

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. X. 29.

DET SIVILE VETERINÆRVESEN

1940

Service Vétérinaire Civil 1940

UTGITT AV
DIREKTØREN FOR DET SIVILE VETERINÆRVESEN

OSLO
I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO
1941

Pris kr. 1.50

Norges Offisielle Statistikk, rekke IX og X. (Statistique Officielle de la Norvège, série IX et X.)

Rekke IX.

Trykt 1939

- Nr. 154. Syketrygden 1937. (*Assurance-maladie nationale.*)
- 155. Norges jernbaner 1937—38. (*Chemins de fer norvégiens.*)
 - 156. Skolevesenets tilstand 1935—36. (*Instruction publique.*)
 - 157. Norges industri 1937. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
 - 158. Bedriftstellingen 9. oktober 1936. Første hefte. Detaljerte oppgaver for de enkelte næringsgrupper. (*Recensement d'établissements au 9 octobre 1936. I. Données détaillées sur les différentes branches d'activité économique.*)
 - 159. Jordbruksstatistikk 1938. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
 - 160. Sjømannstrygden 1936. Fiskertrygden 1936. (*Assurances de l'État contre les accidents des marins. Assurances de l'État contre les accidents des marins pêcheurs.*)
 - 161. Telegrafverket 1937—38. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
 - 162. Fagskolestatistikk 1935/36—1937/38. (*Écoles professionnelles.*)
 - 163. Norges Postverk 1938. (*Statistique postale.*)
 - 164. Bedriftstellingen 9. oktober 1936. Annet hefte. Fylker, herreder, byer og enkelte industristrøk. Særoppgaver om hoteller, biltrafikk, skipsfart. (*Recensement d'établissements. II. Les établissements dans les différents districts du Royaume. Données spéciales sur hôtels, automobiles et navigation.*)
 - 165. Skattestatistikken 1938/39. (*Répartition d'impôts.*)
 - 166. Sinnssykeasylenes virksomhet 1937. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
 - 167. Det sivile veterinærvesen 1937. (*Service vétérinaire civil.*)
 - 168. Industriarbeidertrygden 1936. (*Assurances de l'État contre les accidents pour les travailleurs de l'industrie etc.*)
 - 169. Forbruket av trevirke på gårdene 1936/37. (*Consommation de bois sur es fermes 1936/37.*)
 - 170. Arbeidstiden m. v. i jordbruk og gartneri 1939. (*Durée du travail etc. dans l'agriculture et les entreprises horticoles.*)
 - 171. Folkemengdens bevegelse 1937. (*Mouvement de la population.*)
 - 172. Norges fiskerier 1937. (*Grandes pêches maritimes.*)
 - 173. Norges Handel 1938. (*Commerce.*)
 - 174. Norges private aksjebanker og sparebanker 1938. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
 - 175. Bedriftstellingen 9. oktober 1936. Tredje hefte. Oversikt over tellingsresultatene. De økonomiske enheter. (*Recensement d'établissements III. Aperçu général. Les unités économiques.*)
 - 176. Norges bergverksdrift 1938. (*Mines et usines.*)
 - 177. Norske skip i utenriksfart 1937. (*Navigation extérieure de la marine marchande norvégienne en 1937.*)
 - 178. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1937. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical 1937.*)
 - 179. Det sivile veterinærvesen 1938. (*Service vétérinaire civil.*)
 - 180. Meieribruket i Norge 1938. (*L'industrie laitière de la Norvège 1938.*)
 - 181. Kommunenes gjeld m. v. pr. 30. juni 1939. (*Dette etc. des communes.*)
 - 182. Forsikringselskaper 1938. (*Sociétés d'assurances.*)
 - 183. Rekruttering 1937. (*Recrutement.*)
 - 184. Syketrygden 1938. (*Assurance-maladie nationale.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. X. 29.

DET SIVILE VETERINÆRVESEN

1940

Service Vétérinaire Civil 1940

UTGITT AV
DIREKTØREN FOR DET SIVILE VETERINÆRVESEN

OSLO
I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1941

For årene 1889—1898 se Norges Offisielle Statistikk, rekke III.
For årene 1899—1903 se Norges Offisielle Statistikk, rekke IV, nr. 24, 57, 70, 89 og 116.
For årene 1904—1911 se Norges Offisielle Statistikk, rekke V, nr. 15, 36, 65, 83, 112, 141, 173 og 201.
For årene 1912—1918 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VI, nr. 13, 39, 71, 96, 121, 148 og 184.
For årene 1919—1923 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VII, nr. 22, 43, 90, 141 og 182.
For årene 1924—1930 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VIII, nr. 16, 49, 64, 85, 111, 150 og 175.
For årene 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937 og 1938 se Norges Offisielle Statistikk, rekke IX, nr. 4, 34, 67, 92, 116, 143, 167 og 179.

Innholdsfortegnelse.

(Sommaire).

I. Veterinærvesenet i 1940.

(Du service vétérinaire en 1940).

	Side (Page)
A. Alminnelig oversikt (<i>Vue générale</i>)	1
Tabell I. Enkelte sjukdommers forekomst i de forskjellige fylker 1940	2
Tabell II. Antall besetninger som i 1940 er angrepet av mildere smittsomme husdyrsjukdommer	3
B. De enkelte sjukdommer (<i>Les maladies différentes</i>).	4
1. Munn- og klauvsjuka	4
2. Miltbrann	4
3. Ondartet katarrfeber	5
4. Raslesjuka	5
5. Bråsott	5
6. Svinepest og svinesjuka	5
7. Rødsjuka	6
8. Lungesjuka	6
9. Kverke	6
10. Smittsom anemi	9
11. Tuberkulose	9
12. Smittsom kasting.	13
13. Forskjellige sjukdommer	14—28
Tabell III. Husdyrsjukdommer artsvis	30
Tabell IV. Husdyrsjukdommer fylkesvis	34
Hos hest	34
» storfe	36
» sau	38
» geit	42
» svin	42
» hund	46
» katt	48
» fjørfe	50
» andre dyr	50
Tabell V. Antall autoriserte veterinærer i Norge 1941	54

II. Kjøttkontrollen i 1940.

(*L'inspection de la viande en 1940*).

	Side (Page)
Alminnelig oversikt (<i>Vue générale</i>)	56
Tabell A. Antall slakt på stasjonene	59
Tabell B. Antall slakt, 2nen klasse, på stasjonene	60
Tabell C. Antall slakt, kassert, på stasjonene	61
Tabell D. Antall slakt kontrollert utenfor stasjonene	62
Tabell E. Sammendrag for 1940	64
Tabell F. Årsaken til 2nen klasses stempling og kassasjon.	66
Tabell G. Tønnekjøttkontrollen i 1940	67

Bilag.

Tillegg I. Årsberetning for Veterinærinstituttet for 1940 . . .	68
Tillegg II. Husdyrloven (lov av 14 juli 1894 med endringer) .	71

I.

Om veterinærvesenet 1940.

A. Alminnelig oversikt.

Ifølge de fra veterinærene innkomne årsberetninger er det i årets løp behandlet hos:

Hest	74 535	sjukdomstilfelle
Storfe	200 450	—
Sau	22 111	—
Geit	2 821	—
Svin	45 743	—
Hund	13 625	—
Katt	1 249	—
Fjørfe	3 120	—
Andre dyr	38 449	—

Av de behandlede dyr angis å være døde og drepte:

Hester	2 440
Storfe	9 301
Sauer	659
Geiter	31
Svin	4 761
Hunder	1 487
Katter	289
Fjørfe	784
Andre dyr	1 455

Antallet av de av veterinærene behandlede sjukdomstilfelle var i etternevnte år:

1890	46 091	1927	232 491
1900	71 438	1928	234 257
1910	146 537	1929	243 648
1915	204 416	1930	265 787
1916	167 733	1931	260 626
1917	204 076	1932	283 624
1918	231 168	1933	284 605
1919	235 831	1934	317 447
1920	243 715	1935	327 957
1921	246 589	1936	338 818
1922	219 047	1937	349 436
1923	219 583	1938	425 205
1924	258 095	1939	438 955
1925	293 509	1940	402 103
1926	248 315		

Tabell I.

Enkelte sjukdommers forekomst i de forskjellige fylker i 1940.
(*Relevé des diverses maladies par départements*).

Fylke (Département)	Munn- og klauvsjuke ²⁾ (<i>Aphthae epizooticae</i>)	Miltbrann (<i>Anthrax</i>)	Raslesjuka (<i>Sarcophyema bovis</i>)	Bråsott (<i>Gastromycosis ovis</i>)	Ondartet katarrefeber (<i>Coryza gangraenosa boum</i>)	Lungesjuka hos hesten (<i>Pleuro-pneumonia contagiosa equi</i>)	Svinepest ² (<i>Pestis suum</i>)	Rødsjuka (<i>Rhusiopathia suis</i>)	Kverke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	Smittsom anemi hos hesten (<i>Anaemia infect. equi</i>) ¹⁾	Trikinose (<i>Trichinosis</i>)
Oslo	1	—	—	—	—	77	—	3	60	—	—
Akershus	47	6	—	—	5	29	—	2052	681	—	5
Østfold	8	4	2	—	8	2	—	1849	258	—	20
Buskerud	—	1	—	—	22	3	—	1156	181	—	89
Vestfold	2	—	—	—	14	—	—	537	182	—	8
Hedmark	6	—	1	—	37	1	—	1713	654	4	34
Opland	—	7	13	—	44	10	—	1531	1714	—	34
Telemark	—	—	—	—	21	—	—	502	22	—	—
Aust-Agder	—	1	—	—	—	—	—	190	2	—	5
Vest-Agder	3	—	1	—	3	—	—	79	2	—	3
Rogaland	—	—	—	124	37	—	—	324	39	—	—
Hordaland	2	—	10	5	26	—	—	153	121	—	—
Bergen	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—
Sogn og Fjordane	—	—	7	7	15	—	—	202	—	—	—
Møre og Romsdal	—	—	—	1	12	—	—	290	2	—	1
Sør-Trøndelag	—	2	1	—	35	—	—	699	27	—	—
Nord-Trøndelag	—	—	—	—	20	59	—	593	65	1	—
Nordland	—	—	—	4	11	—	—	107	—	—	—
Troms	—	—	—	—	10	—	—	36	—	—	—
Finnmark	—	—	—	—	5	—	—	14	2	—	—
I alt (total)	70	21	35	141	325	181	—	12033	4012	5	199
1939	—	35	42	90	373	4	—	12533	2732	11	—
1938	21	100	22	86	463	1	—	13594	1812	11	—
1937	—	177	27	79	376	3	—	10222	276	8	—
1936	—	51	32	85	373	—	—	10237	275	3	—
1935	—	43	50	97	420	11	—	8968	226	11	—
1934	—	47	27	154	377	5	—	10969	245	3	—
1933	—	54	29	152	415	2	—	10663	206	9	—
1932	—	92	42	65	406	—	—	9819	264	8	—
1931	—	100	29	45	397	2	—	9348	475	4	—
1930	2	138	27	111	353	3	100	12640	760	15	—
1929	—	60	32	79	288	109	6	10901	1211	26	—
1928	—	98	29	60	375	3	—	8631	1603	62	—
1927	4	77	30	78	400	—	—	9307	1910	34	—
1926	177	76	25	53	300	—	23	12482	1631	29	—
1925	—	98	19	53	277	3	275	11025	1430	39	—
1924	—	192	22	48	321	7	135	11348	2162	75	—
1923	—	111	29	59	438	5	158	10248	1220	73	—
1922	—	62	31	53	465	29	27	9699	1388	74	—
1921	—	62	27	104	511	22	80	11885	2031	57	—
1920	—	53	25	77	522	47	23	12201	4075	—	—
1919	—	82	31	73	513	459	155	10034	431	—	—
1918	—	75	25	63	472	532	83	9734	5069	—	—
1917	—	62	40	106	537	1196	147	8955	4430	—	—
1916	—	104	45	97	489	260	106	5074	1955	—	—

1) Angrepne eller mistenkte.

2) Fra 1916 til og med 1925 også innbefattet svinesjuka.

3) Antall besetninger

Tabell II.

Antall besetninger som i året 1940 er angrepet av mildere smittsomme husdyrsjukdommer.

Fylke	Hest							Storfe		Svin			Hund		Fjørfe		Pelsdyr		
	Lungesjue	Inflensa	Kverke	Luftveis- katarr	Ringorm	Beskjeler- sjuke	Bryselesjue	Ond. katarr- feber	Ringorm	Rødsjue	Svine- paratyfus	Trikinose	Hvalpesjue	Hårsekk- midder	Hønsetyfus	Høns- lammelse	Hvalpesjue	Trikinose	Paratyfus
Østfold.....	1	-	73	77	19	-	-	5	335	596	6	2	8	-	-	-	1	-	7
Akershus.....	90	-	437	225	11	-	3	3	438	1183	10	-	326	11	-	-	-	-	-
Hedmark.....	1	-	211	156	51	-	-	14	496	515	8	-	11	-	-	-	-	1	-
Opland.....	10	-	1092	611	42	1	-	42	661	961	-	-	33	-	-	4	-	2	-
Buskerud.....	3	13	211	243	14	1	-	23	420	876	5	2	72	12	-	-	-	45	-
Vestfold.....	-	2	159	104	2	-	-	27	214	507	-	-	100	-	-	1	-	3	-
Telemark.....	-	3	8	148	13	-	-	18	9	320	-	-	42	-	2	-	6	-	-
Aust-Agder.....	-	-	1	4	-	-	-	6	2	181	-	4	35	-	-	-	-	-	-
Vest-Agder.....	-	-	-	1	-	-	-	3	2	49	-	1	33	-	-	-	-	2	-
Rogaland.....	-	3	10	20	2	-	-	13	203	95	-	-	11	1	34	-	4	-	-
Hordaland.....	-	-	98	130	6	-	-	20	185	111	-	-	138	2	-	-	-	-	-
Sogn og Fjordane.....	-	-	-	4	7	7	-	14	342	153	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Møre og Romsdal.....	13	-	1	65	19	6	-	14	320	302	-	-	52	-	-	-	-	-	-
Sør-Trøndelag.....	-	-	1	1	1	-	-	-	17	4	-	-	21	1	-	-	-	1	-
Nord-Trøndelag.....	49	12	45	141	3	-	-	10	145	316	-	-	51	-	-	-	1	-	-
Nordland.....	-	-	-	71	-	-	-	3	51	46	2	-	14	-	-	-	-	-	-
Troms.....	-	-	-	254	-	-	-	10	27	15	-	-	19	-	-	-	-	-	-
Finnmark.....	-	1	1	36	-	-	-	2	-	6	-	-	40	-	-	-	-	-	-
I alt	167	34	2348	2291	190	15	3	237	3867	6236	31	9	1007	27	36	5	12	54	7

Den 15 januar 1940 sendte Landbruksdepartementet ut et rundskriv hvorefter det ble pålagt distriktsdyrlegene (og de statsansatte politidyrleger) hver måned å sende inn til Veterinærdirektøren på bestemte skjema (skjema nr. 3) en innberetning om de innen vedkommende dyrlegedistrikt påtrufne antall husdyr b e s e t n i n g e r som i månedens løp er blitt angrepne av mildere smittsomme husdyrsjukdommer.

På grunnlag av disse innberetninger er foranstående tabell II laget. Tabellen gir dog ikke et helt riktig bilde av forholdene, da det er en del dyrleger som — til tross for gjentatte purringer — ikke har sendt inn alle innberetningsskjemaene.

Sunnhetstilstanden blant våre husdyr i kalenderåret 1940 må i det store og hele karakteriseres som god, selv om en på ny — og for fjerde gang — fikk et utbrudd av munn- og klauvsjuken her i landet. Sjukdommen ble diagnostisert den 10 desember 1940 på 3 gårder samme dag, hvorav først på gården Fornebo i Bærum, og deretter gårdene Årvold og Skøyen i Aker.

Av de andre farsottlignende sjukdommer er intet tilfelle inntruffet.

Likeledes viser det seg at bekjempingen av den smittsomme kalvekasting og storfetuberkulosen fortsatt gir meget gode resultater, idet disse sjukdommer stadig er i sterk tilbakegang.

For øvrig vises til tabellene og hva det er anført under avsnitt B om de enkelte sjukdommer.

B. De enkelte sjukdommer.

1. M u n n - o g k l a u v s j u k e .

I 1940 fikk vi på ny en munn- og klauvsjuka-epizooti, og de første tilfelle av sjukdommen ble denne gang konstatert den 10 desember 1940 i herredene Bærum og Aker, Akershus fylke. Smitten var kommet til Oslo slaktehus ved import av levende storfe og svin fra utlandet og ble spredt derfra ved livdyromsetningen. I løpet av måneden hadde sjukdommen spredt seg til 8 fylker, og i alt angrepet 70 besetninger som fordelte seg på fylkene slik:

1 besetning i Oslo, 47 i Akershus, 8 i Østfold, 2 i Vestfold, 6 i Hedmark, 3 i Vest-Agder, 2 i Hordaland og 1 i Bergen.

Tilsammen ble det nedslått 1577 storfe, 35 sauer, 1700 svin, 161 fjørfe og 16 andre dyr.

Epizootien raste videre også et godt stykke ut i året 1941 og vil derfor bli omtalt mer i neste årsberetning.

2. M i l t b r a n n .

Denne sjukdom har i året 1940 bare opptrådt i 21 tilfelle. Det er det minste antall tilfelle som er konstatert i de siste 25 år.

Distriktsdyrlæge *E. Ravnsborg*, Enebakk, meddeler:

Miltbrann har forekommet i to tilfelle på storfe med 3 ukers mellomrom. I begge tilfelle var kraftfôret kjøpt hos samme handelsmann. I første tilfelle var kua død ved min ankomst. I det andre tilfelle så jeg kua noen timer før den døde. Den hadde vært sjuk siden dagen før og ikke fulgt med de andre kuene hjem til kvelds. Da jeg kom til stede om formiddagen dagen etter, var kua uhyre slapp, den greide såvidt å reise seg og slang når den gikk. Den klarte ikke å holde seg lenge på benene. Pulsen var 120 og temperaturen 39,2. Den hadde ganske sterke trengninger så den truet ut et knyttnevestort parti av endetarmen, og fra den dryppet det litt blodig, serøs væske. Det var klart at kua ville krepere og eieren ville gjerne slakte for om mulig å få selge den til revemat. Men tilfellet var mistenkelig og vi hadde som nevnt hatt et tilfelle av miltbrann 3 uker tidligere i samme krets. Det ga noe å tenke på. Om ettermiddagen kreperte kua, og ved mikroskopi ble ganske riktig miltbrann påvist.

Distriktsdyrlæge *O. Westerheim*, Lena, innberetter:

I årets løp har jeg påvist 3 tilfelle av miltbrann, alle i samme besetning. Det første tilfelle inntraff den 9 april på gården Ulsrud i Skreia, hvor ei ku fantes død på båsen om morgenen. Mikroskopering av blodet viste miltbrannsbasiller. Kadaveret ble brent og desinfeksjonsforanstaltninger igangsatt. Neste dag lå igjen ei ku død på båsen, og dødsårsaken var den samme. Jeg fikk igjen anordnet burning av kadaveret og telegraferte etter serum til den øvrige besetning. Selv reiste jeg i krigen den dag, men fikk veterinær S. Wang, til å påta seg tilsynet med besetningen. Serumet kom ikke før ca. 3 uker senere på grunn av forstyrrelser i postforbindelsen, men det kom til nytte allikevel, for da var nettopp ei purke på samme gård krepert av miltbrann. Besetningen både i fjøs og grisehus ble nå sprøytet med serum og flere tilfelle er siden ikke inntruffet. Smitekilden mentes å være infisert kraftfôr.

Distriktsdyrlæge *E. P. Nordrum*, Ringeby, meddeler:

Det er forekommet ett tilfelle av ondartet smittsom sjukdom med dødelig utgang, nemlig et tilfelle av miltbrann. I samme besetning ble ytterligere tre kuer smittet og sjuke, men ved behandling med serum og store doser kreolin kom samtlige seg.

3. Ondartet katarrefeber.

Det er av denne sjukdom innrapportert 325 tilfelle, hvorav 214 oppgis som døde og drepte.

4. Raslesjuka.

Raslesjuka eller miltbrannsemfysem er forekommet med 35 tilfelle. Alle de angrepne dyr oppgis døde eller drepte.

5. Bråsott.

Bråsott har inntruffet med 141 tilfelle, hvorav alle er døde.

6. Svinepest og svinesjuka.

Heller ikke i 1940 er det opptrådt noe tilfelle av svinepest her i landet. Av svinesjuka er innrapportert 1551 tilfelle, hvorav 183 døde og drepte.

7. Rødsj u k e .

Av rødsj u k e er meldt 12 033 tilfelle, hvorav 424 døde og drepte. Veterinær *S. Wang*, Lena, innberetter følgende:

Rødsj u k e forekom i stor utstrekning i høstmånedene, men den opptrådte i flere tilfelle så lumsk og ubemerket for eierens oppmerksomhet at en i mange tilfelle fant symptomer på endocarditis (vanlige klappevegetasjoner) og måtte gå til øyeblikkelig nedslaktning. En del dødsfall inntrådte momentant på grunn av denne hjertelidelse. Ellers gjalt det stort sett i år at bange anelser for kjøtt- og fleskemangel ga adskillig flere sjukdomskasus til behandling enn i tidligere år.

8. L u n g e s j u k e .

I de siste år har lungesjuken bare forekommet i spredte tilfelle, men i år har den igjen opptrådt i et større antall. Det er i alt innrapportert 181 tilfelle. Av disse er 13 døde eller drepte.

Om hestens lungesj u k e skriver distriktsdyrlege *L. Sjaastad*, Stein-
kjer, følgende:

I år har enkelte mildere smittsomme sjukdommer som lungesj u k e og kverke gitt en adskillig å bestille. Det er såvidt jeg vet første gang at lungesj u k e hos hesten har opptrådt i distriktet her, og om smitteveien er det blant fagfolk bare en mening. Som regel har lidelsen vært lett å erkjenne, men da den ikke så sjelden har opptrådt samtidig med kverke på samme gård, kan diagnosen nok ha vært vanskelig. I den utstrekning det har vært mulig å få fatt i preparatet neosalversan, har dette vært benyttet og som det synes med meget godt resultat. Det gjelder bare å få hesten hurtigst mulig sprøytet. Bare unntaksvis var det nødvendig å behandle patientene to ganger.

9. K v e r k e .

Stigningen i antallet av inntrufne tilfelle av kverke har også i år fortsatt, idet det er innrapportert ca. dobbelt så mange tilfelle som i fjor. I alt har 4012 hester vært angrepne og herav er 158 døde eller drepte.

Distriktsdyrlege *L. Sjaastad*, Steinkjer, meddeler:

Kverken har på enkelte gårder vært temmelig ondartet ved enten å gå til lungene eller ved også å opptre som rett og slett pyemi. Som middel har foruten den tradisjonelle damping av hestene samt røking av stallen vært benyttet pron-tosil subkutan og intravenøst, streptantabletter og kverkeserum såvel kurativt som forebyggende. Ved å innfundere 100 cem tysk serum i halsvenen fremkom konstant tegn på åndenød, som varte fra 1—3 minutter, så var hesten over det — en mindre morsom foreteelse. Det må antagelig bero på at serumet har en osmotisk spenning som berøver de røde blodlegemer surstoff. Norsk serum har vært anbefalt brukt i dobbelt så store doser.

Distriktsdyrlege *O. Westerheim*, Lena, skriver om samme emne:

I januar 1940 hadde vi et enkelt tilfelle av kverke, tilført en hestebestand med et dyr fra et annet distrikt. Vedkommende hestebestand ble isolert ganske strengt og det kom ikke noen spredning derfra.

I slutten av januar ble bygdens tjenestehester innkalt til vinterøvelser. Da de kom tilbake derfra viste det seg etterhånden at en flerhet av hestene var blitt smittet av en kverkelignende halsbetennelse, og på den måte ble sjukdommen spredt til mange gårder i bygden. Så kom krigen og både tjenestehestene og en mengde utskrevne hester ble sendt oppover Gudbrandsdalen. I løpet av mai fikk en de fleste av hestene hjem igjen, og dessuten kom det til Toten mange hester fra andre bygder. Denne sammenblanding av hestene bevirket igjen en sterk spredning av smitten, og da sjukdommen kort etter ble konstatert på fellesbeitene på Totenåsen var det ikke mulig lengere å ha noen oversikt over hvilke besetninger som måtte antas å ha vært utsatt for smittepåvirkning. Det var derfor utover sommeren, høsten og vinteren mange tilfelle av kverke og det er et stort antall hestearbeidsdage som herved er gått tapt.

Distriktsdyrlæge *O. Taralrud*, pr. Lillehammer, meddeler:

Ut over sommeren begynte kverke å bre seg i Øyerfjellet og Gausdals østfjell. I Sikkelsdalen og Heimdalen var det også kverke. Dette bevirket at da høsten kom ble kverkesmitte spredt ut over hele distriktet. Sjukdommen har ikke opptrådt her på mange år og epidemien ble derfor ganske voldsom. Den var temmelig ondartet og det opptrådte flere metastaser, særlig til baklivet. Det ble pr. rectum påvist 5 abscesser. 3 av disse åpnet seg inn i tarmen og hestene ble brå. En døde av meningitis og en av metastaser til lungene.

Serum ble brukt i ganske stor utstrekning og det norske virket temmelig godt brukt på et tidlig stadium. Etter at kjertelhevelse er kommet har serumet liten eller ingen virkning. Etter en forsendelse av tysk serum, kom det svære flegmoner og abscesser på injeksjonsstedet. Ingen av disse hester døde, men det var svært uhyggelig og skaffet meget ekstra arbeid. Jeg gikk derfor over til prontasilbehandling. Denne behandling er jeg meget fornøyd med og anvendt på et tidlig stadium kan en kanskje i de fleste tilfelle virkelig kupere lidelsen uten at det kommer til abscessdannelse.

Distriktsdyrlæge *T. Seljord*, Skotterud, innberetter:

Det herjet en ganske sterk kverkeepidemi blant hestene her i vinter. Den opptrådte i to former — som alminnelig kverke med abscessdannelse i lymfekjertlene, samt en form som nærmest kan betegnes influensa eller kverkelignende influensa. Symptomer var som ved kverke, høy feber, flodd fra nesen, ømhet i halsregionen, men ingen abscessdannelse i lymfekjertlene. Forløpet var mer langvarig enn ved alminnelig kverke og den var meget smittsom. Disse to former kunne en finne i samme drifter og også side inn i side i samme stall.

Det ble forsøkt serumbehandling, men på sjuke dyr sås ikke nevneverdig virkning. Derimot ble det foretatt ca. 100 forebyggende sprøytinger og her viste det et meget godt resultat idet bare 5 fikk kverke og det i meget mild form. De fleste av disse hester var sterkt utsatt for smitte. Det ble brukt delvis tysk og delvis norsk serum.

Distriktsdyrlæge *C. Hannestad*, Kongsvinger, skriver om kverke følgende:

Av kverke er behandlet 44 tilfelle i årets løp. Av ettersjukdommer noteres to tilfelle av brannfeber, hvorav det ene meget svært. Den greidde seg dog. Videre ble 10 hester, som ikke var kommet til behandling, angrepet av lungeemfysem. Ved hjelp av prontasil ble samtlige brukbare. Hos en av kverke-

hestene brøt en halsbyll seg vei innover mot luftposen som fyltes av materie. Følgen var at hesten holdt på å kveles. Det ble anlagt drenering av luftposen. Imidlertid kom det meste av maten ut gjennom åpningen til luftposen og derfra videre ut dreneringshullene. Ved daglige utskyllinger, som eieren ble opplært til, lyktes det å hele åpningen mellom svelg og luftpose. Kuren tok 2 måneder. Under kuren levde hesten av mel og småskårne poteter.

Veterinær *S. Wang*, Lena, innberetter:

Distriktet har i år vært hjemsokt av en epidemisk hestesjukdom, nemlig halskatarr med enkelte kompliserte følgesjukdommer som kverke og brannfeber. Sjukdommen angrep praktisk talt hele bygdas hestebestand utover våren, og spredte seg ved utslipping på fellesbeitene i en sterk grad, så flere, særlig unghester ble funnet krepert på åsen, i almenningen etc., uten å være kommet til behandling. En god del ble hentet hjem og behandlet og disse kom seg i de fleste tilfelle ganske hurtig, dog inntrådte noen få dødsfall. Dødsårsaken var i disse tilfelle metastaserende abscesser til lunger og innvollsorganer. En så det mest variable og utbredte sjukdomsbillede: fra ordinære lokale abscesser og suppurerende prosesser i hodets lymfekjertler (*Adenitis equorum*) til panophthalmi-ter, rectale og perirectale abscesser. Dog synes ikke det alminnelige sjukdomsbilde å være helt typiske kverkesymptomer. Erfaringsmessig gir kverken (*Streptococcus equi*) en immunitet på 7—8 år, men denne omtalte sjukdom ga recidiver allerede om høsten samme år og stort sett med de samme symptomer. Kverkens etiologi er på ny blitt et stridsspørsmål, og muligens foreligger det her primært en streptococcinfeksjon som etter passasje gjennom flere hester har forandret seg til ekte kverkestreptococci, hvorved en sekundært fikk enkelte spredte tilfelle av den egentlige kverke eller brannfeber. Til behandling har vært anvendt sulfanilamidpreparater pr. os og sammen med varme kamferinngnidninger og omslag mot hevelsen i de angrepne regioner, har denne på et tidlig stadium kupert lidelsen og helbredelser er oppnådd allerede etter 7—8 dager. I mer kompliserte tilfelle, med abscederinger og kvelningsanfall, måtte en selvfølgelig utføre de vanlige kirurgiske inngrep.

Veterinær *F. Hegge*, Voss, uttaler om denne sjukdom bl. a. følgende:

I sjukelisten er oppført 94 tilfelle av kverke hvorav 10 med dødelig utgang, samt 72 tilfelle av halsbetennelse eller luftveiskatarr. Av disse 72 er det overveiende antall akutt pharyngitis og burde muligens vært oppført som kverke da det synes som om kverkens første stadium er en ukomplisert akutt pharyngitis. Det har nemlig vist seg her under kverkeepidemien at hvis en innleder behandling av pharyngiten med sulfonamidpreparater første eller andre døgnet, blir hesten som regel symptomfri allerede etter 5 dager. Unnlates imidlertid denne behandling eller hvis den innledes for sent får en det vanlige bilde av kverke med neseflod og abscessdannelse i submandibularglandlerne.

Det har nok sikkert forekommet en hel del tilfelle av kverke som ikke er anmeldt til behandling, så tallet i sjukelisten blir for lavt etter de faktiske forhold selv om en regner med at slike tilfelle har hatt et mildere forløp. Dødsfallene har som regel hatt sin årsak i komplikasjoner som pleuritis, abscesser i bukghandler med etterfølgende peritonitis, subparotidealabscesser og glottis-ødem som er kommet for sent, eller i det hele tatt ikke, til behandling, brannfeber og i et tilfelle pseudomembranøs betennelse i digesjonsapparatet.

Det har forekommet sporadiske tilfelle av kverke i Granvin og Vossestrand hvor hesten under kjøring har vært til Voss. Et tilfelle i Ulvik synes å være overført gjennom en tjenestejente som kom fra en kverkesmittet gård i Voss. Epidemien kulminerte i oktober og var ved utgangen av året kommet ned i ganske få tilfelle pr. måned.

10. Smittsom anemi hos hesten.

Smittsom anemi har i 1940 bare opptrådt i 5 tilfelle, hvorav 4 tilfelle i Hedmark og 1 i Nord-Trøndelag.

11. Tuberkulose.

En har i 1940 mottatt innberetninger om tuberkulose hos dyrene som følgende tabell viser:

Samlet antall besetninger og dyr som er prøvet med tuberkulin i 1940.

Fylke	Antall besetninger		Antall dyr	
	I alt	Hvorav på offentlig bekostn.	I alt	Hvorav på offentlig bekostn.
Østfold	69	24	1223	517
Akershus	56	7	1349	386
Hedmark	33	5	313	80
Opland	31	20	573	534
Buskerud	17	6	218	51
Vestfold	30	10	795	639
Telemark	10	1	21	12
Aust-Agder	6	3	18	13
Vest-Agder	1	—	1	—
Rogaland	4	2	99	44
Hordaland	3	3	25	25
Sogn og Fjordane	8	1	45	8
Møre og Romsdal	14	—	15	—
Sør-Trøndelag	7	4	98	24
Nord-Trøndelag	7	—	8	—
Nordland	4	—	17	—
Troms	6	1	10	5
Finnmark	8	8	31	31
Tilsammen	314	95	4859	2369

Oversikt vedrørende bekjempelsen

Fylke	Antall erklært tuberkuløse							
	storfe						Antall tilf. av tub. p. v. hos svin	Antall hønsebesetn. hvori p. v. tub.
	besetn.			antall dyr i besetn.				
	Gj.st. fra foreg. år	Tilk. i 1940	Tils.	Gj.st. fra foreg. år	Tilk. i 1940	Tils.		
Østfold.....	21	9	30	546	161	707	22	5
Akershus.....	25	2	27	794	142	936	124	2
Hedmark.....	7	—	7	282	—	282	52	—
Opland.....	24	1	25	503	13	516	38	—
Buskerud.....	3	4	7	19	44	63	6	1
Vestfold.....	6	1	7	245	4	249	65	—
Telemark.....	—	—	—	—	—	—	2	2
Aust-Agder.....	1	—	1	3	—	3	—	—
Vest-Agder.....	—	—	—	—	—	—	1	—
Rogaland.....	2	1	3	26	27	53	407	1
Hordaland.....	2	1	3	22	3	25	—	—
Sogn og Fjordane.....	—	—	—	—	—	—	—	1
Møre og Romsdal.....	—	—	—	—	—	—	3	—
Sør-Trøndelag.....	—	1	1	—	12	12	480	—
Nord-Trøndelag.....	—	—	—	—	—	—	5	—
Nordland.....	—	—	—	—	—	—	—	—
Troms.....	1	—	1	2	—	2	—	—
Finnmark.....	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt.....	92	20	112	2442	406	2848	1205	12

I de tuberkuløse storfebesetninger har det i årets løp reagert i alt 233 dyr — eller 9,2 %. Av det samlede antall undersøkte dyr har det reagert 4,8 %.

Det er i årets løp erklært som tuberkuløse i alt 20 nye storfebesetninger. M. h. t. fordelingen på de enkelte fylker, tuberkulinprøver, bekjempelse ved nedslakting og frigivelse vises til ovenstående tabell.

For såvidt angår bekjempelsen av tuberkulosen i svinebesetningene har eierne — som tidligere — vært tillatt å føre grisene fram til slakt, hvorefter desinfeksjon av grisehuset har funnet sted.

av husdyrtuberkulosen i 1940.

Tuberkulinprøvet i 1940									Bekjempelse ved nedslakting i de besetn. som er erklært tub.						Bekjempelse ved nedslakting i de besetninger som ikke er erklært tuberkulose				Frigitte storfebesetn. i 1940	Storfebesetn. gj.st. som tub. ved utg. av 1940
storfe									storfe						storfe					
besetn.			dyr			reagerende			besetn.			dyr			besetn.		dyr			
Gj.st. fra foreg. år	Tilk. i 1940	Tils.	Gj.st. fra foreg. år	Tilk. i 1940	Tils.	Gj.st. fra foreg. år	Tilk. i 1940	Tils.	Gj.st. fra foreg. år	Tilk. i 1940	Tils.	Gj.st. fra foreg. år	Tilk. i 1940	Tils.						
17	9	26	474	164	638	16	53	69	4	7	11	11	113	124		4				
13	2	15	699	180	879	76	10	86	7	1	8	95	10	105		6	8	14		
4	-	4	174	-	174	5	-	5	2	-	2	31	-	31		1	1	11		
14	1	15	423	13	436	25	7	32	2	1	3	8	7	15		2	2	2		
-	4	4	-	44	44	-	29	29	1	4	5	2	44	46		2	2	10		
6	1	7	287	5	292	9	1	10	1	-	1	25	-	25		1	4	3		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	4		
1	-	1	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-		1	1	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-		
1	1	2	1	27	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-		2	16	2		
2	1	3	22	3	25	-	1	1	-	1	1	-	1	1		-	-	2		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-		
-	1	1	-	12	12	-	1	1	-	1	1	-	1	1		1	3	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		1	1	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		1	1	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-		
58	20	78	2083	448	2531	131	102	233	17	15	32	172	176	348		22	51	48		
																		64		

Storfe nedslaktet som tuberkulose og delvis erstattet av det offentlige.

År	Nedslaktet storfe i årets løp	Antall dyr som det i årets løp er betalt erstatn.bidrag for	Utbetalt erstatningsbidrag kr.	Det gjennomsnittlige bidrag pr. dyr utgjør kr.
1940	399	197	11 412,22	57,93

**Innkomne rapporter fra offentlige¹
kjøttkontrollstasjoner om påtruffet tuberkulose i 1940.**

Kjøttkontrollstasjonens navn	Storfe			Svin
	Antall kontrol- lerte storfe- skrotter - kalver unntatt	Antall tilfelle		
		I alt	Etter forut- gående tub.- prøve	
Ålesund	8 334	—	—	—
Arendal	2 076	—	—	—
Askim	671	5	5	1
Bergen	27 786	2	1	—
Bodø	1 505	—	—	—
Brevik	233	—	—	—
Drammen	8 257	20	18	2
Fredrikstad V.	2 785	1	—	—
Fredrikstad Ø.	402	17	17	—
Gjøvik	1 553	—	—	—
Halden	3 171	49	41	14
Hamar	2 949	3	3	1
Harstad	1 720	—	—	—
Haugesund	3 996	—	—	1
Holmestrand	444	—	—	2
Horten	2 267	3	3	—
Hønefoss	1 291	—	—	—
Kongsberg	1 555	—	—	—
Kongsvinger	676	—	—	—
Kragerø	786	—	—	—
Kristiansand S.	5 979	—	—	—
Kristiansund N.	2 346	—	—	—
Kyrkjebo	634	—	—	—
Larvik	2 177	—	—	—
Lillehammer	2 167	1	—	1
Lillestrøm	1 119	—	—	—
Molde	232	—	—	—
Moss	2 264	—	—	—
Narvik	1 534	—	—	—
Notodden	1 060	—	—	2
Odda	987	—	—	4
Oslo	54 375	76	69	215
Porsgrunn	1 791	—	—	—
Risør	360	—	—	—
Sandefjord	1 929	—	—	—
Sarpsborg	2 075	—	—	—
Skien	3 803	—	—	—
Stavanger	16 079	—	—	402
Tinn	827	—	—	—
Tromsø	3 481	—	—	—
Trondheim	32 723	1	—	489
Tønsberg	4 378	—	—	—
Fellesslakteriet	10 801	—	—	65
I alt	225 578	178	157	1 199

¹ Som primære tilfelle er det ved samtlige offentlige slaktehus og offentlige kjøttkontrollstasjoner påvist tuberkulose i 21 slakt, hvilket utgjør 0,0093 % av det samlede antall kontrollerte kjøttskrotter — kalver unntatt. De 157 tilfelle hithører fra besetninger hvor tuberkulosebekjempelsen er iverksatt ved nedslakting etter forutgående tuberkulinprøve. Regnes disse med blir tuberkuloseprosenten m. h. t. kontrollerte slakt 0,079 %.

12. Smittsom kasting.

Bekjempelsesarbeidet er i beretningsåret fortsatt etter den opprinnelige plan.

Til utgangen av 1940 var det i alt uttatt 227 791 blodprøver på offentlig bekostning og hertil kommer ca. 69 825 blodprøver uttatt på privat bekostning.

Tilgangen av nye smittede besetninger har kvartalsvis vært: For 1936 i 1ste kvartal 162 besetninger, 2net kvartal 127, 3dje kvartal 103, 4de kvartal 71, tilsammen 463 nye besetninger. For 1937: 1ste kvartal 48, 2net kvartal 42, 3dje kvartal 22 og 4de kvartal 34, tilsammen 146 nye besetninger. For 1938: 1ste kvartal 30, 2net kvartal 18, 3dje kvartal 23 og 4de kvartal 35, tilsammen 106 nye besetninger. For 1939: 1ste kvartal 24, 2net kvartal 20, 3dje kvartal 14 og 4de kvartal 16, tilsammen 84 nye besetninger. For 1940: 1ste kvartal 15, 2net kvartal 5, 3dje kvartal 14 og 4de kvartal 5, tilsammen 39 nye besetninger.

Resultatet av bekjempelsen fremgår av nedenstående tabell:

**Tabell over resultatet av bekjempingen av smittsom kasting
pr. 31 desember 1940.**

Fylke	Besetninger som hadde reagenter ved siste prøve som ble foretatt					Besetninger som ikke hadde reagenter ved den siste prøve som ble foretatt				
	I. Samlet antall innrapporterte besetninger i fylket	II. Antall besetninger som hadde fler enn 2 reagenter		III. Antall besetninger som hadde 1 eller 2 reagenter ved siste blodprøve som ble foretatt		IV. Antall besetninger som var reaksjonfrie ved siste prøve, men som skal kontrolleres en gang til		V. Antall besetninger som er friggitt eller kan frigis pr. ^{31/12} 1940		
	Antall	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	
Østfold	74	0	0	1	1.35	0	0	73	98.65	
Akershus	95	1	1.05	0	0	0	0	94	98.95	
Hedmark	393	0	0	2	0.51	1	0.25	390	99.24	
Opland	307	2	0.65	0	0	0	0	305	99.35	
Buskerud	201	2	1.00	0	0	2	1.00	197	98.00	
Vestfold	51	0	0	0	0	0	0	51	100.00	
Telemark	116	0	0	1	0.86	0	0	115	99.14	
Aust-Agder	1	0	0	0	0	0	0	1	100.00	
Vest-Agder	16	0	0	0	0	0	0	16	100.00	
Rogaland	77	0	0	0	0	0	0	77	100.00	
Hordaland	539	3	0.56	5	0.93	5	0.93	526	97.58	
Sogn og Fjordane	878	1	0.12	3	0.34	3	0.34	871	99.20	
Møre og Romsdal	357	0	0	3	0.84	1	0.28	353	98.88	
Sør-Trøndelag ...	10	1	10	1	10	0	0	8	80.00	
Hele landet	3115	10	0.32	16	0.51	12	0.39	3077	98.78	

I kolonne I i tabellen er oppført alle de besetninger som i dette tidsrom er innrapportert som smittet. Det dreier seg i alt om 3115 besetninger fordelt over 14 av landets fylker.

I kolonne II i tabellen er oppført de besetninger som hadde flere enn 2 reagenter ved siste prøve. Kolonne III viser det antall besetninger som ved siste prøve hadde en eller to reagenter.

Kolonne IV omfatter de besetninger som var reaksjonsfri ved siste prøve. Disse besetninger må underkastes minst en kontrollprøve til før de kan frigis.

Kolonne V viser det antall besetninger hvor sjukdommen er utryddet og som nå kan frigis.

Ved siden av antallet av besetninger i de forskjellige kategorier er anført hvor stor prosentdel dette utgjør av det samlede antall innrapporterte besetninger som er eller har vært smittet i vedkommende distrikt.

Som det vil fremgå av kolonne IV og V i tabellen, er i alt 3089 besetninger reaksjonsfri pr. 31 desember 1940. Dette utgjør 99,17% av alle innrapporterte smittede besetninger. I 3077 av dem — 98,78% — betraktes sjukdommen som utryddet. I alt gjenstår 38 besetninger eller 1,22% som ennå ikke er frigitt. Av disse var 12 eller 0,39% reaksjonsfri ved siste prøve. Som det fremgår av kolonne II og III gjenstod det pr. 31 desember 1940 = 26 besetninger eller 0,83% som hadde reagenter ved siste prøve. Av disse hadde 16 = 0,51% bare en eller to reagenter, mens 10 = 0,32% hadde flere enn 2 reagenter.

13. Forskjellige sjukdommer.

Trikinose.

Trikinose, som ble påvist med få tilfelle i Aker herred i 1939 viste seg i beretningsåret 1940 å ha en ganske annen større utbredelse enn noen på forhånd hadde håpet. Således ble det i januar 1940 på Veterinærinstituttet funnet trikiner i et revekadaver fra Stangvik herred på Nordmøre. Kadaveret stammet fra en revegård hvor der ikke ble holdt andre slags husdyr enn rever. Besetningen ble straks belagt med de restriksjoner som vil fremgå av Landbruksdepartementets bestemmelser angående trikinose av 20 juni 1939. Befolkningen i denne landsdel ble anmodet om å koke eller steke godt alt svinekjøtt og flesk før det ble benyttet til mat. Likeledes ble det straks utsendt en veterinær fra Veterinærdirektoratet for å undersøke på stedet hvorvidt det her lot seg gjøre å innføre en lignende ordning som den — der

under 20 juni 1939 — var gjennomført for Østre Akers vedkommende. Da hverken de omliggende byers kjøttkontrollstasjoner eller vedkommende veterinærer — selvsagt — var innstillet på uoppholdelig å gå igang med trikinundersøkelser av alle svineslakt fra den smittede landsdel kunde man først 16 mars 1940 få etablert de tilbørlige restriksjoner med trikinkontroll av alt fleisk som ble omsatt stammende fra svin i Stangvik, Surnadal og Åsskard herreder i Romsdal og Møre fylke. Senere utpå året dukket sjukdommen opp på forskjellige andre steder også hos mennesker. Den 9 juli 1940 ble obligatorisk trikinundersøkelse derfor iverksatt for alt fleisk som ble omsatt fra Oslo samt herrederne, Aker, Bærum, Nittedal, Lørenskog, Skedsmo, Lillestrøm og Rælingen i Akershus fylke. Da trikinose nå var konstatert i en rekke fylker (se tabell I) ble obligatorisk trikinkontroll av Landbruksdepartementet gjort gjeldende fra 12 september 1940 for det hele land med undtagelse av de tre nordligste fylker. Videre ble det av veterinærdirektøren i løpet av høsten utsendt en rekke instruksjoner og veiledninger til kjøttkontrollstasjonene og veterinærene angående trikinosen og trikinkontrollen. Ved Landbruksdepartementets forordning av 28 november 1940 ble det dessuten i det sydlige Norge forbudt å bruke i egen husholdning som mat produkter av svin som ikke på forhånd var blitt undersøkt av veterinær med henblikk på trikinose, og da det så ut som om det muligens var en relasjon mellom svinetrikinosen og pelsdyrenes trikinose ble professor Aaser ved instituttet for næringsmiddelhygiene på Norges Veterinærhøgskole anmodet om straks å gå igang med trikinundersøkelser i større stil av alle pelsdyrkadavere for fylkene Østfold, Akershus, Hedmark, Opland, Buskerud og Vestfolds vedkommende. Her ble distriktsdyrlegene under 28 november 1940 anmodet om å utta prøver av alle pelsdyrskrotter etter den da pågående pelsing. Herom har professor Aaser innsendt omstående statistikk og anfører i den anledning bl. a.:

Materialet som er innsendt har vært meget forskjellig. Prøvene har overveieende vært sterkt inntørret og derfor vanskelig å undersøke. De muskler som egner seg best til å undersøkes er M. maseter og M. temporalis os. Begge disse muskler er kjøttfulle og tørrer derfor ikke så lett inn. Det er av stor betydning at veterinærene instruerer pelsdyreierne om at prøvene må sendes så snart de er uttatt. Hvis det derfor blir nødvendig å sende inn prøver flere ganger bør det i følgeskrivelsen gjøres oppmerksom på at det tidligere har vært innsendt prøver. Kan man få dette gjennomført vil det spare meget arbeide for instituttet.

**Fylkesvis rapport over trikinundersøkelser av pelsdyr
pr. 31. desember 1940.**

Fylke	Rev		Mink		Tilsammen		Pelsdyrgårder	
	Under-søkt	Posi-tive	Under-søkt	Posi-tive	Under-søkt	Posi-tive	Under-søkt	Posi-tive
Østfold	534	16	10	0	544	16	67	10
Akershus . . .	489	15	398	0	887	15	43	3
Hedmark . . .	841	13	127	1	968	14	85	6
Opland	1 687	121	30	0	1 717	121	138	24
Buskerud . . .	1 623	231	82	45	1 705	276	164	48
Vestfold	901	24	53	0	954	24	60	10
Tilsammen . .	6 075	420	700	46	6 775	466	557	101

Oversikt over foretatte trikinundersøkelser fordelt på de forskjellige dyrearter pr. 31. desember 1940.

Dyreart	Antall ¹⁾	Posi-tive
Rev (i fangenskap)	6 084	420
Villrev	2	1
Mink	701	47
Griser	52	4
Hund	21	0
Katt	5	0
Rotter	2	0

¹⁾ Når disse tall er høyere, skyldes det undersøkelser foretatt på materiale innsendt til Patologisk-anatomisk institutt på høyskolen.

Ukjent hestesjukdom.

En slik sjukdom omtales av veterinærene på Toten. Således skriver distriktsdyrlege *O. Westerheim*, Lena, følgende herom:

Sommeren 1940 hadde vi flere tilfelle av en ny og i sine årsaksforhold noe mystisk hestesjukdom. Den ytret seg som en slags forgiftningstilstand med lokalisasjon til leveren og sluttelig med kulleraktige symptomer på de angrepne dyr. Sjukdommen opptrådte i beitetiden og hadde et vagt uttalt forstadium hvori vedkommende hest viste seg noe sløv og reaksjonsløs. Den kunne virke noe sløv under kjøring og reagerte sent på tømmene, men den åt bra og en merket som regel ikke noe usedvanlig før den plutselig ble stående og klenge seg sløvt mot krybbekanten eller mot et gjerde eller lignende, for så med visse mellomrom å få opphisselsesanfall eller tvangsbevegelser. Forløpet var deretter akutt

og endte som regel med dyrets død i løpet av et par dager. Det var alltid ikterus, men ingen feber. Obduksjonen viste alltid en sterkt degenerert lever av gul-brun farve og av en fast, skjør konsistens. For øvrig var funnet nærmest negativt. Sjukdommen angrep fortrinsvis eldre hester. Den forekom på forskjellige slags beiter, men på inneføring med tørt høy har jeg ikke sett den oppstå. Den forekom i flere tilfelle hvor hesten ikke var sprøytet med noe slags serum. Professor L. Slagsvold ved Norges Veterinærhøgskole ble tilkalt for å utrede årsaken nærmere.

Veterinær *S. Wang*, Lena, skriver om samme sjukdom:

Hos en del eldre hester forekom i løpet av våren og sommeren en mystisk sjukdom. I korthet kan symptomene beskrives slik: Hestene var slappe, sløve og deprimerte med dårlig appetitt og derav tunge og «uhåndterlige» i arbeide. Senere forekom sterkt uttalte forstoppelsessymptomer, liten eller ingen peristaltik, uro og videre fulgte gjerne symptomer på ikterus. I sitt tredje stadium inntrådte hjernesymptomer — trykk mot krybben, katalepsi, depresjon «leverkuller» — i det hele tatt et helt forstyrret sensorium.

Disse kasus, som vesentlig refererer seg til eldre hester, 14—24 år, syntes å være av uforklarlig opprinnelse. En kunne etiologisk sett trekke analogier med symptomer på en forgiftning med proteinstoffer, og videre syntes det kliniske og patologisk-anatomiske bilde å stemme med de samme forandringer en finner med alsikkekløverforgiftning. Til disse antagelser er å bemerke at jeg har konstatert tre tilfelle på stallføring og her kan en neppe finne teorien om saftige beiter holdbar, samt tre lettere tilfelle i november—desember måned d. å., også på tørrføring og uten alt for stort tilskudd av eggehvite. Foreløpig står en uforstående overfor sjukdommens årsak og natur, og hvad behandlingen angår, synes denne å hjelpe lite eller intet. Den må jo bli symptomatisk, og tross ærlige forsøk på å redde patientene (årelating 6—7 liter, lentin i små doser, glaubersalt i store daglige doser, hjertestimulantia som cardiasol etc., har resultatet vært dårlig. Når en opplever å behandle opp til tre kasus i samme hestebestand, og alle med dødelig utgang, er det nedslående både for eier og veterinær.

Veterinær *M. Amlí*, V. Toten, nevner likeledes samme lidelse:

I høstmånedene har jeg behandlet 12 tilfelle av ikterus med hjernesymptomer. Sjukdommen var meget ondartet og av de første 7 behandlede tilfelle døde samtlige, skjønt jeg benyttet den omskrevne behandlingsmetoden med lentin, glaubersalt, klyster og tørrfôr, idet det er antydnet at håen skulle være årsaken. Symptomene var: gule slimhinder, temperatur, puls og respirasjon ofte normal, manglende etelyst. Ingen eller dårlig peristaltikk. Patienten støttet hodet mot krybbekanten, med øynene halvt åpne og inntok en skrevende stilling. En småbruker som hadde en hest mistet denne, en ny ble kjøpt, men også denne døde av samme sjukdom. En tredje hest ble leid. Til tross for at denne hest ble satt på stallen og føret med tørrfôr, fikk også denne sjukdommen etter ca. 3 uker. Jeg behandlet da denne og de 5 etterfølgende i distriktet, de var alle angrepet av den subakutte form, med lentin i to dager i trekk + to ganger daglig saltvannsklyster i 14 dager. I disse dager fikk hestene ikke høy. Alle disse kom seg.

Luftveiskatarr.

Distriktsdyrlege *O. Taralrud*, pr. Lillehammer, innberetter herom:

En hosteepidemi bredte seg som en eksplosjon over hele distriktet i november—desember måned. Den hadde intet med kverke å gjøre. Hestene var ikke videre dårlige. De hadde for det meste ingen eller liten feber og almenbefinnendet ellers ikke videre forstyrret. De fleste gikk i arbeidet som vanlig. Det var intet flod fra nesen, bare enkelte ganger litt lyst skum. Hosten var hård og vedholdende og varte fra 8—14 dager. Hosten var verst straks de ble tatt i arbeide. De dyr jeg undersøkte hadde en påfallende forsterket lungelyd. Det så ut til at hestene, mens hosten stod på, var nokså følsomme for sterk avkjøling og trekk. På sjukelisten er anført 200 tilfelle, men det har sikkert vært mange flere. Otte av disse hestene fikk en dobbeltsidig lungebetennelse og fire av dem døde. Temperaturen var 40—42, meget sterk og ru lungelyd med fortetninger og dempninger nedentil i lungene. Åndedrettet var sterkt forøket (60—70). Hestene ville gjerne ete, men det så ut som om de ikke klarte anstrengelsen med å tygge. De ble meget avkreftet og rekonvalesenstiden var meget lang — flere uker. Lungegrensen var sterkt utvidet på alle sammen. Obduksjonen viste diffus dobbeltsidig, hæmoragisk lungebetennelse. Ingen croup og blodblandet materie i bronchiene. Lungene var faste og fortettet. Partier av dem sank i vann. På alle var en svær serøs, fibrinøs ansamling i brysthulen. Pleura var belagt med en tykk, gul, geléaktig masse. Like etter døden svulmet hode, hals og bryst emfysematøst opp.

Kontrollveterinær *H. Gangsaas*, Tromsø, skriver om samme sjukdom:

Utover sensommeren og høsten opptrådte det hos mange av byens vognmannshester en luftveis- og lungelidelse som i noen tilfelle (5) forløp ganske lett med ubetydelig feber og ringe hoste og med tilsynelatende helt uforstyrret almenbefinnende og som forholdsvis hurtig gikk over ved bruk av pulv. antikatarrhalis. I syv tilfelle utviklet det seg imidlertid i løpet av et par dager pneumoni med dempning som utviklet seg fra nederste lungegrense og spredte seg bueformig oppad. Da jeg fikk mistanke om at her kunne det foreligge lunge-sjuka, sprøytet jeg straks to av hestene med neosalversan, uten at det dog inntrådte den ringeste bedring. Jeg gikk derfor ut fra at lidelsen var brüsselersjuka og besluttet å forsøke prontosil som jeg i tidsskrifter har sett omtalt som virkningsfull mot denne lidelse. Det ble brukt en 5 % oppløsning og jeg sprøytet 40 ccm intravenøst og 20 ccm subkutant idet jeg mente at virkningen ville bli mer langvarig ved et slikt lite depot under huden. Behandlingen ble gjentatt 2—3 ganger og feberen, som i begynnelsen hadde ligget på ca. 41, falt i løpet av 3—4 dager til det normale. Hestene kunne i de fleste tilfelle tas i bruk 10—12 dager etter sjukdommens utbrudd.

Distriktsdyrlege *A. Stenersen*, Fannrem, meddeler:

Siden våren 1940 har det gått en smittsom luftveiskatarr blant distriktets hester. Sjukdommen ytrer seg ved en nese- og halskatarr av godartet natur. Bare et fåtall angrepne hester kommer under dyrlegebehandling. Av komplikasjoner forekommer bronchitis av og til. Det er sikkert flere hundre hester som har vært angrepet, men jeg har bare hørt om et dødsfall — og det var på grunn av tilstøtende pneumoni.

H u d s j u k d o m .

Herom skriver distriktsdyrlege *C. Hannestad*, Kongsvinger, følgende:

En skabb lignende lidelse hos hest skaffet meg meget besvær. Hesten hadde voldsom kløe, mistet etterhånden hele hårhammen. Huden skorpet seg og det kom svære hevelser under buken og på benene. Ingen medisin hjalp. Jeg kom da i tanker om at avdøde veterinær I. Rogstad i sin tid fortalte meg om et lignende tilfelle hos en hest på Jæren og at den kom seg ved inngnidning med oleum salisylicum. Jeg prøvet nu dette og hesten kom seg merkelig hurtig. Det kunne ikke påvises skabbmidde, så det har vel dreid seg om en stoffskifte-anomali.

Distriktsdyrlege *K. Rutlin*, Sortland, skriver om alopecia:

Et tilfelle av total alopecia hos ku påtraff jeg i høst på Bleik på Andøya. Hårene var falt av overalt så nær som distalt på benene, huden var glatt. Det var ingen skjelldannelse, ingen kløe, god appetitt og kua melket normalt. Det var i løpet av ca. $\frac{1}{2}$ år at hårene var falt av. Kua ble slaktet og ingen behandling forsøkt.

Distriktsdyrlege *S. Overgaard*, Gravdal i Lofoten, meddeler følgende om hudbrann:

Jeg hadde fem tilfelle av denne sjukdom i sommer. Symptomene var: Kua er meget urolig når den kommer hjem om kvelden. Den kaster seg ned og reiser seg stadig. Sparkes mot buken med bakbenene. Søker å unngå berøring. Jur og spener er meget ømme. Disse samt den opphovnede vulva har en blålig rød farge med plettvis epitelavstøtning. Temperatur, puls og respirasjon er forøket, hjertet sterkt bankende, conjunctivae og sclerae er ikteriske. Etter en stund (ca. 1 døgn i alminnelighet) finner en hevelse på alle upigmenterte steder av kroppen, unntatt buken. Senere blir huden på disse steder knudret, barkaktig og ufølsom. Den nekrotiserer og faller av, ofte i store flaker. Kua blir deretter roligere og temperaturen faller. En får store sårflater, dekket av en serøs veske. Det er morsomt å se hvor nøyaktig demarkasjonslinjen for nekrosen løper parallelt med grenselinjen mellom sort og hvit hud, en knapp cm inne på den hvite del. Alle utbuktninger av fargeskillet er nøyaktig fulgt. Hvite striper eller flekker under ca. 2 cm blir således inntakt. Det er ikke noe merkelig at folk har kalt sjukdommen «huldrabrent». Gårdene hvor sjukdommen opptrådte, ligger ikke så langt fra hverandre. Jeg har streift rundt i terrenget flere ganger uten å finne de planter som sammen med sterkt sollys skal forårsake lidelsen.

H j e r t e l i d e l s e h o s h e s t .

Veterinær *A. Angvik*, Kirkenær, innberetter herom:

En eiendommelig hjertelidelse skal nærmere omtales. Den 22 april ble jeg ved 23-tiden kalt til en gård i Grue til en sjuk hest. Ved ankomsten fantes hesten liggende helt rolig på stallgolvet og var ikke til å få på benene. Ved undersøkelsen fantes temperaturen normal, puls 110, svak og respirasjonen noe forhøyet. Blikket var sløvt men det var intet som tydet på noen smerte. Den distale del av lemmene var kalde. Peristaltikken syntes uforstyrret. Det ble fortalt at hesten hadde vært påfallende doven og slapp de siste måneder og dette hadde tiltatt slik at den i den siste tid hadde vært nærmest ubrukelig. Noen eksakt diagnose

kunne ikke stilles og da hesten var 22 år gammel ble vi enige om å slakte den dagen etter.

Den følgende dag kom jeg tilbake for å se på slaktet. Med den høye puls in mente hadde hjertet den største interesse. Størrelsen av hjertet syntes nærmest normal, kanskje høyre forkammer var litt forstørret, det var fast å føle på. Min forbauselse var stor da jeg ved åpningen av høyre forkammer fant dette halvt fylt med fôr — ganske finhakket høy med havrekorn iblant. (Det ble påstått at hesten hadde ikke fått havre på lenge.) Fôret var ganske hårdt pakket dorsalt i kammeret, særlig tett i aurikkelen og i rommene som Mess. Pectinati danner, skarpt avgrenset ventralt og fylte omtrent halve rommet.

Hvordan dette var foregått var det umulig å få bragt på det rene. Alle større kar og mellomgolvet var skåret i stykker under slaktingen. Ved oppklipping av spiserør, ventrikkel og tarmer, kunne heller intet unormalt påvises. Det sannsynlige skulle vel være at det var oppstått en kommunikasjon mellom fordøyelseskanaalen og en større vene, men noe slikt var det umulig for meg å finne. Da organene, som tidligere nevnt, var sterkt istykkerskåret er det ikke noe i veien for at en slik forbindelse har eksistert.

I den sparsomme litteratur jeg har til rådighet, har jeg ikke funnet beskrevet denne eiendommelige måte å «hamstre» på.

Ruptur av rectum hos hoppe.

Herom skriver veterinær *J. Teige*, Ringsaker, følgende:

Jeg ble tilkalt til en 12 år gammel hoppe som ca. 24 timer tidligere var blitt bedekket. Hoppen hadde etter bedekningen ikke smakt mat og hadde stått og sturet. Det opplystes at bedekningen var forløpet normalt. Noe misforhold mellom hingsten og hoppens størrelse var det ikke. Hoppen virket meget stiv i bakparten. Temperaturen var 38,5, pulsen 70. Ved vaginal eksplorasjon fantes vagina intakt, men den dorsale vegg virket noe stivere enn normalt, og hoppen ømnet seg ved undersøkelsen. Ved rektalundersøkelse påvises ca. 30 cm kranialt for anus, i rektums ventrale vegg en åpning så stor at en knyttet hånd lett kunne føres igjennom. Såfremt det var riktig, som det med bestemthet ble hevdet, at hingsten hadde bedekket på normal måte, må vel perforasjonen ha oppstått som følge av at rektum har vært så fylt med gjødsel slik at det har opptatt det meste av plassen i bekkenet. Ved «overspring» er det vel også mer sannsynlig at rektum ville blitt perforert i den dorsale vegg.

Innvollsorm.

Distriktsdyrlege *I. Flønæs*, Rissa, meddeler:

Det fins i distriktet neppe en eneste unghest som ikke har innvollsorm, først og fremst strongylider, men også ascarider. Det er anvendt noe carbon sulfuric. men mest er brukt acid. arsenicos. alene eller i forbindelse med tartaras stibic. kalic. Om dyra ikke blir helt fri for orm eller reinfiseres, fører behandlingen praktisk talt alltid til større trivsel hos dyret.

Om samme emne skriver distriktsdyrlege *S. Øvergaard*, Gravdal i Lofoten:

I Borge kommune er unghestene meget plaget av orm (*Ascaris megaloccephala* og en strongylideart). Noen uker eller måneder etter at de har fått medisin holder

hestene seg trivelige, men en har jo stadig faren for reinfeksjon. Ved mikroskopering viser det seg at også eldre hester står med orm, uten at det sjenerer disse nevneverdig. Ormeplagen hos hester er forresten alminnelig i hele Lofoten.

Elektrisitet som dødsårsak hos hest.

Herom skriver veterinær *O. T. Valle*, Tvedestrand:

Som et bidrag til hestens ømfintlighet overfor elektrisitet kan jeg meddele følgende:

Natten til den 11 august gikk det en sperreballong over distriktet. En wire fra denne rev ned de elektriske ledninger til en gård like utenfor husveggen. Trådene lå på marken om morgenen. Eieren mente at de ikke var strømførende og trakk hesten over dem for å sette den ut på jordet. Selv gikk eieren på sko med trebunner og merket ingen ting, men hesten falt i kne like over trådene og ble stående slik i et øyeblikk, så falt den helt om. Eieren turde da ikke ta hverken i hesten eller i trådene, men løp over til naboen som er telefonformann og bodde tett ved. Han fikk en isolert tang til å klippe trådene over med, men hesten var krepert før han kom tilbake. Strømmen var på 230 volt.

Munnbetennelse hos hest.

Distriktsdyrlege *A. Løhren*, Løken i Høland, skriver i sin årsberetning bl. a. følgende:

I august måned var det en smittsom munnbetennelse hos noen hester. To av tjenestehestene som kom tilbake fra Sverige, hadde sjukdommen ved tilbakkomsten. De «skummet» av munnen når de spiste, og de andre hestene på stallen ble snart smittet. Sjukdommen var meget godartet. Det var ingen feber, intet flodd fra nesen, og hestene utførte sitt arbeid hele tiden. Såvidt jeg oppfattet det, hadde sjukdommen ingen forbindelse med brüsselersjuken, som det ble påvist tilfelle av på andre hester som senere kom tilbake fra Sverige.

Om et tilfelle av stivkrampe forteller distriktsdyrlege *S. Ullestad*, Vik i Sogn:

Som et kuriosum kan kanskje nemnast et tilfelle av stivkrampe (tetanus). Dette er det annet tilfelle på 8 år, so ein må seia det er ein heller sjeldsynt sjukdom her på desse kantar. Nærverande tilfelle galdt ein unghest på fjellet som hadde påført seg eit stikksår på låret. Såret såg ufårleg ut, ingen trote og ingen helte, men eigaren tok for tryggleiks skuld hesten med heim og let ein velviljug nabo røkja etter kor djupt såret var. Naboen brukte en tyynn trepinne til sonde og det vart fastslått at såret var djupt, men elles ufårlegt. Fleire dagar etter denne granskinga tykte eigaren at hesten tok til å verta stiv i bakbeina og synte hesten fram for meg. Det vart stillt diagnosen stivkrampe i emning. Etter endå nokre dagar var diagnosen manifest med dei mest alarmerande sjukdomsteikn for folk som ikkje hadde sett slik sjukdom før og dermed vart eit utmerket døme til skrekk og åtvaring for folk som tek på seg sårhandsaming og samstundes ignorerar dei mest elementære grunnreglar for slik handsaming. Heldigvis kom hesten seg til att etter en lang rekonvalesenstid.

Prolaps av urinblæren.

Distriktsdyrlege *H. Olsen-Breilid*, Kolbu, innberetter:

En føllhoppe fantes i høst liggende i en bløt myr. Den hadde sikkert ligget der i flere dager og ble trukket opp med mannemakt. Etter å ha gnidd den varm fikk en den på benene, og den gikk hjem. Jeg ble tilkalt, da den hadde en merkelig svulst bak. Det viste seg å være blæren som var tvunget helt ut, slik at urinledernes munning på blærens indre vegg nå var utenpå, og urinen avgikk til stadighet. Blæreveggen var ødematøs, tykk og med utbredt nekrose, hvorfor hoppen ble slaktet.

Botriomykose:

Veterinær *M. Kolberg*, Sarpsborg, meddeler følgende:

Sommeren 1940 ble jeg tilkalt til en 4-års vallak lidende av botriomykose i underleppen. Hesten var sterkt avmagret og så slapp at den var ute av stand til å utføre noe arbeid. Dette skyldtes at hesten gjennom den senere tid ikke hadde klart å oppta fôr da dens underleppe var sete for meget sterkt fremtredende botriomykotiske forandringer. Underleppen var sterkt forøket i omfang, med fistler som åpnet seg såvel innad som utad. Av konsistens var den hård og knudret samt stiv. På grunn av leppens tyngde kunne ikke hesten lukke munnen, hvorfor en opptagelse av vann praktisk talt var umulig. Spesielt var dette tilfelle når hesten gikk på beite. Rent forsøksvis lot jeg hesten behandle med Yatren-Vaccine E 104, utført på følgende måte: Det ble foretatt to injeksjoner à 10 ccm. Første injeksjon foretokes på forskjellige steder i underleppen. Dagen etter denne injeksjon opplyste eieren at hesten hadde fått hevelser i hodet, benene og overkroppen, men dens almenbefinnende var ikke forstyrret. Hevelsen i hodet var så stor at øynene nesten ikke kunne ses. Hevelsen — som var kommet plutselig — svant i løpet av ca. 12 timer. Annen injeksjon ble foretatt 8 dager etter. Etter den behandling fremkom ingen av de foran nevnte forandringer. Etter disse to behandlingene svant fistlene litt etter litt. Samtidig avtok hevelsen i underleppen, som etter hvert ble mykere og mer elastisk. Hesten ble derfor nå i stand til å oppta fôret på egen hånd. Etter ca. 2 måneders forløp var hesten i stand til å utføre sitt arbeid og dens hold var tiltatt i meget betraktelig grad.

Ringorm.

Distriktsdyrlege *O. Mørstad*, Hafslo, skriver følgende om ringorm:

Av de mildere smittsomme husdyrsjukdommer kan i første rekke nevnes ringorm, som særlig herjet slem i Luster hvor flere mennesker ble smittet. Det ble holdt møte i Luster med representanter fra de grender hvor sjukdommen opptrådte, og en grundig behandling ble innledet, men tross all behandling kommer ungdyra igjen fra fjellet med ringorm. Den våte, kalde høst var sikkert en medvirkende årsak, særlig når dyra ble gående for lenge på fjellstølene. Jeg har inntrykk av at folk i alminnelighet har rede på ringorm, men de vil gjerne kalle den «muske» som ikke tas så alvorlig. Det skyldes nok mye likegyldighet og motløshet at sjukdommen griper slik om seg. Lidelsen er hårdnakket og mange taper tålmodigheten lenge før dyret er helbredet. Det blir neppe bedre før det offentlige tar seg av selve behandlingen og det blir kontroll med at alle smittede dyr blir behandlet og at behandlingen blir effektiv.

Mangelsjukdommer.

Stadsdyrlege *R. Aase*, Ålesund, meddeler:

En mangelsjukdom er iaktatt og behandlet med godt resultat på øya Vigra. Kuene ble utrivelige, sluttet å ete, slikket, kastet kalven og formådde ikke å reise seg den siste tiden av drøktighetsperioden. Etter konferanse med herr ingeniør Ender, forsøktes kobbersulfat i tablettform. Slikkesjuken forsvant snart, men appetittten var fortsatt dårlig. Denne ble imidlertid god ved tilførsel av phosphas calcicus.

Veterinær *B. Refsdal*, Romedal, skriver om samme emne:

Året 1940 innledet en ny tid på husdyrføringens område, idet tilgangen på kraftfôr ble meget knapp. På grunn av forskjellig forhold kom det på mange steder til en plutselig og fullstendig mangel på kraftfôr, og dette var skjevne-svangert for dyr som hadde stått på sterk føring. Især var dette tilfelle hvor rotfruktene tok tidlig slutt og en ikke hadde berådd seg på silofôr. På slike steder kunne det våren 1940 komme ganske ondartede tilfelle av mangelsjuke. Kuene hadde regulær krampe — i likhet med mange griser som levet på poteter, uten de nødvendige tilskudd. En del kuer gikk med under slike anfall, og ofte trosset de de alminnelige behandlingsmåter, og måtte slaktes. Sommeren med uteliv og grønt gress, måtte rå bot på mye av dette, men sommeren var tørr og hvis beitene var dårlige, kastet de lite av seg, slik at enkelte besetninger ble i dårlig hold. I en middelstor besetning, hvor kuene var meget tynne, måtte jeg behandle praktisk talt alle dyr for brunstmangel, og dette etter at de hadde gått ute i lengere tid. Jeg antok at årsaken simpelthen var underernæring, noe som i all fall i min praksis er nytt.

Acetonuri.

Det fremgår av veterinærenes årsberetninger at denne sjukdom — det var ikke annet enn en kunne vente på grunn av de ekstraordinære forhold — har vært mer utbredt i 1940 enn vanlig. En hitsetter utdrag av årsberetningen fra et par veterinærer angående denne sjukdom:

Veterinær *F. Hegge*, Voss, skriver således:

Acetonuri (husmannsjuke) har øket med over 100% — fra 23 tilfelle i 1939 til 52 tilfelle i 1940. Det har her i Voss vært to tørkesomre på rad med dårlig fôrqualität og det er grunn til å tro at sjukdommen like meget kan være en mangelsjukdom som den skyldes for kraftig eggehvitefôring. Behandlingen har imidlertid vært den samme med druesukkeroppløsning intravenøst og kullhydratarik kost, og den har aldri sviktet. Jeg har også i noen tilfelle prøvet tonophosphan og har fått helbredelse, men det går da gjerne flere dager innen kua kommer seg opp i full matlyst, mens druesukkerinjeksjonen virker med en gang.

Veterinær *A. Ose*, Porsgrunn, meddeler:

I det forløpne år har fordøyelsessjukdommer, særlig hos ku, tiltatt — spesielt da kronisk melkefeber. Denne lidelse viste seg i år å være vanskeligere å kurere enn ellers. Oppumping av juret alene har i svært mange tilfelle hatt liten virkning. Derimot har pumping sammen med injeksjon av glukokalk virket ganske bra.

Trommesjuka.

Distriktsdyrlege *T. Seljord*, Skotterud, skriver herom:

Av andre tilfelle som kan ha interesse er de mange tilfelle av trommesjuka og håforgiftning. Antagelig var håen særlig farlig på grunn av alt regnet. Tilfellene forløp meget hurtig, i ikke mindre enn seks tilfelle var dyra døde før jeg kom frem. En hest som gikk på håen, og som jeg er tilbøyelig til å oppfatte som en gress- eller håforgiftning, fikk slinger (ataxsi) ikke bare i bakparten, men også i forkroppen. Når den gikk fremkom en underlig sjanglende bevegelse. Hesten var sløv og matt, men hadde ingen feber. Etter ca. 1 måned var den i orden.

Veterinær *A. Angvik*, Kirkenær, skriver likeledes

at trommesjuka forekom mer enn vanlig i slutten av beitetiden. En medvirkende årsak dertil var uten tvil den innførte sommertid som gjorde at kuene jevnt over kom ut tidligere mens marken ennå var sterkt rimet.

Forgiftning.

Om solaninforgiftning skriver veterinær *M. Kolberg*, Sarpsborg, følgende:

Høsten 1940 ble det i mitt praksisområde — på grunn av den store potet-avling — benyttet i temmelig stor utstrekning friskt potetgress som fôr til kuene. Potetgresset var usedvanlig stort og kraftig utviklet hvorfor en ville benytte seg av dets verdi som fôr. Heldigvis fremkom det bare i en besetning forgiftning som følge av bruken av dette førmiddel. Undertegnede ble i midten av september tilkalt til en besetning på 6 storfe, hvorav en kvige var død plutselig. Obduksjonen viste et fast kontrahert hjerte samt noen diffus rødme i løpen, men ellers intet. Mikroskopi negativ. Vominholdet luktet temmelig sterkt av potetgress og ved eksaminasjon av eieren opplyste denne at han for tiden føret kuene med en blanding av hakkels og friskt potetgress. Da jeg mente sistnevnte måtte være dødsårsaken, ble eieren anmodet om å sløyfe potetgresset for fremtiden. Da eieren imidlertid dagen etter reiste bort, glemte han å gi denne beskjed til den som da skulle føre dyra. Disse fikk derfor fortsatt store mengder av potetgresset. Ut på ettermiddagen dagen etter ble jeg påny oppringt fra samme eier med beskjed om at en ny ku var blitt sjuk, «stod og tygget og var sjanglete». Fra telefonbeskjeden og til min ankomst til stedet gikk ca. 4—5 minutter og i denne tiden var foruten den i telefonen omtalte ku også en annen ku død. Obduksjonen av begge disse kuer viste samme bilde som det fra foregående dag. Eieren var selvsagt bedrøvet over tapet som var fremkommet ved hans glemsomhet, men da han fra nå av sløyfet potetgresset, fremkom ikke flere sjukdomstilfelle av nevnte art i besetningen.

Blyforgiftning.

Distriktsdyrlege *J. Andersen*, Larvik, innberetter følgende:

Sent på året anmeldtes sjukdom i en besetning på 7 voksne og 5 ungdyr. Bare de voksne som stod for seg selv i den ene rekke på fjøset, var angrepne. Dyra ville intet ete, hadde ingen feber eller andre symptomer av påfallende art. Etter hvert ble dyra svakere, la seg til og døde under krampeanfoll. 6 døde, en kom seg etter lengre tids rekonvalesens. Obduksjonen gav negativt resultat.

Sjukdommen var nærmest å anse som forgiftningstilfelle. Eieren opplyste at han hadde malt mel av ugressplanter, vesentlig bestående av meldestokker som vokste i hveteakeren. Av dette mel hadde kuene daglig fått en porsjon iblandet hakk mens ungdyra som var friske intet hadde fått. Det var naturlig å tro at dette melet var årsaken til sjukdommen, hvorfor eieren i forbindelse med medisinske tiltak å ta vekk dette fra spiseseddelen og legge fôringen om. Prøve av melet samt en del mageinnhold ble sendt til Veterinærinstituttet til undersøkelse og her konstatertes bly i rikelige mengder i mageinnholdet. Undersøkelsene av forholdet på gården har ennå ikke bragt for dagen hvor blyet stammet fra — mønjemaling eller lignende har ikke forekommet i fjøset, men umulig er det ikke at blyet kan stamme fra kar hvori fôret har vært oppbevart eller er kommet i berøring med.

Forgiftning med bomullsfrøkaker.

Distriktsdyrlege *O. Mørstad*, Hafslo, anfører herom:

En temmelig ondartet forgiftning inntraff i Jostedalen idet 15 griser i alt kreperte etter at de i ca. 2 måneder hadde fått bomullsfrøkaker. Dødsfallene inntraff noenlunde på samme tid hos de forskjellige eiere. Noen griser hadde vist forutgående sjukdomstegn med oppkast og åndenød, men de fleste hadde ikke vist seg dårlige. Ved obduksjon fantes bryst- og bukhole oppfylt av serøs veske, hjertet slapt og stort. Eierne hadde flere steder selv åpnet grisene og hadde påvist det samme. Oljekakene var brukt i oppbløtt stand uten å være tilblandet annet fôr.

Da de fleste av gårdbrukerne i Jostedalen hadde brukt av kakene, måtte en vente flere tilfelle og det ble derfor anbefalt å bruke avføringsmidler og hjertestimulantia til samtlige griser som hadde fått av kakene, og det ble senere ikke innrapportert flere dødsfall. Et par kalver fikk blod i urinen, antagelig av samme årsak.

Bomullsfrøkakene var utlevert av Jostedal forsyningsnevnd, som igjen hadde fått dem fra fylkesforsyningsnevnden.

Veterinærinstituttet har i anledning av tilsendt prøve av kakene uttalt: «Bomullsfrøkaker inneholder giftstoffer, som i amerikansk litteratur kalles Gosypol. Denne og giftvirkningen av samme ødelegges i mer eller mindre grad ved henholdsvis våt eller tørr autoklaving av presskakene. Muligens er disse ikke behandlet i autoklav eller det er anvendt tørrautoklaving».

I alle fall er disse kakers giftvirkning overfor kalver og unge griser en gammel kjennsgjerning og gårdbrukerne burde vært gjort oppmerksom på dette forhold. Kakene er benyttet andre steder i distriktet uten uheld, men sammen med annet kraftfôr.

Fødselshjelp.

Distriktsdyrlege *I. Fløenæs*, Rissa, skriver om misfostre hos sau:

Den 8 april tok jeg fullbårne tvillinger fra en sau (cheviotblanding). Det ene lam hadde kruset, pen ull, det andre hadde hårbekledning helt likt et kid — grove, ukrusete, mindre tette hår. Begge manglet overkjeve. Det ene lam hadde et stort øye midt i pannen, det andre hadde 2 øyer i samme hule midt i pannen. Det var såvidt liv i det ene lam ved fødselen.

S v u l s t e r.

Distriktsdyrlæge *E. Clausen*, Mosjøen, innberetter om to tilfelle av sarkom:

To tilfelle av sarkom er iaktatt, det ene hos en hest og det andre hos ku. I begge tilfelle ble diagnosen verifisert ved innsendelse av preparater fra de sjuke dyr.

Hesten hadde en bløt, menneskehodestor tumor i milten. Den fikk et kolikk-anfall, var meget dårlig og ble slaktet. Ved innsendelse av tumoren til Veterinærhøgskolen ble det konstatert at det var tensesarkom.

Hos kua var det en mengde større og mindre knuter i lungene, de største vel så store som en hasselnøtt, tillike var det noen i nyrene. Kua hadde vært dårlig i lengre tid med hoste og nå var den sterkt avmagret. Veterinærhøgskolen stilte diagnosen Adenocarcinoma pulmonis.

F r e m m e d l e g e m e .

Distriktsdyrlæge *S. Moe*, Voss, forteller følgende herom i sin årsberetning:

Et tilfelle av akutt peritonitis etter fremmedlegeme forekom hos en kvige som var funnet død på en beitestrekning hvor det av og til tidligere hadde opptrådt raslesjue. Ved obduksjonen fantes en ca. 45 cm lang og lillefingertykk stokk av asketre. Den hadde boret seg gjennom vommen og inn i bukveggen. Eieren opplyste at før kvigen var sloppet på beitet, var den blitt føret med bl. a. askelaav.

K u n s t i g s e d o v e r f ø r i n g .

Veterinær *J. Teige*, Ringsaker, meddeler:

I 1940 satte jeg i gang et lite forsøk med kunstig sedoverføring på ku. Som bekjent anvendes den kunstige sedoverføring i stor utstrekning i Danmark og spiller der en stor rolle for husdyravlen. Forholdene her på Hedmarken og i Danmark er ikke mer forskjellige enn at denne avlsmetode også lett kunne innpasses i husdyravlen her. Jeg mente derfor at det kunne ha sin betydning å få husdyreierne interessert og samtidig gi dem et konkret bevis på at kunstig sedoverføring også er gjennomførbar her. Den slags nytt blir jo naturlig nok ofte møtt med adskillig skepsis og til dels betraktet bare som noe kuriøst.

Særlig omfattende ble forsøket av forskjellige grunner ikke, blant annet som følge av de ekstraordinære tilstander som inntrådte i fjor vår midt i bedekningssesongen. Relativt kostbart ble det også, minimum 20 kroner pr. inseminasjon, og noen reklame for foretaket ville jeg ikke sette i gang. Oksen som ble benyttet var av fremrakende avstamning (R. S. B.) og har senere fått 2. premie. Noen desidert matador var den jo imidlertid ikke. Alt i alt inseminerte jeg 12 kuer og av disse ble 11 drektige, den ikke drektige var en kvige. En ku måtte insemineres to ganger. På 13 insemineringer ble altså 11 kuer drektige. Under normale forhold ville sikkert den kunstige sedoverføring allerede vært organisert og i full gang her over distriktet.

Grisesykdommer. — Skjede- og bøvringing.

Herom skriver veterinær *J. Teige*, Ringsaker:

Jeg har hatt fire tilfelle av skjede- og bøvringing hos gris. I det ene tilfelle, hvor prolapsen var ufullstendig, lykkedes reposisjonen, men ellers har jeg gjort den erfaring at ved bøvrolaps hos purke bør en som regel aldri forsøke å reponere, men straks gå til amputasjon. Sjansen for et heldig utfall er sikkert da adskillig større.

Veterinær *S. Wang*, Lena, skriver om kramper og anemi hos griser:

Hos griser finnes til stadighet smågris-spasmophili (kramper), på grunn av mineralhunger og særlig fosforsyremangel. Som et effektivt middel har vært anvendt tonophosfan 3 % intravenøst. Dette har gitt utmerkede resultater både hos smågriser og hos diegivende purker, som på grunn av for sterk belastning av mineralstoffskiftet er blitt dekalcinert (acalcicose) og fått tvangsbevegelser, kramper etc.

En møter også av og til smågriskull med anemi. De blir 1—2 dager gamle slappe, anemiske og kreperer. I et slikt tilfelle forsøkte jeg å behandle et par kull på en svineavlssstasjon med det fra humanmedisinen kjente og anvendte preparat Pernami «Nyc» (injiserbar leverekstrakt). Intramuskulært 2 ccm. Det synes å ha en forbausende god virkning. Grisene ble etter en dags forløp kvikkere og triveligere og de kom seg hurtig. Muligens stimulerte denne injeksjon dannelsen av røde blodlegemer slik at almenbefinnendet fikk gode puff til det bedre.

Hvalpesyke hos hund.

Distriktsdyrlege *L. Friis*, Ålesund, innberetter:

Blant hundene har vi i høst hatt en svær hvalpesykeepidemi, med nervøse symptomer som det mest fremtredende. Hundene fikk gjerne et illebefinnende en 14 dagers tid før den egentlige sykdom begynte med kramper. Anfallet var gjerne sparsomme i begynnelsen, men øket etter hvert i antall og kunne gå opp til 30 i døgnet. Under disse ble dyra ofte helt rasende og bet etter eieren. Mellom anfallet spiste de merkelig nok. Behandlingen var innsprøytinger med omnadin og prontalbin pr. os. Dette virket i epidemiens begynnelse godt, senere ble virkningen dårligere for ikke å si tvilsom.

Pelsdyrsykdommer.

Distriktsdyrlege *O. Skjerven*, Moelv, skriver om gassødem hos en platinarev:

Gassødem forekom i 1940 hos en platinarev. Jeg ble tilkalt da hodet på reven hadde svulmet opp så voldsomt at den ikke kunne ete. Ved palpasjon knitret det, og submandibulært var en over knyttnevestor gass- og veskeblære som ble skåret godt opp og sprøytet ut med vannstoffsupperoksyd. Ved behandling kom reven seg helt. Under innfangingen av reven ble dessverre røkteren bitt i hånden. Såret ble vasket ut med sprit og påhældt jodtinktur, og gutten ble pålagt å henvende seg til lege øyeblikkelig hvis hånden skulle begynne å svulme opp. Ca. 5 timer etter kom røkteren til eieren av revegården og bad om fri neste dag for å søke lege. Hånden var da sterkt oppsvulmet og følelsesløs.

Lege ble da øyeblikkelig tilkalt og tok straks gutten med seg til Hamar sykehus hvor en rent tilfeldigvis hadde en dosis serum. Etter en tids behandling kom gutten seg.

Veterinær *J. Spangen*, Løten, innberetter følgende:

Av sjukdommer av særlig interesse nevnes B¹-avitaminose, som opptrådte i en større revegård. Alle platinarevene var angrepet, men ingen av sølvrevhvalpene. Hvalpene ble behandlet med B-taxin, og på en nær kom de seg.

K v a k s a l v e r i .

Herom skriver kontrollveterinær *H. Gangsaas*, Tromsø:

Kvaksalveri har det ikke vært så meget av, unntatt når det gjelder fødsels-hjelp. Den uskikk å la forskjellige flinke mannfolk og kvinnfolk forsøke å forløse dyret — oftest er det kua det går ut over — er dessverre meget alminnelig, selv på steder hvor det ikke er særlig langt til dyrlege. Jeg har i seks tilfelle vært ute for at flere personer etter hverandre har forsøkt seg som fødselshjelpere på samme dyr før jeg ble tilkalt. I et av disse tilfellene måtte jeg for å få arbeidsfred, jage fire kjerringer, som alle på samme tid og like ivrig ville forklare tilfellets art, ut av fjøset. Etter å ha konstatert borrhuptur, beordret jeg kua slaktet, og ga samtidig eieren en ordentlig overhaling fordi jeg ikke var blitt budsendt tidligere. I to andre tilfelle lot jeg dyra slakte på grunn av avkreftelse som følge av langvarig fødsel og legfolks altfor hårdhendte «hjelp».

Distriktsdyrlege *O. Mørstad*, Hafslo, skriver om samme emne:

Et dyrevernsmedlem tok seg til å behandle i lengre tid en hest for hovbetennelse. Da den ikke ble bedre, tilkalte eieren dyrlege på tross av medlemmets uttalelse om at han nok skulle gjøre hesten god. Det ble opplyst at hesten hadde vært halt i ca. 2 måneder og det ble påvist tre utskjæringer i sålen med blottet lærhud i den ene. Hesten sto i en ytterst dårlig rengjort stall uten forbindelse og med utskjæringene fulle av gjødsel. Eieren bor riktig nok 48 km fra min bopel, men jeg hadde holdt kontordag i Skjolden, hvorfra det er bare 6 km til gården.

Tabeller.

Tabell III.

De viktigste sjukdommer hos hus-
(Relevé des divers cas de maladies des animaux)

Sjukdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)		Storfe (Espèce bovine)		Sau (Espèce ovine)	
	anmeldte (signalés)	drepde og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepde og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepde og døde (abattus et morts)
Munn- og klauvsjuka (<i>Apthae epizooticae</i>)	—	—	1577	1577	35	35
Miltbrann (<i>Anthrax</i>)	—	—	20	20	—	—
Raslesjuka, miltbrannsemfysem (<i>Sarcophysema bovis</i>)	—	—	35	35	—	—
Bråsott (<i>Gastromycosis ovis</i>)	—	—	—	—	141	141
Smittsom anemi hos hesten (<i>Anaemia infect. equi</i>)	5	5	—	—	—	—
Ond. katarrfeber (<i>Coryza gangraenosa boum</i>)	—	—	325	214	—	—
Lungesjuka hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	181	13	—	—	—	—
Influenta (<i>Influenza</i>)	148	3	—	—	—	—
Svinesjuka (smittsom lungebetennelse) (<i>Septicaemia suum</i>)	—	—	—	—	—	—
Rødsjuka, Knuterosen (<i>Morbus ruber, Erysipelas suis</i>)	—	—	—	—	—	—
Lollandsksjuka (<i>Enteritis para-tub. chronica</i>)	—	—	13	13	—	—
Kverke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	4012	158	—	—	—	—
Munnsjuka hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	36	—	—	—	—	—
Trikinose (<i>Trichinosis</i>)	—	—	—	—	—	—
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	493	—	10140	2	7	—
Skabb (<i>Scabies</i>)	127	—	192	—	—	—
Paratyfus og Parakoliinfeksjoner (<i>Paratyphus et Paracolibacillosis</i>)	—	—	176	33	—	—
Smittsom hønselammelse (<i>Neurolymphomatosis gallinarum</i>)	—	—	—	—	—	—
Godartet beskjelersjuka (<i>Exanthema vesiculosum coitale</i>)	61	—	—	—	—	—
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	5	2	29	22	—	—
Brannfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	114	21	—	—	—	—
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	1719	8	196	1	1	—
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	—	—	426	110	—	—
Botryomykose (<i>Botryomycosis</i>)	264	6	—	—	—	—
Hvalpesjuka (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	—	—	—	—	—	—
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	127	82	23	13	2	2
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	—	—	4	2	—	—
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	—	—	9943	4	—	—
Føllsjuka, kalvediaré, smågrisdiaré osv. (<i>Diarrhoea et pyo-septicaemia neonatorum</i>)	486	188	2293	521	115	33
Luftveiskatarr, halsbetennelse (<i>Coryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	5763	27	335	9	11	4
Lunge- og brysthinnebetennelse. (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	217	73	292	90	32	22
Fordøyelsessjukdommer (indigestion, mage- og tarmkatarr, trommesjuka) (<i>Gastritis. Enteritis. Tympanitis</i>)	3477	72	20563	766	226	37
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	5215	386	1497	99	28	3
Akutt diaré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	219	6	1961	151	58	18
Overføres	22659	1050	50040	3682	656	295

dyra i Norge i 1940, ordnet artsvis.
domestiques, par espèces, en Norvège en 1940).

Geit (Espèce caprine)		Svin (Espèce porcine)		Hund (Chiens)		Katt (Chats)		Fjørfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	dreppte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dreppte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dreppte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dreppte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dreppte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dreppte og døde (abattus et morts)
-	-	1700	1700	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1551	183	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	12033	424	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	16	16	-	-	-	-	-	-	183	183
4	-	173	3	12	-	4	-	-	-	250	-
-	-	256	2	245	6	77	9	-	-	1304	-
-	-	233	43	-	-	-	-	211	211	314	61
-	-	-	-	-	-	-	-	126	126	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	8	1	49	7	18	9	-	-	8	2
-	-	30	15	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1975	642	46	37	-	-	35	6
-	-	4	2	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
213	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	3805	622	-	-	-	-	-	-	195	35
21	2	85	6	469	17	59	14	-	-	3	1
11	4	377	152	111	37	31	15	-	-	15	10
25	4	992	131	915	63	78	21	375	3	593	92
3	-	243	26	291	13	28	7	-	-	40	13
2	-	402	64	184	26	32	12	-	-	136	50
281	11	21918	3391	4252	811	353	124	712	340	3078	455

Tabell III. (Forts.). (Continuation).

Norge.

Sjukdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)		Storfe (Espèce bovine)		Sau (Espèce ovine)	
	anmeldte (signalés)	dreppte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dreppte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dreppte og døde (abattus et morts)
Overført	22659	1050	50040	3682	656	295
Koksidiose (<i>Coccidiosis</i>)	—	—	42	12	—	—
Lungeemfysem (<i>Emphysema pulmonum</i>)	750	133	140	62	—	—
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	269	60	1146	245	349	29
Innvendige snyltre (<i>Helminthiasis etc.</i>)	4091	34	347	11	11081	58
Hudparasitter (<i>Pediculidae, Ixodidae, Oestridae, etc.</i>)	3405	—	44812	—	4387	2
Akutt og kronisk hjernebetennelse (Koller) (<i>Meningitis acuta. Fatuitas</i>)	66	31	43	29	7	5
Piroplasmose (<i>Piroplasmosis</i>)	—	—	1312	95	—	—
Blodurin (ikke smittsom) (<i>Haemoglobinuria. Myoglobininuria. Haematuria</i>)	494	44	419	39	—	—
Nyre- og urinveisjukdommer (<i>Nephritis, Cystitis etc.</i>)	156	34	385	133	15	11
Sterilitet (<i>Sterilitas</i>)	2164	—	16186	896	143	12
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	3208	1	2453	4	194	2
Skurv (<i>Favus</i>)	73	—	63	—	—	—
Traum. indigestion (<i>Reticulo-diaphragm. Traum.</i>)	—	—	5024	1393	3	3
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	247	20	6018	157	274	25
Misfostre (<i>Monstra</i>)	15	10	251	91	8	4
Skjede- og bøvrvenging (<i>Inversio vaginae et uteri</i>)	13	5	1490	82	46	8
Børdreiling (<i>Torsio uteri</i>)	1	1	1690	70	20	4
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placentae</i>)	307	—	11675	74	67	4
Kasting (ikke smittsom) (<i>Abortus non infect.</i>)	225	—	3148	94	72	—
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	1	—	7469	80	523	34
Børbetennelse (<i>Metritis</i>)	106	9	2218	191	18	9
Patte- og jurlidelser (<i>Thelitis, mastitis etc.</i>)	275	1	25321	843	214	36
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kritisiasis</i>)	476	14	—	—	—	—
Klapphingstoperasjoner (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	134	5	—	—	—	—
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	7933	14	171	—	1727	1
Karsinomer og sarkomer (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	37	20	52	35	3	3
Sene-, hov- og klauvtildelser (<i>Tendinitis. Vitis unguis</i>)	5456	136	1529	31	13	—
Øyenlidelser (<i>Vitis oculorum</i>)	404	1	422	3	109	5
Hjertelidelser (<i>Vitis cordis</i>)	117	60	213	168	1	1
Ledd- og slimsekktildelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	3686	189	1163	82	16	4
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, abscess) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	8383	234	3789	219	99	7
Tannsjukdommer og tannfeil (<i>Vitis dentium</i>)	5010	24	338	4	3	—
Spatt (<i>Spavanus</i>)	838	70	—	—	—	—
Mangelsjukdommer, avitaminoser m. m. (<i>Struma. Osteomalacia, Rachitis etc.</i>)	507	13	4947	204	377	37
Andre behandl. sjukdomstilf. (<i>Casus ceteri</i>)	3029	227	6224	272	1686	60
I alt (total)	74535	2440	200450	9301	22111	659

1940.

Gjeit (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjørfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
281	11	21918	3391	4252	811	353	124	712	340	3078	455
32	1	—	—	—	—	—	—	1255	329	375	147
—	—	17	5	24	11	8	4	—	—	5	5
13	1	720	282	262	76	59	34	61	49	511	320
650	5	1073	20	1406	115	79	10	12	—	28011	45
1618	—	790	—	880	1	60	3	480	—	412	—
—	—	60	27	25	9	2	2	—	—	5	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	36	3	2	1	—	—	6	—
—	—	43	32	296	84	—	—	—	—	33	9
1	—	156	8	36	—	—	—	—	—	2219	—
33	—	527	5	1067	32	55	11	—	—	307	—
10	—	5	—	23	2	15	7	—	—	—	—
1	—	2	2	—	—	—	—	—	—	1	1
56	7	453	34	130	15	32	9	—	—	196	13
—	—	27	8	5	—	1	—	—	—	2	2
4	—	109	66	1	1	—	—	—	—	2	—
—	—	19	12	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	21	3	31	3	2	—	—	—	—	—
1	—	82	18	1	—	—	—	—	—	149	—
4	—	194	13	7	—	—	—	—	—	2	—
1	—	88	8	70	13	6	2	6	6	—	—
18	1	250	25	76	5	—	—	—	—	31	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	96	2	2	—	—	—	—	—	—	—
24	—	9701	4	167	—	335	1	—	—	—	—
—	—	5	4	149	50	19	11	—	—	5	5
4	—	282	4	195	—	—	—	1	1	1	—
12	—	18	5	661	21	12	4	—	—	17	—
—	—	300	241	84	24	3	1	—	—	1	1
1	—	102	11	130	12	7	—	1	—	5	—
13	—	944	76	1892	104	103	28	3	—	882	23
—	—	39	—	148	2	—	—	—	—	10	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	2	5280	305	525	18	1	1	76	2	1569	332
22	3	2422	150	1044	75	95	35	513	56	894	90
2821	31	45743	4761	13625	1487	1249	288	3120	783	38729	1455

Tabell IV. Sjukdommer hos:	Oslo		Akershus		Østfold		Buskerud		Vestfold		Hedmark		Oppland		Telemark		Aust-Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Hest.																		
Smittsom anemi.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-
Lungesjue	77	2	29	1	2	-	3	-	-	-	1	1	10	1	-	-	-	-
Influenta	-	-	2	-	1	-	32	-	-	-	7	-	-	-	45	-	-	-
Kverke	60	-	681	14	258	13	181	8	182	18	654	13	1714	70	22	5	2	-
Munnsjue	-	-	12	-	4	-	-	-	-	-	18	-	-	-	2	-	-	-
Ringorm	-	-	49	-	273	-	22	-	10	-	43	-	38	-	1	-	-	-
Skabb	-	-	8	-	52	-	-	-	-	-	2	-	29	-	-	-	-	-
Godartet beskje- lersjue	-	-	2	-	3	-	1	-	-	-	35	-	2	-	-	-	-	-
Ondartet ødem . .	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-
Brannfeber	3	-	15	2	8	1	13	3	8	4	17	1	34	6	1	1	-	-
Rosen	50	-	280	-	121	1	150	-	61	2	263	1	234	-	88	1	11	-
Botryomykose . .	7	-	39	1	78	-	10	1	5	1	24	-	30	1	11	-	3	-
Stivkrampe	1	-	19	8	31	21	4	2	8	5	6	4	7	4	4	2	-	-
Føllsjue	-	-	52	27	40	14	72	22	16	9	41	24	115	34	10	6	10	4
Luftveiskatarr . .	52	-	458	4	491	-	462	2	124	2	481	1	2047	6	183	-	22	-
Lunge- og bryst- hinnebet.	1	1	20	3	33	12	13	4	6	1	7	4	34	16	11	3	1	-
Fordøyselslidel- ser	20	-	212	13	442	10	225	5	125	4	315	9	346	7	489	4	77	1
Kolikk	69	-	595	45	544	49	425	35	347	18	626	39	590	33	365	24	90	7
Akutt diaré	-	-	16	-	24	3	7	-	1	-	21	-	12	-	11	1	3	-
Lungeemfysem . .	3	-	74	10	165	27	55	4	38	12	85	11	70	19	42	8	15	-
Forgiftning	3	2	21	5	26	3	38	4	13	6	12	4	37	10	10	-	2	-
Innvollsorm	10	-	296	-	332	1	177	-	126	4	281	1	518	15	141	-	30	-
Hudparasitter . . .	2	-	85	-	436	-	163	-	72	-	281	-	563	-	83	-	9	-
Hjernebetennelse	-	-	4	2	11	6	8	6	2	-	3	1	18	4	-	-	2	2
Blodurin (ikke smittsom)	-	-	39	9	57	8	54	3	122	2	46	3	36	2	15	2	5	1
Nyre- og urinveis- lidelser	1	-	10	5	14	7	37	3	4	2	17	3	18	2	12	1	4	2
Sterilitet	9	-	233	-	286	-	154	-	101	-	315	-	444	-	125	-	7	-
Hudutslett	23	-	265	-	248	1	273	-	112	-	394	-	537	-	227	-	91	-
Skurv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	14	-	-	-
Uregelmessige fødsler	1	-	27	4	22	2	20	2	8	-	39	2	34	-	14	1	-	-
Misfostre	-	-	1	1	2	2	1	-	-	-	1	1	3	1	-	-	-	-
Skjede- og bør- vrenging	-	-	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Børdreing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilbakeholdtetter- byrd	-	-	36	-	58	-	23	-	6	-	24	-	58	-	12	-	1	-
Kasting (ikke smittsom)	-	-	17	-	23	-	20	-	2	-	28	-	63	-	6	-	1	-
Melkefeber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børbetennelse . .	-	-	10	1	15	4	5	1	1	-	17	-	25	-	6	-	1	-
Patte- og jur- lidelser	-	-	14	-	20	-	17	-	3	-	41	-	35	-	11	-	-	-

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag		N.-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	23	-	-	-	-	-	12	1	-	-	12	1	59	8	-	-	-	-	-	-
2	-	39	-	121	11	-	-	-	-	2	-	27	-	65	6	-	-	-	-	2	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	7	-	4	-	-	-	14	-	11	-	14	-	1	-	1	-	5	-	-	-
-	-	-	-	8	-	-	-	9	-	14	-	-	-	4	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	13	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-
24	2	8	-	42	-	4	-	17	-	47	-	110	-	56	-	12	-	24	1	12	-
1	-	1	-	5	-	-	-	2	-	7	1	21	1	14	-	3	-	3	-	-	-
2	2	15	13	7	5	1	1	3	2	2	2	10	4	4	4	2	2	1	1	-	-
-	-	11	1	5	-	-	-	9	4	9	2	76	31	17	9	-	-	-	-	3	1
44	3	34	-	167	1	20	-	44	3	70	-	280	3	223	1	125	-	368	1	68	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	1	10	4	7	6	-	-	7	4	9	1	18	7	13	3	2	-	21	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
44	2	121	2	102	2	7	-	328	4	324	1	254	5	109	-	68	-	49	3	20	-
57	8	324	49	119	10	18	2	105	11	134	8	379	26	251	16	89	1	53	2	35	1
2	-	9	1	8	1	-	-	27	-	22	-	19	-	23	-	13	-	1	-	-	-
41	8	11	3	38	10	-	-	30	7	10	2	17	5	10	1	15	-	24	3	7	1
5	3	11	5	4	2	-	-	7	1	10	3	18	2	11	4	8	-	22	5	9	1
40	-	218	5	151	-	-	-	537	3	296	-	709	5	111	-	50	-	40	-	28	-
16	-	175	-	305	-	-	-	584	-	216	-	163	-	53	-	144	-	48	-	7	-
3	1	1	-	2	1	-	-	-	-	2	1	8	6	1	1	-	-	-	-	1	-
5	1	8	-	11	-	-	-	13	1	4	-	33	5	26	3	1	-	7	1	12	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	8	3	7	-	-	-	3	-	1	-	14	4	1	-	5	1	1	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	-	77	-	26	-	-	-	47	-	18	-	155	-	137	-	8	-	9	-	-	-
45	-	103	-	89	-	-	-	80	-	102	-	223	-	185	-	80	-	108	-	23	-
-	-	-	-	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	10	-	4	1	-	-	12	1	7	1	33	3	10	2	3	-	3	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	4	3	-	-	1	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-
-	-	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	18	-	5	-	-	-	3	-	12	-	38	-	7	-	6	-	2	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	11	-	5	-	-	-	5	-	3	-	21	-	16	-	1	-	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	15	2	4	1	1	-	1	-	-	-
1	-	13	-	8	-	-	-	37	-	22	-	31	1	13	-	4	-	6	-	-	-

Tabell IV. Sjukdommer hos:	Oslo		Akershus		Østfold		Buskerud		Vestfold		Hedmark		Oppland		Telemark		Aust-Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Forfangenhet ...	-	-	62	4	45	1	38	1	18	-	47	-	70	2	20	1	4	-
Klapphingstopera- sjoner	-	-	13	1	9	-	7	-	2	-	9	-	30	3	8	-	6	-
Kastrasjoner ...	25	-	552	1	551	-	404	-	245	1	518	-	839	6	316	2	96	1
Karsinomer og sar- komer	-	-	5	3	5	1	3	-	-	-	1	-	4	4	3	2	-	-
Sene- og hovlidel- ser	145	10	643	16	438	4	498	14	169	8	690	14	841	22	255	9	56	1
Øyenlidelser ...	9	-	44	-	48	-	36	-	11	1	57	-	45	-	21	-	5	-
Hjertelidelser ...	2	-	4	3	22	14	13	6	4	2	25	7	5	5	6	3	2	-
Ledd- og slimsekk- lidelser	31	4	436	22	358	20	312	14	141	15	520	22	365	24	170	8	45	-
Kirurg. tilfelle ..	77	-	751	15	803	18	690	32	316	10	1264	24	949	34	375	7	103	2
Tannsjukdommer	70	1	416	-	390	2	400	-	296	-	890	1	613	8	265	1	111	-
Spatt	13	1	108	12	90	5	67	5	34	2	114	2	107	4	53	4	11	1
Mangelsjukdom- mer	-	-	44	3	61	3	32	1	39	-	93	-	117	3	13	-	1	-
Andre behandlede sjukdomstilfelle	37	1	202	19	142	12	125	20	66	5	181	21	255	40	339	9	34	4
Storfe.																		
Munn- og klauve- sjuke	27	27	1180	1180	100	100	-	-	12	12	182	182	-	-	-	-	-	-
Miltbrann	-	-	6	6	4	4	1	1	-	-	-	-	6	6	-	-	1	1
Raslesjue	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	1	1	13	13	-	-	-	-
Ondartet katarr- feber	-	-	5	3	8	5	22	15	14	6	37	23	44	31	21	18	-	-
Lollansk sjuke ..	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	9	9	-	-	-	-
Ringorm	-	-	1103	-	1426	1	779	-	210	-	1661	-	1790	-	57	-	4	-
Skabb	-	-	79	-	39	-	6	-	1	-	10	-	25	-	7	-	-	-
Paratyfus og para- koliinfeksjoner	-	-	-	-	130	18	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Ondartet ødem ..	-	-	-	-	6	5	-	-	1	1	5	5	9	5	3	1	1	1
Rosen	-	-	9	-	20	-	2	-	2	-	90	-	35	-	3	-	-	-
Aktinomykose ...	-	-	37	14	25	11	21	4	4	3	106	19	66	19	7	2	-	-
Stivkrampe	-	-	2	1	9	4	3	1	-	-	2	-	1	1	-	-	1	1
Difterit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper	-	-	979	-	1447	1	952	-	188	-	1468	-	1460	2	303	1	35	-
Kalvediaré	-	-	146	35	590	153	120	32	32	4	731	143	226	75	96	14	22	4
Luftveiskatarr ...	2	-	27	1	22	1	26	1	5	-	60	-	2	-	14	-	1	-
Lunge- og bryst- hinnebet.	-	-	19	6	49	21	42	3	8	5	53	8	32	14	13	3	3	2
Fordøyselslidel- ser	8	-	1305	71	1519	83	966	77	781	35	2062	119	2366	105	5411	41	283	17
Kolikk	-	-	130	14	212	24	122	10	50	4	140	1	237	15	203	5	23	3
Akutt diaré	4	-	350	11	107	13	167	11	21	1	197	19	347	27	51	3	45	3
Koksidiøse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	4	3	1	-	-

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag		N. Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
4	-	26	3	10	-	-	-	5	-	9	-	52	1	28	-	4	-	14	-	20	1
-	-	4	-	6	-	-	-	8	-	7	-	15	1	5	-	1	-	4	-	-	-
173	-	885	1	470	1	4	-	600	-	722	-	784	1	379	-	190	-	163	-	17	-
1	-	5	2	2	2	-	-	1	1	-	-	2	1	4	3	1	1	-	-	-	-
62	2	215	8	170	5	15	-	124	-	195	-	321	10	329	10	83	-	83	3	124	-
6	-	22	-	16	-	-	-	15	-	10	-	24	-	17	-	4	-	4	-	10	-
1	-	3	2	7	4	-	-	4	1	2	-	7	4	3	2	-	-	7	7	-	-
39	2	150	17	111	6	12	-	127	7	175	8	375	15	198	2	61	3	41	-	19	-
73	4	466	17	321	14	14	-	571	22	474	10	749	9	524	13	180	2	112	-	67	-
42	-	179	-	67	2	3	-	386	1	57	-	384	4	233	4	47	-	71	1	90	-
14	5	23	2	15	6	-	-	16	3	7	-	83	9	31	2	10	2	26	4	16	1
2	-	5	-	4	1	-	-	19	1	23	1	37	-	12	-	5	-	-	-	-	-
24	3	195	26	56	5	11	-	97	2	224	13	262	15	176	4	203	17	75	11	25	-
6	6	-	-	11	11	59	59	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	10	10	-	-	7	7	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	37	28	26	16	-	-	15	11	12	5	35	20	20	16	11	8	10	7	5	1
20	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	889	-	300	-	13	-	755	1	374	-	1253	-	420	-	16	-	70	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-	7	-	-	-	-	-	-	-
-	-	7	5	3	-	-	-	10	4	-	-	25	5	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	27	1	-	-	1	-	-	-
1	1	13	6	5	1	-	-	3	3	5	3	77	13	51	10	3	1	2	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	2	2	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
38	-	712	-	135	-	5	-	322	-	447	-	810	-	336	-	83	-	148	-	75	-
3	-	48	16	10	1	-	-	23	5	-	-	116	26	18	5	-	-	12	8	-	-
15	1	18	1	17	-	-	-	7	2	21	-	18	1	1	-	15	-	30	1	34	-
8	4	10	4	8	6	2	-	10	-	5	2	13	7	13	3	3	2	1	-	-	-
178	7	1360	41	510	13	1	-	420	13	808	28	1140	44	740	28	328	12	238	20	109	12
11	2	22	5	28	5	-	-	25	1	90	3	85	6	70	1	40	-	9	-	-	-
16	1	89	17	75	10	-	-	165	2	76	8	90	13	92	10	40	2	24	1	5	-
-	-	12	5	-	-	-	-	5	-	-	-	8	1	-	-	5	1	-	-	-	-

Tabell IV.		Oslo		Akershus		Østfold		Buskerud		Vestfold		Hedmark		Oppland		Telemark		Aust-Agder	
Sjukdommer hos:		Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Lungeemfysem ..	-	-	1	1	19	13	9	3	2	-	10	3	14	10	1	-	3	3	
Forgiftning	-	-	150	34	199	37	93	21	56	10	92	18	208	44	60	8	40	12	
Innvollsorm	-	-	4	-	5	-	1	-	9	1	53	1	75	2	-	-	-	-	
Hudparasitter ...	-	-	3645	-	8266	-	3466	-	1049	-	4914	-	7637	-	1584	-	428	-	
Hjernebetennelse	-	-	-	-	2	2	-	-	2	2	2	2	10	7	1	1	1	-	
Piroplasmose ...	-	-	7	3	34	6	15	4	57	10	2	-	2	-	30	4	59	5	
Blodurin (ikke smittsom)	-	-	50	2	25	3	40	8	4	1	58	3	48	-	25	3	26	2	
Nyre- og urinveislidelser	-	-	41	19	35	13	30	11	32	8	57	18	34	23	43	16	7	1	
Sterilitet	1	-	2455	101	1667	142	980	33	725	69	3360	133	3052	304	764	21	194	5	
Hudutslett	1	-	279	-	233	1	142	-	70	-	729	1	165	-	162	-	33	-	
Skurv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	-	3	-	-	-	
Traum. indigest.	2	-	667	157	459	226	392	138	130	50	1028	195	797	180	197	81	28	14	
Uregelm. fødsler.	4	-	756	29	724	19	490	18	261	11	834	14	682	15	317	8	170	1	
Misfostre	-	-	35	9	18	8	23	1	6	4	44	24	34	10	14	11	4	-	
Skjede- og børvregning	-	-	182	17	255	10	94	5	82	2	199	8	151	6	42	7	20	2	
Børdreing	-	-	210	11	216	8	161	7	94	4	169	-	184	7	101	7	37	2	
Tilb. etterbyrd ..	15	-	1669	14	1284	8	967	12	588	-	1885	7	1258	14	610	6	321	2	
Kasting (ikke smittsom)	-	-	290	-	246	-	356	2	119	-	450	24	405	21	113	9	57	-	
Melkefeber	6	-	960	8	644	3	388	4	256	2	1253	2	544	10	298	-	139	2	
Børbetennelse ...	-	-	407	29	163	25	169	13	53	3	424	24	380	34	83	12	24	4	
Patte- og juridelser	6	-	3321	129	2804	61	2237	54	1023	12	4320	180	3207	126	1763	84	346	6	
Kastrasjoner ...	-	-	1	-	6	-	28	-	30	-	15	-	2	-	2	-	3	-	
Karsinomer og sarkomer	-	-	3	2	4	1	5	4	2	2	-	-	6	6	2	2	2	2	
Sene- og klauvelidelser	-	-	109	3	171	1	63	-	37	-	255	2	244	10	70	2	6	1	
Øyenlidelser	-	-	28	-	47	-	28	-	11	-	107	1	53	-	21	1	3	-	
Hjertelidelser ...	-	-	13	11	19	11	13	8	9	5	64	61	24	22	9	4	9	3	
Ledd- og slimsekkelidelser	-	-	97	5	140	3	77	10	37	-	211	9	132	16	58	9	29	-	
Kirurg. tilfelle ..	-	-	273	17	265	7	261	19	187	8	680	25	387	37	216	15	54	1	
Tannsjukdommer	-	-	7	-	31	1	27	-	11	1	39	-	50	-	25	-	3	-	
Mangelsjukdommer	-	-	404	21	1010	13	267	9	117	1	601	21	292	14	192	6	111	3	
Andre beh. sjukdomstilfelle ..	7	-	517	31	519	12	204	39	284	20	965	49	351	20	428	13	85	19	
Sau.																			
Munn- og klauvsjuka	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-	31	31	-	-	-	-	-	-	
Bråsott	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ringorm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rosen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag		N.-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
18	2	16	10	20	8	-	-	9	2	3	1	7	4	7	2	1	-	-	-	-	
33	9	31	9	24	6	-	-	16	6	12	4	58	5	18	3	17	4	27	13	12	2
-	-	49	3	34	3	-	-	4	-	33	1	16	-	60	-	4	-	-	-	-	-
62	-	2181	-	1867	-	-	-	2511	-	1574	-	1409	-	2233	-	1458	-	400	-	119	-
2	2	1	-	2	2	-	-	5	2	9	5	4	2	1	1	1	1	-	-	-	-
221	10	79	4	133	17	1	-	160	11	369	16	43	4	54	-	6	1	-	-	-	-
13	1	12	2	26	2	-	-	7	1	6	4	43	-	26	3	10	4	-	-	-	-
6	2	1	-	23	2	-	-	16	4	2	1	39	13	11	-	6	1	2	1	-	-
300	14	628	4	247	10	-	-	77	-	156	3	917	38	464	11	89	2	106	4	4	2
40	-	124	-	47	-	-	-	18	-	49	-	205	1	74	-	37	1	55	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
73	12	113	62	63	19	7	3	29	10	25	16	547	117	352	71	35	9	70	30	10	3
222	2	400	10	136	-	9	-	100	2	197	5	354	8	234	5	38	3	61	4	29	3
5	2	14	9	4	2	-	-	3	-	14	4	19	3	7	-	2	2	3	2	2	-
37	2	100	3	37	3	-	-	23	2	37	5	128	6	49	2	12	1	30	1	12	-
53	5	85	3	38	3	-	-	34	3	62	4	127	4	76	2	12	-	28	-	3	-
218	-	557	1	318	1	11	-	149	-	476	1	642	4	447	2	108	-	108	2	44	-
41	-	339	6	156	20	-	-	192	10	117	-	160	2	75	-	5	-	23	-	4	-
176	4	1300	29	179	3	11	-	79	-	240	3	430	5	339	1	40	1	70	-	117	3
33	11	30	3	41	1	-	-	17	5	107	8	156	10	49	2	19	2	45	4	18	1
296	9	1277	30	646	23	13	-	408	9	472	11	1698	68	1102	31	221	4	115	2	46	4
8	-	25	-	3	-	-	-	-	-	3	-	14	-	6	-	17	-	8	-	-	-
1	1	3	3	4	1	-	-	2	2	2	1	11	3	3	3	1	1	1	1	-	-
34	-	43	-	31	3	-	-	21	-	65	1	156	7	156	-	24	1	32	-	22	-
8	-	12	-	15	-	-	-	15	-	15	-	31	1	19	-	2	-	6	-	1	-
5	3	5	5	5	4	-	-	8	5	4	3	12	9	7	6	2	2	3	3	3	3
27	3	44	8	24	2	-	-	27	1	78	3	89	8	46	3	13	2	18	-	16	-
57	6	163	16	117	11	2	-	150	16	136	4	316	16	389	13	73	7	30	1	33	-
13	-	28	-	9	-	-	-	6	-	10	-	41	1	14	1	5	-	7	-	12	-
97	1	441	67	98	4	-	-	174	8	351	8	234	12	305	6	73	1	148	5	32	4
56	8	1565	64	115	10	11	-	125	8	291	18	231	17	216	10	177	13	42	11	35	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	124	124	5	5	-	-	7	7	1	1	-	-	-	-	4	4	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	4	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabell IV. Sjukdommer hos:	Oslo		Akershus		Østfold		Buskerud		Vestfold		Hedmark		Oppland		Telemark		Aust-Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Stivkrampe	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lammediaré	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr ..	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og bryst- hinnebetennelse	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	3	2	2	2	-	-	3	2
Fordøyselslidel- ser	-	-	1	-	1	-	8	2	1	-	20	5	24	6	2	2	-	-
Kolikk	-	-	3	1	1	-	1	1	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Akutt diaré	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	25	2	-	-	-	-
Forgiftning	-	-	1	-	-	-	6	6	-	-	-	-	3	1	2	2	-	-
Innvollsorm	-	-	55	4	-	-	44	6	-	-	65	9	153	3	47	7	28	1
Hudparasitter ...	-	-	9	-	23	-	13	-	8	-	1164	-	516	-	90	-	15	-
Hjernebetennelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Nyre- og urinveis- lidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	5	3	2	-	-	-	-
Sterilitet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslett	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	27	-	3	1	-	-
Traum. indige- stion	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Uregelm. fødsler.	-	-	9	-	3	-	8	-	1	-	10	1	44	7	1	-	1	-
Misfostre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Skjede- og bør- vringing	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	4	-	5	1	1	1	1	-
Børdreing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt etter- byrd	-	-	1	-	-	-	3	2	-	-	6	-	3	-	1	-	-	-
Kasting (ikke smittsom)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	21	-	-	-	-	-
Melkefeber	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-
Børbetennelse ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Patte- og jur- lidelser	-	-	1	-	1	-	11	2	-	-	13	1	29	9	5	1	1	-
Kastrasjon	-	-	36	-	3	-	10	-	111	-	433	-	188	1	28	-	-	-
Karsinom og sar- kom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sene- og klauv- lidelser	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Øyenlidelser	-	-	-	-	5	-	1	-	1	-	3	-	18	-	4	-	1	-
Hjertelidelser ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledd- og slimsekk- lidelser	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfelle ..	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	16	-	10	-	1	-	-	-
Tannsjukdommer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Mangelsjukdom- mer	-	-	5	2	-	-	6	4	-	-	45	4	35	5	3	-	7	-
Andre beh. sjuk- domstilfelle ..	-	-	1	-	-	-	15	8	200	-	213	6	7	5	83	4	4	2

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S-Trøndelag		N-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	34	4	-	-	-	-	31	2	-	-	-	-	2	-	32	27	-	-	-	-
-	-	-	-	6	2	-	-	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	2	3	3	-	-	7	4	2	-	2	1	-	-	5	5	2	-	-	-
-	-	37	9	19	-	-	-	15	-	41	2	34	7	4	-	8	3	3	-	8	1
4	-	1	-	7	-	-	-	3	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	8	4	13	8	-	-	4	-	-	-	-	-	2	-	5	4	-	-	-	-
-	-	309	10	7	3	-	-	3	-	-	-	8	1	1	-	6	3	3	3	-	-
-	-	8480	5	818	12	-	-	54	1	768	-	244	3	123	-	96	4	106	3	-	-
-	-	195	-	996	-	-	-	742	2	133	-	55	-	76	-	226	-	74	-	52	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	4	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-
-	-	136	12	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	37	-	12	-	-	-	42	1	-	-	6	-	-	-	65	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	1	91	10	14	1	-	-	12	-	11	-	50	5	10	-	1	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	3	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	9	3	-	-	-	-	7	-	7	2	3	-	1	-	3	-	1	-	-	-
-	-	4	1	1	-	-	-	1	-	3	-	7	3	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	9	2	8	-	-	-	7	-	13	-	8	-	6	-	1	-	1	-	-	-
4	-	13	-	14	-	-	-	10	-	3	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	507	32	8	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	7	5	-	-	-	-	1	-	2	2	6	1	1	-	-	-	-	-	1	1
-	-	37	3	22	5	-	-	16	1	26	4	29	6	10	2	9	1	4	1	-	-
2	-	114	-	-	-	-	-	-	-	61	-	303	-	406	-	5	-	9	-	18	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	43	-	19	5	-	-	10	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
-	-	4	4	5	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	19	2	17	2	-	-	7	-	8	1	14	1	6	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	105	14	2	2	-	-	40	1	16	-	40	-	-	-	63	2	-	-	8	2
-	-	703	25	13	2	1	-	176	2	106	-	17	2	2	-	22	6	8	-	15	-

Tabell IV. Sjukdommer hos:	Oslo		Akers- hus		Østfold		Buske- rud		Vestfold		Hed- mark		Opland		Tele- mark		Aust- Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Geit																		
Ringorm.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Kopper.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	86	1	127	-	-	-
Killingdiaré....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og bryst- hinnebetennelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøyesleslidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	2	-	-	1	-
Kolik.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Akutt diaré.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Koksidiøse.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Innvollsorm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
Hudparasitter....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	106	-	444	-	-	-	-	-
Blodurin (ikke smittsom)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sterilitet	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslett.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skurv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Traum. indigest..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uregelm. fødsler .	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	6	2	31	2	-	-	-	-
Skjede- og bør- vringing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Kasting (ikke smitts.).....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melkefeber.....	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børbetennelse...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Patte-og-jurlidelser	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Kastrasjoner	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	5	-	6	-	-	-	2	-
Sene-og-klauvlidel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Øyenlidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Ledd-og-slimsekk- lidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfelle .	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	5	-	-	-	-	-
Mangelsjukd.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2	-	-	-	-
Andre behandlede sjukdomstilfelle	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Svin																		
Munn- og klauv- sjuke	43	43	1278	1278	40	40	-	-	13	13	97	97	-	-	-	-	-	-
Miltbrann	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Svinesjuke	-	-	866	114	343	43	114	8	10	-	43	3	-	-	-	-	-	-
Rødsjuke	3	-	2052	78	1849	54	1156	27	537	-	1713	69	1531	56	502	14	190	6
Trikinose	-	-	5	5	3	3	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
Ringorm	-	-	34	3	27	-	13	-	-	-	31	-	54	-	5	-	2	-
Skabb	-	-	74	-	16	-	4	-	-	-	8	1	33	-	15	-	-	-
Paratyfus og Para- kolininfeksjoner.	-	-	99	10	77	9	12	6	-	-	-	-	17	-	-	-	-	-

[illegible]

Tabell IV. Sjukdommer hos :	Oslo		Akershus		Østfold		Buskerud		Vestfold		Hedmark		Oppland		Telemark		Aust-Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Rosen	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose...	-	-	4	2	3	-	-	-	-	-	12	7	9	5	-	-	-	-
Botryomykose...	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	5	-	-	-	-	-
Stivkrampe	-	-	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Smågrisediarré ...	-	-	712	106	720	155	357	47	93	11	555	127	433	97	139	14	88	-
Luftveiskatarr ..	-	-	1	-	-	-	24	1	1	1	7	1	-	-	27	1	-	-
Lunge- og brysthinnebetennelse	2	-	9	3	40	14	176	41	5	1	20	16	46	26	5	2	3	-
Fordøyeselslidelser	-	-	112	33	78	9	79	15	52	9	157	15	99	10	111	9	19	-
Kolik	-	-	21	5	48	5	26	1	2	-	24	1	38	8	12	1	6	1
Akutt diaré	-	-	57	14	54	9	41	7	51	-	29	1	28	15	12	-	8	-
Lungeemfysem ..	-	-	-	-	-	-	7	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftning	-	-	151	31	49	27	77	19	62	31	60	27	128	67	34	7	19	5
Innvollsm	-	-	308	3	273	-	76	3	5	-	131	4	111	6	18	-	4	1
Hudparasitter ...	-	-	98	-	120	-	47	-	4	-	104	-	178	-	57	-	29	-
Hjernebetennelse	-	-	13	7	12	4	10	3	1	1	-	-	7	7	6	3	1	-
Nyre- og urinveislidelser	-	-	1	1	4	4	1	1	-	-	12	8	10	8	6	4	1	-
Sterilitet	-	-	39	1	34	5	21	-	-	-	2	-	27	-	2	-	4	-
Hudutslett	-	-	84	1	23	1	63	1	19	-	52	-	58	-	46	1	26	1
Skurv	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Traum. indigestion	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uregelm. fødsler.	-	-	87	9	41	3	9	1	10	-	86	2	93	15	21	-	7	-
Misfostre	-	-	2	-	-	-	7	-	-	-	9	5	5	-	4	3	-	-
Skjede- og børvring	-	-	30	20	10	4	7	5	3	1	14	9	16	10	5	2	4	2
Børdreing	-	-	3	1	2	1	3	2	-	-	-	-	8	7	-	-	-	-
Tilb. etterbyrd ..	-	-	3	-	9	2	1	-	-	-	-	-	6	1	-	-	-	-
Kasting (ikke smitts)	-	-	15	-	16	-	8	3	-	-	13	10	14	5	1	-	3	-
Melkefeber	-	-	31	3	12	-	9	1	18	1	24	1	64	5	8	1	6	-
Børbetennelse ...	-	-	19	2	7	-	5	2	-	-	28	1	15	3	3	-	-	-
Patte- og jurlidelser	-	-	35	1	35	7	13	-	10	-	37	8	48	4	20	3	4	-
Kryptorkidopera-sjoner	-	-	18	2	-	-	3	-	2	-	19	-	20	-	2	-	9	-
Kastrasjoner ...	-	-	1909	-	399	-	926	-	214	1	1801	-	1122	1	564	-	60	-
Karsinom og sarkom	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sene- og klauvlidelser	-	-	16	-	6	-	15	-	1	-	16	1	58	3	16	-	-	-
Øyenlidelser	-	-	9	-	-	-	8	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertelidelser ...	-	-	31	31	7	7	39	23	4	3	37	32	53	44	48	39	12	5
Ledd- og slimsekk-lidelser	-	-	6	2	12	2	12	1	-	-	13	-	28	-	11	3	2	-
Kirurg. tilfelle ..	-	-	69	6	48	6	144	20	29	2	170	11	99	15	53	3	42	-
Tannsjukdommer	-	-	3	-	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	1	-
Mangelsjukd. ...	2	-	865	50	755	45	373	25	307	5	683	30	534	51	331	13	100	7
Andre beh. sjukdomstilfelle ...	17	-	500	11	40	1	71	12	61	6	749	23	125	15	229	9	103	12

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag		N.-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	234	17	28	6	-	-	76	14	-	-	267	10	77	18	20	-	-	-	-	-
1	-	1	-	3	-	-	-	2	-	10	2	4	-	1	-	3	-	-	-	-	-
-	-	10	9	10	7	1	1	5	3	3	2	22	15	18	11	1	-	1	1	-	-
8	1	51	5	20	4	-	-	31	-	58	8	73	10	38	1	3	2	3	-	-	-
4	1	2	1	8	-	-	-	5	-	14	1	13	-	14	1	-	-	4	-	2	-
-	-	-	-	3	-	-	-	5	-	49	9	26	4	27	5	12	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	6	43	33	35	11	-	-	24	4	6	5	13	6	5	1	2	1	1	1	-	-
-	-	7	-	25	-	-	-	1	-	3	-	34	-	64	3	13	-	-	-	-	-
-	-	-	-	7	-	-	-	4	-	22	-	55	-	33	-	24	-	2	-	6	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	8	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	1	1	4	4	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	25	-	4	1	-	-	-	-	2	1	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	11	-	-	-	6	-	43	-	32	-	24	-	3	-	11	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	14	-	4	1	-	-	4	-	4	-	49	1	23	2	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	7	4	1	-	-	-	-	-	1	1	6	4	5	4	-	-	-	-	-	-
-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	6	-	-	-	-	-	2	-	3	1	5	-	5	-	-	-	1	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	5	-	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	6	-	6	2	-	-	4	-	9	-	19	-	4	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	-	3	-	-	-	-	-	-	-
27	-	201	-	70	-	3	-	172	1	252	-	933	1	997	-	19	-	32	-	-	-
-	-	1	1	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	5	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	3	3	-	-	8	5	12	10	21	21	23	17	1	1	-	-	-	-
-	-	2	2	4	-	-	-	4	-	-	-	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-
11	-	68	-	18	2	1	-	39	3	36	1	53	3	67	4	4	-	3	-	-	-
40	1	208	22	105	4	5	1	70	4	166	4	372	24	281	18	41	1	42	-	-	-
98	-	114	40	55	-	4	-	30	2	41	4	75	6	69	4	20	3	-	-	21	2

Tabell IV. Sjukdommer hos:	Oslo		Akers- hus		Østfold		Buske- rud		Vestfold		Hed- mark		Opland		Tele- mark		Aust- Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Hund																		
Ringorm	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-
Skabb	108	-	117	6	1	-	13	-	-	-	-	-	3	-	2	-	-	-
Rosen	20	4	26	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Hvalpesjue.....	310	74	279	89	147	60	122	23	117	43	25	7	50	21	103	30	37	12
Stivkrampe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr ..	136	6	177	8	19	-	28	1	3	-	2	-	-	-	33	-	2	1
Lunge- og bryst- hinnebetennelse	34	12	33	5	11	4	7	2	1	1	-	-	-	-	8	3	1	-
Fordøyleslidelser	297	28	175	19	59	4	124	5	17	1	21	-	19	1	53	2	12	-
Kolikk	108	9	88	2	22	-	19	2	9	-	6	-	5	-	16	-	1	-
Akutt diaré.....	50	10	49	7	11	3	11	4	17	-	4	-	-	-	2	1	3	1
Lungeemfysem ..	12	6	10	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftning	56	25	79	20	31	9	21	2	10	1	7	2	1	1	16	2	7	5
Innvollsorm	269	24	553	90	118	-	68	-	40	-	35	-	32	-	37	-	10	-
Hudparasitter ...	259	-	239	-	93	-	86	-	13	-	-	-	18	-	22	-	29	-
Hjernebetennelse	19	5	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Blodurin (ikke smitts.).....	10	2	20	1	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	2	-	-	-
Nyre- og urinvei- slidelser	86	30	126	40	13	1	18	-	7	3	7	1	5	1	5	-	4	-
Sterilitet.....	11	-	12	-	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Hudtslett.....	306	18	211	11	106	-	52	-	33	-	35	-	17	-	48	1	23	-
Skurv	3	-	5	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Uregelm. fødsler.	51	5	47	6	7	1	4	-	1	-	3	-	1	-	2	-	1	-
Misfostre	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjede- og bør- vrengeing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilb. etterbyrd..	15	1	14	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kasting (ikke smitts.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melkefeber.....	2	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børbetennelse ...	32	6	13	6	2	-	14	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-
Patte- og jurlidel- ser.....	26	1	33	3	1	-	-	-	2	-	1	1	2	-	5	-	-	-
Kryptorkidopera- sjoner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Kastrasjoner	6	-	4	-	45	-	2	-	5	-	4	-	3	-	7	-	9	-
Karsinomer og sarkomer	101	33	27	4	1	-	4	3	1	1	4	1	2	1	3	1	-	-
Sene- og klo- lidelser	106	-	56	-	11	-	-	-	2	-	3	-	4	-	9	-	-	-
Øyenlidelser	128	9	187	8	38	1	38	1	23	-	15	-	12	-	28	-	8	-
Hjertelidelser ...	37	15	23	4	2	-	3	-	-	-	3	-	1	1	5	3	-	-
Ledd- og slimsekk- lidelser	65	7	34	3	3	-	2	-	-	-	1	-	2	-	9	-	2	-
Kirurg. tilfelle ..	600	30	309	41	71	-	191	5	36	1	80	1	55	2	54	1	31	-

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S-Trøndelag		N-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
43	20	66	36	48	26	86	40	4	3	78	28	227	72	80	29	38	16	38	9	77	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
2	-	19	-	6	-	9	1	-	-	-	-	18	-	2	-	1	-	-	-	10	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	6	2	2	2	4	3	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	28	1	5	-	14	-	1	-	30	-	37	1	10	-	3	-	5	-	-	-
4	-	-	-	2	-	-	-	-	-	5	-	2	-	-	-	-	-	4	-	-	-
-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	14	-	12	-	-	-	1	-	3	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	2	1	-	-	10	-	2	2	-	-	9	1	1	-	-	-	2	1	3	3
7	-	38	-	24	-	23	-	15	1	13	-	78	-	15	-	6	-	4	-	21	-
-	-	13	-	4	-	10	-	4	-	5	-	51	1	2	-	3	-	11	-	18	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	1	5	3	3	1	4	1	1	-	-	-	8	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	-	37	-	16	1	37	-	8	-	8	-	68	1	14	-	1	-	7	-	21	-
-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	2	-	1	1	1	-	1	1	1	-	4	1	1	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	35	-	3	-	4	-	1	-	8	-	6	-	6	-	4	-	12	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
4	-	12	-	9	-	14	-	2	-	15	-	43	-	6	1	7	-	8	-	64	1
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-	2	-	-	-
3	-	3	-	-	-	3	1	1	-	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-
23	-	138	-	17	-	63	10	11	-	27	-	110	6	13	1	17	3	26	3	20	-

Tabell IV. Sjukdommer hos:	Oslo		Akers- hus		Østfold		Buske- rud		Vestfold		Hed- mark		Opland		Tele- mark		Aust- Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Tannsjukdommer	67	2	62	-	2	-	-	-	1	-	-	-	4	-	2	-	-	-
Mangelsjukdommer	171	14	212	1	35	1	14	2	7	-	2	-	6	-	10	-	7	-
Andre beh. sjukdomstilfelle ..	395	3	230	13	23	2	28	2	21	-	16	-	37	25	13	1	11	2
Katt																		
Ringorm	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skabb	62	3	15	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	10	6	8	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
«Kattesjuka»	25	20	10	7	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	2	2	-	-
Luftveiskatarr ..	17	10	18	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
Lunge- og bryst- hinnebetennelse	18	8	8	4	3	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøyesleslidel- ser	37	13	14	4	9	2	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	-	-
Kolikk	16	4	4	1	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Akutt diaré	16	6	7	2	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Lungeemfysem ..	4	2	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftning	18	11	16	6	5	3	4	3	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-
Innvollskorm	14	2	14	3	9	-	3	-	1	-	7	1	3	1	5	2	2	1
Hudparasitter ...	19	-	24	3	10	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-
Hjernebetennelse	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (ikke smitts.)	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslett	20	2	10	4	6	-	5	2	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-
Skurv	2	1	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uregelm. fødsler	17	6	9	1	1	-	3	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
Misfostre	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilb. etterbyrd ..	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børbetennelse ..	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner	46	-	20	1	3	-	4	-	6	-	1	-	3	-	7	-	3	-
Karsinomer og sarkomer	9	6	10	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øyenlidelser	9	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Hjertelidelser ...	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledd- og slimsekk- lidelser	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfelle ..	31	11	21	11	1	-	2	-	1	1	3	-	2	-	1	-	4	1
Mangelsjukdommer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sjukdomstilfelle	26	8	16	5	-	-	-	-	-	-	-	-	16	16	3	-	-	-

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag		N.-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
1	-	3	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-
1	-	29	-	-	-	4	-	-	-	5	-	14	-	1	-	-	-	7	-	-	-
9	1	64	13	24	-	33	-	5	-	11	2	96	6	5	-	6	1	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	1	-	1	1	-	-	6	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	1	-	-	3	2	3	3	-	-	3	2	-	-	-	-	3	2	-	-
-	-	5	-	-	-	1	-	1	-	7	-	8	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	3	-	-	-	6	3	1	-	1	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	17	-	16	-	30	-	6	-	47	-	1	-	17	-	6	-	29	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	2	-	1	1	5	2	3	-	10	-	9	2	1	-	-	-	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	7	5	7	-	9	-	1	-	-	-	4	-	-	-	1	-	3	-	-	-

Tabell IV.	Oslo		Akershus		Østfold		Buskerud		Vestfold		Hedemark		Oppland		Telemark		Aust-Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Sjukdommer hos:																		
Fjørfe.																		
Hønsetyfus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	20	-
Hønselammelse .	-	-	21	21	35	35	11	11	31	31	-	-	17	17	-	-	-	-
Fordøvelseslinelser	-	-	-	-	-	-	60	-	-	-	-	-	-	-	-	15	3	-
Koksidiose	-	-	-	-	426	30	14	6	-	-	269	50	509	226	-	26	16	-
Forgiftning	-	-	-	-	-	-	46	42	-	-	-	-	15	7	-	-	-	-
Innvollsorm	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudparasitter ...	-	-	-	-	50	-	160	-	-	-	90	-	2	-	158	-	-	-
Børbetennelse ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6	-	-	-	-
Sene- og klolidelser	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledd- og slimsekk-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
lidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg, tilfelle ..	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelsjukd. ...	1	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	19	1	-	-
Andre behandlede sjukdomstilfelle	1	-	-	-	5	5	38	30	2	-	-	-	66	13	-	-	-	-
Andre dyr.																		
Trikinose	-	-	-	-	17	17	87	87	8	8	34	34	34	34	-	-	-	-
Ringorm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skabb	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	-
Paratyfus og Para-	-	-	-	-	-	-	27	8	-	-	-	-	8	2	36	4	-	-
koliinfeksjon ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet ødem ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	-	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesjuka	-	-	-	-	19	-	12	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpediaré	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	10	15	8	11	6	-	-
Luftveiskatarr ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og bryst-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
hinnebetennelse	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-
Fordøvelseslidelser	-	-	12	1	11	-	34	5	1	-	141	4	94	-	22	1	12	-
Kolik	-	-	1	-	-	-	16	3	-	-	2	-	6	2	1	1	-	-
Akutt diaré	-	-	1	1	-	-	1	-	11	-	3	-	12	4	6	-	2	-
Koksidiose	-	-	-	-	124	64	35	23	14	-	8	2	11	11	23	23	-	-
Lungeemfysem ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftning	-	-	22	3	-	-	47	20	1	-	103	26	56	28	15	6	19	16
Innvollsorm	-	-	773	-	967	1	1046	13	165	-	1180	9	671	10	573	-	1249	-
Hudparasitter ...	-	-	-	-	124	-	-	-	-	-	2	-	120	-	-	-	-	-
Hjernebetennelse	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (ikke smitts.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyre- og urinveis-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
sjukdommer ..	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	19	-	7	7	-	-	-	-
Sterilitet	-	-	98	-	338	-	88	-	49	-	202	-	218	-	59	-	46	-
Hudutslett	-	-	-	-	18	-	1	-	-	-	4	-	107	-	1	-	-	-
Traum. indigestion	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Uregelm. fødsler .	-	-	6	-	11	-	25	1	1	-	28	-	33	-	17	1	6	-
Misfostre	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag		N.-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
-	-	191	191	-	-	-	-	-	-	11	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	300	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-
10	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
99	-	11	3	-	-	-	-	-	-	276	-	-	-	15	5	-	-	-	-	-	-
2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	250	-	-	-	-	-	-	-	1280	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	58	29	-	-	-	-	30	18	130	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	4	4	-	-	-	-	120	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	1	5	2	-	-	1	-	-	-	25	9	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	2	1	2	2	4	4	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	32	12	9	-	-	-	5	1	166	56	35	11	15	1	-	-	-	-	-	-
-	-	1	4	-	-	-	-	2	-	2	2	1	1	-	-	4	4	-	-	-	-
-	-	6	3	3	-	-	-	10	2	80	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	12	5	2	2	-	-	92	-	39	-	-	-	15	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-
38	-	33	26	6	6	1	-	22	11	91	84	90	89	3	3	2	2	-	-	-	-
-	-	5825	12	550	-	-	-	9908	-	3090	-	622	-	495	-	710	-	131	-	18	-
-	-	2	2	33	-	-	-	6	-	103	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
44	-	250	-	35	-	3	-	72	-	258	-	268	-	140	-	2	-	49	-	-	-
2	-	133	-	29	-	-	-	4	-	-	-	5	-	3	-	-	-	-	-	-	-
6	-	12	1	1	-	-	-	5	-	9	4	22	4	4	1	1	1	9	-	-	-

Tabell IV. Sjukdommer hos:	Oslo		Akershus		Østfold		Buskerud		Vestfold		Hedemark		Opland		Telemark		Aust-Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Skjede- og børvringing.....	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kasting (ikke smitts.).....	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	111	-	6	-	-	-	-	-
Melkefeber.....	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Patte- og jurlidelser	-	-	-	-	-	-	11	3	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-
Karsinomer og sarkomer	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Sene- og klolidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øyenlidelser.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	2	-	2	-	-	-
Hjertelidelser ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledd- og slimsekkidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Kirurg. tilfelle ..	-	-	35	2	52	1	256	5	7	-	85	-	132	6	31	-	7	1
Tannsjukdommer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	2	-	-	-	1	-
Mangelsjukdommer	-	-	161	24	69	18	82	3	23	-	352	42	245	29	101	5	8	-
Andre behandlede sjukdomstilf...	4	-	20	-	21	-	59	17	322	-	33	5	56	16	66	2	27	18

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag.		N.-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	6	-	-	-	20	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	-	64	1	14	-	-	-	30	-	51	3	65	2	28	-	4	2	12	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	162	11	14	1	-	-	60	5	33	1	39	3	13	-	200	190	-	-	-	-
9	-	102	5	7	-	1	1	12	-	65	15	53	10	7	-	16	1	14	-	-	-

Tabell V.

Antall autoriserte veterinærer i Norge i 1941.
(Nombre de vétérinaires diplômés en 1941).

Fylke (Département)	Autoriserte veterinærer (Vétérinaires diplômés)	Derav (dont)		
		Distrikts- dyrleger ¹⁾ (Vétérinaires délégués)	I andre stillinger el. privat prakt. (D'autres vétérinaires exerçants)	Ikke praktiserende ²⁾ (non exerçants)
Oslo	44	1	41	2
Akershus	39	12	25	2
Østfold	29	7	20	2
Buskerud	25	11	13	1
Vestfold	16	5	10	1
Hedmark	41	19	14	8
Opland	33	15	15	3
Telemark	19	9	9	1
Aust-Agder	10	4	5	1
Vest-Agder	11	4	6	1
Rogaland	20	6	12	2
Hordaland	14	8	4	2
Bergen	7	1	5	1
Sogn og Fjordane	11	8	3	—
Møre og Romsdal	19	13	6	—
Sør-Trøndelag	26	14	10	2
Nord-Trøndelag	15	10	4	1
Nordland	10	8	2	—
Troms	6	4	2	—
Finnmark	2	2	—	—
Utenlands	14	—	—	—
Riket (le royaume) 1941 .	411	161	206	30
—»— 1940 .	399	161	201	23
—»— 1939 .	392	161	194	23
—»— 1938 .	386	159	187	26
—»— 1937 .	381	156	187	23
—»— 1936 .	377	157	180	25
—»— 1935 .	375	157	176	24
—»— 1934 .	366	156	170	22
—»— 1933 .	353	157	156	24
—»— 1932 .	341	158	145	22
—»— 1931 .	324	159	125	25
—»— 1930 .	299	159	105	24
—»— 1925 .	257	157	78	13
—»— 1920 .	248	145	81	13
—»— 1915 .	246	137	88	9
—»— 1910 .	234	130	85	7
—»— 1905 .	199	108	83	4
—»— 1900 .	148	84	53	6
—»— 1895 .	133	69	46	13

¹⁾ Herunder politidyrleger.²⁾ Herunder pensjonerte.

II.
Kjøttkontrollen 1940.

Alminnelig oversikt.

Kjøttkontroll i henhold til lov om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. av 27 juni 1892 har i året 1940 vært i virksomhet i 41 kommuner. Det er kjøttkontroll i følgende byer: Ålesund, Arendal, Bergen, Bodø, Brevik, Drammen, Fredrikstad, Gjøvik, Halden, Hamar, Harstad, Haugesund, Holmestrand, Horten, Hønefoss, Kongsberg, Kongsvinger, Kragerø, Kristiansand, Kristiansund, Larvik, Lillehammer, Molde, Moss, Narvik, Notodden, Oslo, Porsgrunn, Risør, Sandefjord, Sarpsborg, Skien, Stavanger, Trondheim, Tromsø og Tønsberg samt i herredene Askim, Kyrkjebø, Lillestrøm, Odda og Tinn.

I Bergen, Drammen, Egersund, Halden, Haugesund, Kristiansund, Lillehammer, Oslo, Stavanger, Trondheim og Voss er det kommunale slaktehus. Av disse er slaktehusene i Bergen, Drammen, Egersund, Kristiansund, Lillehammer, Stavanger og Trondheim godkjent av det offentlige, liksom det i disse kommuner er innført slaktetvang i henhold til § 1 i lov av 27 juni 1892.

Til slaktehusene i Halden, Haugesund, Oslo og på Voss, som ikke er godkjent av det offentlige, er det ikke knyttet slaktetvang.

Ved kongelig resolusjon av 3 nov. 1917 ble kjøttkontroll anordnet ved Fellesslakteriet A/S på Løren i Østre Aker.

Regler for innførsel av husdyr og smitteførende gjenstander — heri innbefattet innførsel av kjøtt og fleisk — undergikk i 1940 ingen endringer for så vidt kjøttinnførselen angår.

Ved kongelig resolusjon av 7 oktober 1932 er det utferdiget regler vedrørende kontroll med utførsel av ferskt kjøtt (slaktekjøtt) fra Norge til Sverige og i medhold herav har Landbruksdepartementet etter foretatte besiktigelser under 29 august 1933 godkjent Fellesslakteriet, Løren i Østre Aker, og Stavanger kommunale Slakteanlegg som «eksportslakterier». Slakteriene er som eksportslakterier tildelt henholdsvis numrene 01 og 02.

Ved skrivelse fra Landbruksdepartementet av 29 august 1933 er likeledes i medhold av § 10 i den ovennevnte kgl. resolusjon av 7 oktober 1932 reglene for eksport av ferskt kjøtt (slaktekjøtt) fra Norge til Sverige

også gjort gjeldende for utførsel av ferskt kjøtt — heri innbefattet lettsaltet flesk (bacon and ham) — fra Norge til Storbritannia, og således at det lettsaltede flesk (bacon and ham) skal tilberedes og behandles etter de regler som Veterinærdirektøren til enhver tid fastsetter. I henhold hertil har Veterinærdirektøren under 29 august 1933 utfordiget spesielle regler for tillaging og behandling av bacon bestemt for eksport til Storbritannia (inntatt som bilag til årsberetningen for 1932).

Ved skrivelse fra Landbruksdepartementet av 3 oktober 1935 er de samme bestemmelser gjort gjeldende ved utførsel av ferskt kjøtt fra Norge til Frankrike.

*

De i de senere år ved den offentlige kjøttkontroll undersøkte antall dyreskrotter (i hele tall) stiller seg således:

	Storfe	Hester	Svin	Sau og geit	Kalver
1908	124 935	3 866	83 197	212 151	130 321
1909	139 261	3 637	73 877	230 899	150 204
1910	156 892	4 645	68 300	217 321	159 282
1911	169 194	6 161	80 042	235 347	172 855
1912	152 798	6 453	96 552	247 213	159 390
1913	146 189	6 377	82 296	247 846	157 908
1914	164 798	5 477	94 417	211 883	162 288
1915	190 698	6 384	76 860	226 721	183 327
1916	144 206	7 027	51 181	212 162	154 552
1917	189 076	4 992	66 553	185 201	159 933
1918	167 158	8 853	38 635	207 006	158 710
1919	139 289	6 480	57 563	224 724	149 542
1920	179 931	7 353	91 176	272 533	173 051
1921	172 122	9 775	102 220	306 182	214 493
1922	188 565	9 424	99 339	302 848	211 473
1923	196 371	9 625	135 135	327 341	228 181
1924	180 804	11 520	139 126	303 303	236 063
1925	154 967	8 950	121 666	286 779	208 431
1926	170 571	5 349	165 465	318 295	205 315
1927	174 588	5 243	220 055	313 055	213 492
1928	188 819	5 894	191 736	356 913	234 031
1929	184 340	6 434	201 263	335 634	225 009
1930	171 277	5 605	258 960	312 998	206 037
1931	168 488	3 725	315 304	364 082	201 635
1932	189 483	3 358	281 591	384 234	221 787
1933	197 972	4 188	318 954	403 218	233 392
1934	172 466	4 622	362 524	354 189	218 372
1935	176 631	4 781	328 354	358 170	228 810
1936	195 305	4 681	307 611	367 384	229 199
1937	180 925	4 837	330 530	343 225	228 560
1938	173 684	4 782	337 317	357 605	230 993
1939	197 045	5 779	320 164	370 539	261 155
1940	225 578	9 657	211 103	262 581	234 865

*

På de følgende tabeller vil finnes sammendratt de tabellariske beretninger fra de forskjellige kommuner, hvori kontroll har vært i virksomhet, således at tabell A viser den samlede kjøttmengde (antall kjøttskrotter) som har passert de forskjellige kontrollstasjoner i løpet av året med samtidig angivelse av, fra hvilket land kjøttet stammer.

I tabell B angis på samme måte det antall kjøttskrotter, som er stemplet med 2. klasses stempel.

Tabell C angir på samme vis antall av kasserte kjøttskrotter, vekten av de konfiskerte slakt samt vekt av kasserte organer og avfall.

Tabell D angir de utenfor hovedstasjonene kontrollerte kjøttmengder, deres klassifikasjon m. v.

Tabell E viser den samlede mengde ferskt slaktekjøtt som i årets løp er kontrollert.

Tabell F angir de vesentligste årsaker til 2. klasses stempling og kassasjon av kjøtt.

Tabell G vedrører kontrollen av det fra utlandet innførte oppdelte kjøtt, det såkalte t ø n n e k j ø t t (jfr. tilleggslov til den forannevnte lov av 27 juni 1892 av 25 juli 1910 og kgl. plakat av 4 august 1911).

Tønnekjøttkontroll har i årets løp vært i virksomhet i følgende byer:

Ålesund, Arendal, Bergen, Bodø, Drammen, Fredrikstad, Haugesund, Horten, Kristiansand, Oslo, Skien, Stavanger, Trondheim og Tønsberg.

Tabell A. Antall av slakt som i 1940 er undersøkt på kontrollstasjonene.

(Nombre de viandes de boucherie examinées aux bureaux de contrôle en 1940).

Kommune	I alt undersøkt								Hvorav svensk			Hvorav finsk
	Storfe	Hest	Svin	San	Geit	Spekalv	Gjøkalv	Andre dyr	Storfe	Sau	Gjøkalv	Storfe
Ålesund	8334	173	1842	4223	542	2060	2487	3	-	-	-	-
Arendal	1350	15	965	2339	1	1594	126	-	-	-	-	-
Askim	211	3	1607	59	-	778	21	-	-	-	-	-
Bergen	12765	440	12131	32164	3850	20509	3176	-	-	-	-	-
Bodø	486	9	171	447	7	428	65	-	-	-	-	-
Brevik	174	6	131	40	1	110	26	-	-	1	-	-
Drammen	3377	364	3329	3997	35	7489	464	-	-	-	-	-
Fr.stad Ø.	402	21	466	76	-	1033	4	-	-	-	-	-
» V.	2785	159	4754	1099	1	3751	215	-	-	-	-	-
Gjøvik	510	32	1191	604	-	1310	14	-	-	-	-	-
Halden	232	25	2852	961	-	3194	664	-	-	-	-	-
Hamar	1144	32	1544	763	16	1870	21	-	-	-	-	-
Harstad	270	6	48	461	-	156	138	-	-	-	-	-
Haugesund	1284	19	1737	8251	388	1601	220	-	-	-	-	-
Holmestrand	444	13	513	67	-	435	6	-	-	-	-	-
Horten	1186	69	2079	516	6	1959	75	7	-	-	-	-
Hønefoss	1291	93	1171	886	6	1539	44	-	-	-	-	-
Kongsberg	1497	102	767	384	13	1371	4	1	-	-	-	-
Kongsvinger	676	37	771	360	-	432	80	-	-	-	-	-
Kragerø	762	27	409	345	5	1187	63	-	-	-	-	-
Kristiansand	17	3	59	33	-	6	10	-	-	-	-	-
Kristiansund	835	37	545	1705	68	2083	85	10	-	-	-	-
Kyrkjebø	138	1	144	673	262	319	76	19	-	-	-	-
Larvik	2077	66	1871	751	-	1756	118	-	-	-	-	-
Lillehammer	165	23	1509	2047	576	2785	340	-	-	-	-	-
Lillestrøm	1119	69	1906	471	-	968	64	-	-	-	-	-
Molde	232	1	119	97	-	270	15	-	-	-	-	-
Moss	1529	115	2363	811	-	2441	329	-	-	-	-	-
Narvik	97	-	14	84	-	26	8	-	-	-	-	-
Notodden	721	16	722	281	-	948	44	-	-	-	-	-
Odda	987	11	652	1519	75	461	158	27	-	-	-	-
Oslo	17166	2496	47359	81036	6322	48316	20700	-	10	-	8	-
Porsgrunn	920	44	848	517	6	1167	52	-	-	-	-	-
Risør	49	-	10	9	-	39	4	-	-	-	-	-
Sandefjord	1584	23	2831	541	-	1846	107	-	-	-	-	-
Sarpsborg	2075	168	3516	115	-	2470	274	-	-	-	-	-
Skien	1748	123	1509	1279	5	1738	25	22	-	-	-	-
Stavanger	1632	140	1504	7705	196	5510	1	-	-	-	-	-
Tinn	338	12	445	291	7	716	28	19	-	-	-	-
Tromsø	216	5	74	1033	35	618	73	3	-	-	-	-
Trondheim	24157	968	6322	20337	1625	19236	527	83	9	-	-	13
Tønsberg	4378	109	4723	1811	-	3874	568	-	-	-	-	-
Fellesslakteriet	-	-	568	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt (total)	101360	6075	118091	181188	14048	150399	31519	194	19	1	8	13

Tabell B.

Antall av slakt som i 1940

er stemplet med 2nen klasse på kontrollstasjonene.

(Nombre de viandes de boucherie marquées avec l'estampille de IIme classe.)

Kommune	I alt 2nen klasse							
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjokalv	Andre dyr
Ålesund	36	-	14	24	7	5	4	-
Arendal	8	-	3	-	-	-	-	-
Askim	1	-	1	-	-	-	-	-
Bergen	58	5	94	59	19	23	4	-
Bodø	-	-	-	-	-	-	-	-
Brevik	1	-	-	-	-	-	-	-
Drammen	36	2	31	6	-	7	-	-
Fredrikstad Ø.	6	-	4	-	-	1	-	-
- V.	39	6	32	1	-	12	1	-
Gjøvik	8	-	13	-	-	8	-	-
Halden	5	1	9	-	-	-	-	-
Hamar	8	-	11	-	-	5	-	-
Harstad	2	-	-	2	1	2	1	-
Haugesund	18	1	14	88	7	21	2	-
Holmestrand	1	-	-	-	-	-	-	-
Horten	4	-	14	-	-	1	-	1
Hønefoss	23	1	16	2	-	12	2	-
Kongsberg	20	1	1	-	-	2	-	-
Kongsvinger	15	-	-	-	-	12	-	-
Kragerø	9	1	2	2	-	2	-	-
Kristiansand	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansund	17	-	7	21	-	30	1	-
Kyrkjebø	2	1	3	4	4	8	1	-
Larvik	18	-	26	-	-	9	-	-
Lillehammer	8	1	23	18	5	23	1	-
Lillestrøm	1	-	-	-	-	-	-	-
Molde	-	-	-	-	-	-	-	-
Moss	21	-	10	-	-	15	-	-
Narvik	1	-	-	-	-	-	-	-
Notodden	10	-	2	2	-	16	-	-
Odda	10	-	-	14	-	1	-	-
Oslo	164	40	510	268	19	209	67	-
Porsgrunn	17	-	3	-	-	28	1	-
Risør	-	-	-	-	-	-	-	-
Sandefjord	8	1	7	6	-	7	-	-
Sarpsborg	20	-	4	-	-	14	-	-
Skien	4	-	9	1	-	9	-	1
Stavanger	3	-	11	61	-	15	-	-
Tinn	3	-	1	-	-	2	-	-
Tromsø	16	-	1	28	1	1	-	-
Trondheim	335	15	133	343	3	475	1	-
Tønsberg	50	2	22	47	-	11	-	-
Fellesslakteriet	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt (total)	1006	78	1031	997	66	986	86	2

Tabell C.

Antall av slakt som i 1940 er kassert på kontrollstasjonene.

(Nombre de viandes de boucherie saisies aux bureaux de contrôle.)

Kommune	I alt kassert								Vekt i kilogram av kasserte kjøtt- skrotter	Vekt i kilogram av avfall og organer
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjokalv	Andre dyr		
Ålesund	16	1	1	8	1	19	4	-	2230	1700
Arendal	4	-	2	4	-	9	-	-	791	153
Askim	-	-	1	-	-	8	-	-	140	23
Bergen	37	7	12	30	2	183	6	-	7947	279
Bodø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brevik	-	-	-	-	-	-	-	-	2	50
Drammen	11	-	5	-	-	35	-	-	1988	1519
Fredrikstad Ø...	4	-	1	-	-	4	-	-	732	260
» V...	4	1	1	1	-	8	-	-	1973	-
Gjøvik	6	-	2	1	-	7	-	-	1035	100
Halden	17	2	7	-	-	19	-	-	3414	202
Hamar	3	-	2	-	-	43	-	-	1348	898
Harstad	1	-	-	-	-	2	-	-	141	-
Haugesund	1	-	3	3	1	1	-	-	567	1035
Holmestrand ...	1	-	1	-	-	5	-	-	274	65
Horten	8	-	-	-	-	15	-	-	1386	681
Hønefoss	1	-	2	1	-	6	-	-	655	922
Kongsberg	2	-	1	-	-	2	-	-	370	45
Kongsvinger ...	7	-	2	-	-	7	-	-	1154	-
Kragerø	1	-	1	1	-	1	-	-	345	70
Kristiansand ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansund ...	9	2	1	5	-	7	-	-	1409	432
Kyrkjebø	-	-	-	-	-	4	-	-	140	18
Larvik	3	-	3	-	-	6	1	-	730	202
Lillehammer ...	4	1	1	8	4	11	-	-	944	116
Lillestrøm	2	-	2	-	-	10	-	-	575	36
Molde	-	-	-	-	-	-	-	-	465	615
Moss	1	-	1	-	-	9	-	-	-	-
Narvik	1	-	-	-	-	-	-	-	68	-
Notodden	-	-	-	1	-	-	-	-	41	160
Odda	2	-	-	2	-	-	-	-	229	408
Oslo	69	10	83	126	99	918	54	-	30445	33844
Porsgrunn	-	-	3	-	-	3	-	-	141	267
Risør	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sandefjord	2	-	1	-	-	10	1	-	870	70
Sarpsborg	7	1	4	-	-	10	-	-	965	73
Skien	3	-	1	-	-	2	-	-	656	350
Stavanger	7	-	3	1	-	12	-	-	1335	-
Tinn	1	-	1	-	-	-	-	1	305	141
Tromsø	27	3	3	9	-	7	-	-	4015	-
Trondheim	41	4	14	38	-	174	-	5	11094	12996
Tønsberg	13	-	5	1	-	14	1	-	2511	547
Fellesslakteriet ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt (total) ..	316	32	170	240	107	1571	67	6	83430	58277

Tabell D.

Antall av slakt som i 1940 er undersøkt av

(Viandes de boucherie examinées)

Kommune	I alt undersøkt								2 nen		
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalv	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin
Ålesund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arendal	726	14	409	942	—	1005	83	—	2	—	2
Askim	460	13	—	147	—	421	34	—	—	—	—
Bergen	15021	385	1633	1828	20	208	715	—	5	1	7
Bodø	1019	12	27	1631	5	159	379	24	8	—	—
Brevik	59	2	41	56	—	44	9	—	2	—	—
Drammen	4880	112	3939	3935	16	465	15	—	5	—	34
Fredrikstad Ø.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— V.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gjøvik	1043	63	398	375	1	578	11	—	12	—	5
Halden	2939	173	997	5	—	566	80	—	3	—	—
Hamar	1805	66	4423	619	—	1118	3	—	1	1	7
Harstad	1450	56	66	645	1	165	386	9	39	—	1
Haugesund . . .	2712	156	601	4686	9	3180	169	—	13	1	3
Holmestrand . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Horten	1081	64	744	995	—	611	59	12	7	—	8
Hønefoss	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kongsberg . . .	58	15	63	49	—	39	—	—	2	—	—
Kongsvinger . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kragerø	24	1	7	4	—	2	1	—	—	—	—
Kristiansand . .	5962	304	4422	4450	17	3667	3399	1	2	—	14
Kristiansund . .	1511	6	10	52	—	20	1	—	6	—	—
Kyrkjebø	496	1	100	94	95	123	19	13	8	—	1
Larvik	100	22	93	301	—	43	11	1	—	1	1
Lillehammer . .	2002	64	928	25	—	3	123	—	13	—	14
Lillestrøm . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Molde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Moss	735	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Narvik	1437	42	201	1438	16	274	597	74	6	—	—
Notodden	339	33	248	147	1	336	15	—	7	1	—
Odda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oslo	37209	684	18224	1453	78	5500	3091	—	98	16	215
Porsgrunn	871	90	604	419	2	787	59	—	19	1	8
Risør	311	26	109	102	1	446	31	—	6	1	—
Sandefjord . . .	345	31	343	457	2	193	14	2	6	1	4
Sarpsborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skien	2055	189	2570	1251	9	2860	184	39	25	—	15
Stavanger	14447	527	25828	35254	25	12573	526	—	18	1	36
Tinn	489	14	391	291	2	534	29	30	2	—	—
Tromsø	3265	96	437	4419	117	2986	513	94	18	1	5
Trondheim . . .	8566	175	2653	337	1	108	362	62	11	—	36
Tønsberg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fellesslakteriet	10801	146	22503	511	9	2825	190	—	—	—	178
I alt (total)	115218	3582	93012	66918	427	41839	11108	361	344	26	594

kontrollveterinærene **utenfor** kontrollstasjonene.*en dehors des bureaux de contrôle.)*

klasse					K a s s e r t							Vekt i kilogram av kasserte kjøtt- skrotter	Vekt i kilogram av avfall og organer	
Sau	Geit	Spekalv	Gjølkalv	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjølkalv			Andre dyr
-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	5	-	-	639	88
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	8	-	-	361	432
-	-	-	-	-	10	2	-	-	-	-	-	-	1580	10918
8	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	12	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	5	-	-	203	3817
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	150	350
-	-	-	-	-	8	3	-	-	-	1	-	-	1930	2824
-	-	-	-	-	4	-	3	-	-	24	-	-	1096	2229
10	2	2	-	-	2	-	-	-	-	1	5	-	453	-
7	-	55	-	-	1	1	-	2	-	7	-	-	635	9569
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	2	-	-	1	-	6	-	1	543	401
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	130	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	20	1	5	3	-	20	1	-	2895	1722
-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	369	1792
2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55	188
-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	355	-
-	-	-	1	-	5	-	-	-	-	-	-	-	567	726
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
51	3	2	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	56	-
-	-	2	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	405	95
35	-	34	2	-	26	14	19	2	1	76	6	-	7572	50791
-	-	13	1	-	2	-	-	1	-	3	1	-	375	400
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	218	87
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	1	-	4	-	-	-	-	4	-	-	680	471
611	-	20	-	-	19	1	31	21	-	38	-	-	5511	11825
-	-	1	-	-	5	-	-	-	-	2	-	-	782	248
11	1	-	-	-	15	-	-	4	-	14	-	-	1843	-
6	-	1	-	-	9	-	5	-	-	6	-	-	1859	8810
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	7	1	26	2	-	20	-	-	3577	10031
749	8	137	7	-	155	24	89	37	1	246	14	1	34851	117842

Tabell E.

Sammendrag av alt i året 1940

(Tableau récapitulatif du nombre

Kommune	I alt kontrollert								2 nen		
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalv	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin
Ålesund . . .	8334	173	1842	4223	542	2060	2487	3	36	—	14
Arendal . . .	2076	29	1374	3281	1	2599	209	—	10	—	5
Askim . . .	671	16	1607	206	—	1199	55	—	1	—	1
Bergen . . .	27786	825	13764	33992	3870	20717	3891	—	63	6	101
Bodø . . .	1505	21	198	2078	12	587	444	24	8	—	—
Brevik . . .	233	8	172	96	1	154	35	—	3	—	—
Drammen . .	8257	476	7268	7932	51	7954	479	—	41	2	65
Fredrikstad Ø.	402	21	466	76	—	1033	4	—	6	—	4
» V.	2785	159	4754	1099	1	3751	215	—	39	6	32
Gjøvik . . .	1553	95	1589	979	1	1888	25	—	20	—	18
Halden . . .	3171	198	3849	966	—	3760	744	—	8	1	9
Hamar . . .	2949	98	5967	1382	16	2988	24	—	9	1	18
Harstad . . .	1720	62	114	1106	1	321	524	9	41	—	1
Haugesund . .	3996	175	2338	12937	397	4781	389	—	31	2	17
Holmestrand .	444	13	513	67	—	435	6	—	1	—	—
Horten . . .	2267	133	2823	1511	6	2570	134	19	11	—	22
Hønefoss . . .	1291	93	1171	886	6	1539	44	—	23	1	16
Kongsberg . .	1555	117	830	433	13	1410	4	1	22	1	1
Kongsvinger .	676	37	771	360	—	432	80	—	15	—	—
Kragerø . . .	786	28	416	349	5	1189	64	—	9	1	2
Kristiansand .	5979	307	4481	4483	17	3673	3409	1	2	—	14
Kristiansund .	2346	43	555	1757	68	2103	86	10	23	—	7
Kyrkjehø . . .	634	2	244	767	357	442	95	32	10	1	4
Larvik . . .	2177	88	1964	1052	—	1799	129	1	18	1	27
Lillehammer .	2167	87	2437	2072	576	2788	463	—	21	1	37
Lillestrøm . .	1119	69	1906	471	—	968	64	—	1	—	—
Molde . . .	232	1	119	97	—	270	15	—	—	—	—
Moss . . .	2264	115	2363	811	—	2441	329	—	21	—	10
Narvik . . .	1534	42	215	1522	16	300	605	74	7	—	—
Notodden . . .	1060	49	970	428	1	1284	59	—	17	1	2
Odda . . .	987	11	652	1519	75	461	158	27	10	—	—
Oslo . . .	54375	3180	65583	82489	6400	53816	23791	—	262	56	725
Porsgrunn . .	1791	134	1452	936	8	1954	111	—	36	1	11
Risør . . .	360	26	119	111	1	485	35	—	6	1	—
Sandefjord . .	1929	54	3174	998	2	2039	121	2	14	2	11
Sarpsborg . .	2075	168	3516	115	—	2470	274	—	20	—	4
Skien . . .	3803	312	4079	2530	14	4598	209	61	29	—	24
Stavanger . .	16079	667	27332	42959	221	18083	527	—	21	1	47
Tinn . . .	827	26	836	582	9	1250	57	49	5	—	1
Tromsø . . .	3481	101	511	5452	152	3604	586	97	34	1	6
Trondheim . .	32723	1143	8975	20674	1626	19344	889	145	346	15	169
Tønsberg . . .	4378	109	4723	1811	—	3874	568	—	50	2	22
Fellesslakteriet	10801	146	23071	511	9	2825	190	—	—	—	178
I alt (total) .	225578	9657	211103	248106	14475	192238	42627	555	1350	104	1625

kontrollert ferskt slaktekjøtt.

de viandes examinées en 1940.)

klasse					Kassert								Vekt i kilogram av kasserte kjøtt- skrotter	Vekt i kilogram av avfall og organer
Sau	Geit	Spekalv	Gjokalv	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjokalv	Andre dyr		
24	7	5	4	-	16	1	1	8	1	19	4	-	2230	1700
-	-	-	-	-	9	-	2	4	-	14	-	-	1430	241
-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	16	-	-	501	455
59	19	23	4	-	47	9	12	30	2	183	6	-	9527	11197
8	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	12	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	63
6	-	8	-	-	12	-	5	-	-	40	-	-	2191	5336
-	-	1	-	-	4	-	1	-	-	4	-	-	732	260
1	-	12	1	-	4	1	1	1	-	8	-	-	1973	-
5	-	8	-	-	7	-	2	1	-	9	-	-	1185	450
-	-	-	-	-	25	5	7	-	-	20	-	-	5344	3026
-	-	5	-	-	7	-	5	-	-	67	-	-	2444	3127
12	3	4	1	-	3	-	-	-	-	3	5	-	594	-
95	7	76	2	-	2	1	3	5	1	8	-	-	1202	10604
-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	5	-	-	274	65
-	-	3	-	1	10	-	-	1	-	21	-	1	1929	1082
2	-	12	2	-	1	-	2	1	-	6	-	-	655	922
-	-	2	-	-	3	-	1	-	-	2	-	-	500	45
-	-	12	-	-	7	-	2	-	-	7	-	-	1154	-
2	-	3	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	345	70
-	-	-	-	-	20	1	5	3	-	20	1	-	2895	1722
21	-	30	1	-	12	2	1	5	-	7	-	-	1778	2224
6	6	8	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-	195	206
-	-	9	-	-	5	-	3	-	-	6	1	-	1085	202
18	5	23	2	-	9	1	1	8	4	11	-	-	1511	842
-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	10	-	-	575	36
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	15	-	-	1	-	1	-	-	9	-	-	465	615
51	3	2	1	-	1	-	-	1	-	1	-	-	124	-
2	-	18	-	-	1	1	-	1	-	1	-	-	446	255
14	-	1	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	229	408
303	19	243	69	-	95	24	102	128	100	994	60	-	38017	84635
-	-	41	2	-	2	-	3	1	-	6	1	-	516	667
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
6	-	7	-	-	3	-	1	-	-	11	2	-	1088	157
-	-	14	-	-	7	1	4	-	-	10	-	-	965	73
1	-	12	1	1	7	-	1	-	-	6	-	-	1336	821
672	-	35	-	-	26	1	34	22	-	50	-	-	6846	11825
-	-	3	-	-	6	-	1	-	-	2	-	1	1087	389
39	2	1	-	-	42	3	3	13	-	21	-	-	5858	-
349	3	476	1	-	50	4	19	38	-	180	-	5	12953	21806
47	-	11	-	-	13	-	5	1	-	14	1	-	2511	547
-	-	-	-	-	7	1	26	2	-	20	-	-	3577	10031
1746	74	1123	93	2	471	56	259	277	108	1817	81	7	118281	176119

Tabell F.

**De vesentligste årsaker til 2nen klasses stempling og kassasjon av kjøtt
i året 1940.**

(Causes principales de la classification et des saisies.)

Sjukdommer og feil	2nen klasse								Kassert							
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjølkalv	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjølkalv	Andre dyr
Abnorm lukt, brunstlukt	10	1	982	38	8	36	2	-	6	-	1	6	-	26	-	-
Abscess (byll)	15	-	27	4	-	-	1	-	3	-	6	4	1	-	-	-
Avmagring	225	11	72	1169	52	146	8	1	6	-	13	23	89	18	-	-
Aktinomykose (strålesopp)	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedervet eller slett beh., skittent	151	6	35	315	10	459	13	-	14	1	18	72	8	270	11	6
Benbrudd	65	5	16	1	-	1	2	-	1	-	3	-	-	-	-	-
Benskjørhet	48	1	6	-	-	-	2	-	10	-	-	-	-	-	1	-
Beskadigelse, ytre	86	15	22	16	-	53	-	-	13	6	3	2	-	10	-	-
Blodurin	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	1	-
Bråsott	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Brysthinnebetennelse	44	2	27	15	-	1	1	-	6	-	1	2	-	2	1	-
Bukhinnebetennelse	103	5	23	7	-	9	-	-	45	2	11	18	1	85	4	-
Børsjukdom	24	-	6	-	-	-	-	-	13	-	2	1	-	-	-	-
Diaré	4	-	-	-	-	5	-	-	2	2	-	2	-	100	-	-
Forgiftning	6	1	-	-	-	-	-	-	5	1	3	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	43	2	6	33	3	1	-	-	11	1	1	11	1	-	-	-
Gulsott	4	-	10	31	-	46	-	-	2	-	3	1	1	155	1	-
Hjernelidelse	4	-	3	-	-	-	-	-	2	-	3	-	-	1	-	-
Hjertesjukdom	-	1	18	-	-	-	-	-	2	9	-	-	-	-	-	-
Hjertesekkbetennelse	70	-	5	-	-	-	-	-	30	-	1	1	-	-	-	-
Hudsjukdom	1	-	22	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetennelse	44	-	-	4	-	-	-	-	8	-	-	1	-	-	-	-
Kakeksi	8	-	1	-	-	2	-	-	35	3	13	48	6	32	8	-
Katarrfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Leddsjukdom	49	9	57	6	-	87	5	-	12	1	14	4	-	130	3	-
Leverlidelser	7	-	2	1	-	1	-	-	4	1	1	2	-	2	-	-
Lungelidelser	14	3	7	-	-	1	-	-	4	4	16	2	-	-	1	-
Mangelfull avblødning	9	-	3	2	-	21	-	-	1	-	-	-	-	5	-	-
Mage- og tarmlidelser	71	4	15	8	-	95	3	-	26	8	7	7	-	305	2	-
Melkefeber	1	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Miltbrann	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetennelse	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	34	-	-
Nyresjukdom	39	2	29	11	-	34	4	-	18	-	12	13	-	28	2	-
Nødslakting	71	10	29	6	-	-	3	1	44	13	13	12	-	2	3	-
Overdrift	1	-	15	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Parasitter	1	-	-	2	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-
Rachitis	2	-	119	3	-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Raslesjuka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsjuka	-	-	58	-	-	-	-	-	-	-	21	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	1	-	-	-	-	-	-	13	2	5	11	-	7	4	-
Septiske tilstander	1	-	-	-	-	-	-	-	41	2	39	6	1	495	12	-
Stivkrampe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svulster	19	23	-	-	-	-	-	-	16	6	2	1	-	-	1	-
Tinter	7	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-
Trommesjuka	50	-	-	7	-	3	3	-	23	1	-	2	-	3	14	1
Tuberkulose	3	-	2	-	-	-	-	-	9	-	13	-	-	-	-	-
Ufullbårne, umodne	-	-	-	-	-	90	-	-	-	-	-	-	-	98	-	-
Vattersott	2	-	-	54	-	1	1	-	3	-	4	22	-	1	1	-
Ødem og emfysem	9	1	3	2	1	17	2	-	14	-	-	1	-	2	1	-
Abnorm muskulatur. Fiskekjøtt.	1	-	1	20	-	20	1	-	-	-	-	-	-	5	10	-
Vaksinasjon	-	-	-	-	-	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strangulasjon	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelsjukdommer	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Trikinose	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Uremi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Muskelblødninger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

Tabell G.

Tønnekjøtt-kontrollen 1940.

(Contrôle sur la viande en tonneaux de 1940.)

Kommune	I alt innført, kilogram					Beslaglagt, kilogram					Hvorfra innført
	Heste- kjøtt	Storfe- kjøtt	Sau- kjøtt	Svine- kjøtt	Orga- ner	Heste- kjøtt	Storfe- kjøtt	Sau- kjøtt	Svine- kjøtt	Orga- ner	
Ålesund	-	-	2418	-	-	-	-	5	-	-	Argentina
	-	-	2969	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	-	-	88	-	-	-	-	41	-	U. S. A.
Arendal	-	2345	-	-	-	-	-	-	-	-	Argentina
	-	-	22693	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	-	-	-	469	-	-	-	-	-	Sverige
	-	7989	1997	908	-	-	-	-	-	-	Argentina
	-	90	-	-	2603	-	-	-	-	-	Danmark
	-	-	-	-	670	-	-	-	-	-	England
Bergen	-	-	-	-	456	-	-	-	-	-	Finnland
	-	-	-	-	31	-	-	-	-	-	Frankrike
	-	-	37084	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	-	-	-	372	-	-	-	-	-	Sverige
	-	-	-	-	41	-	-	-	-	-	Tyskland
	-	1552	181	-	7570	-	-	-	-	-	U. S. A.
Drammen ...	-	-	2200	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	2268	-	-	-	-	-	-	-	-	Argentina
Fredrikstad ..	-	45	-	45	-	-	-	-	-	-	Danmark
	-	-	784	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	1120	4525	-	-	-	-	-	-	-	Argentina
Haugesund ...	-	-	3460	-	-	-	-	100	-	-	Island
	-	6083	-	6406	-	-	-	-	-	-	U. S. A.
Kristiansand	-	-	47423	-	-	-	-	1690	-	-	Island
	-	181	-	-	-	-	-	-	-	-	U. S. A.
	5547	23075	102669	-	2562	-	-	-	-	-	Argentina
	-	581	-	-	7402	-	-	-	-	-	Danmark
	-	-	-	-	478	-	-	-	-	-	England
	194	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Kanada
	-	-	-	-	570	-	-	-	-	-	Frankrike
	-	-	33415	-	-	-	-	-	-	-	Island
Oslo	-	-	-	-	26194	-	-	-	-	1055	Sverige
	-	-	-	-	10144	-	-	-	-	-	Tyskland
	18982	9365	-	-	43093	-	-	-	-	-	U. S. A.
	-	-	-	-	25636	-	-	-	-	-	Kina
	-	-	-	-	3722	-	-	-	-	-	Holland
	-	-	-	-	485	-	-	-	-	-	Bulgaria
	-	-	-	-	124	-	-	-	-	-	Czecho-Sl.
	-	1716	-	-	-	-	-	-	-	-	Uruguay
Skien	-	-	7500	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	6211	-	-	-	-	-	-	-	-	U. S. A.
Stavanger ...	-	-	13752	-	-	-	-	-	-	-	Argentina
	-	-	50510	-	-	-	-	114	-	-	Island
	-	-	4736	-	-	-	-	-	-	-	Island
Trondheim ...	-	48179	-	-	-	-	-	-	-	-	U. S. A.
Tønsberg	-	12012	-	-	-	-	-	-	-	-	Argentina
	-	-	560	-	-	-	-	-	-	-	Island
I alt (total)	24723	122812	293416	7447	132622	-	-	1909	41	1055	

Tillegg I.**Årsberetning for Veterinærinstituttet.***Beretning over innkommet undersøkelsesmateriale 1940.*

<i>I alt 11922 undersøkelser fra storfe.</i>		Mage- og tarmlidelse	1
Antall prøver:		Parasitter	7
Miltbrann	218	Negative funn, uegnet	13
derav 16 positive.		Diverse	18
Tuberkulose	42	<i>I alt 781 undersøkelser fra svin.</i>	
derav 24 positive		Miltbrann, rødsjuka	92
Melkepr. t. u. f. mastit	730	derav 13 pos. rødsjuka	
Lungelidelser	12	Tuberkulose	43
Hjertelidelser	5	derav 32 positive	
Leverlidelser	5	Svinesjuka	16
Urinveis-, nyrelidelser	2	Andre lungelidelser	57
Urinprøver	3	Mage- og tarmlidelser	32
Ekskrementprøver	4	Hjertelidelse	5
derav 1 positiv		Nyrelidelse	4
Mage- og tarmlidelser	3	Leverlidelse	6
Svulst	17	Anemi	29
Børbetennelse	1	Rachit	3
Hudlidelser	4	Hudlidelser	1
Parasitter	5	Parasitter	3
Kalvedødelighet	35	Paratyfus	13
derav 14 koli og 9 diplokokk		derav 12 positive	
Paratyfus	5	Svulst	3
derav 3 positive		Kjem. undersøkelser, forgiftn. ..	24
Kjem. unders., forgiftn.	16	Smågrisdødelighet	23
Blodprøver t. u. f. sm. kast.	10706	derav 1 koli	
derav 320 pos. og 18 mist.		Koli infek. hos voksne	12
Negative funn, uegnet	43	Trikinundersøkelser	76
Diverse	66	derav 5 positiv	
<i>I alt 175 undersøkelser fra hest.</i>		Negative funn, uegnet	312
Sniveprøver	9	Diverse	27
Kverke	28	<i>I alt 87 undersøkelser fra sau.</i>	
derav 21 positive		Antall prøver:	
Miltbrann	76÷	Lungelidelser	7
Føllsjuka	4	Mage- og tarmlidelser	1
Svulst	2	Parasitter	3
Lungelidelse	8	Ekskrementprøver	47
Ekskrementprøver	6÷	derav 9 positive	
Urinprøver	1	Bråsott	6
Kjem. undersøkelser., forgiftn. ..	2	Lammedødelighet	2

Kjem. undersøkelser, forgiftn. . .	3	<i>I alt 71 undersøkelser fra mink og div.</i>	
Negative funn, uegnet.....	11	<i>pelsdyr.</i>	
Diverse	7	Antall prøver:	
		Mage- og tarmlidelser	46
<i>I alt 11 undersøkelser fra geit</i>		Lungelidelser	1
Antall prøver:		Parasitter	1
Lungelidelser	2	(Koksidier)	
Parasitter	3	Negative funn, uegnet.....	13
Kjem. unders., forgiftninger	1	Diverse	9
Stoffskiftesjukdom	1	Div. pelsdyr	1
Melkeprøver	2	(mår)	
Negative funn, uegnet.....	2		
		<i>I alt 233 undersøkelser fra kanin.</i>	
<i>I alt 36 undersøkelser fra hund.</i>		Antall prøver:	
Antall prøver:		Mage- og tarmlidelser	7
Kjem. undersøkelser, forgiftn. . .	12	Parasitære lidelser.....	31
Furunkulosepuss t. vaksine	5	(Koksidier)	
Lungelidelser	1	Ekskrementprøver.....	173
Negative funn, uegnet.....	1	(derav 8 med koksidier)	
Diverse	17	Negative funn, uegnet.....	10
		Diverse	12
<i>I alt 14 undersøkelser fra katt.</i>			
Antall prøver:		<i>I alt 8971 undersøkelser fra fjørfe</i>	
Mage- og tarmlidelser	1	Antall prøver:	
Kattepest	8	Tuberkulose.....	83
Kjem. unders. forgiftninger	3	derav 17 positive	
Diverse	2	Hønselammelsesundersøkelser ..	27
		derav 23 positive og 1 mist.	
<i>I alt 452 undersøkelser fra rev.</i>		Leukemi	97
Antall prøver:		Svulst	33
Lungelidelser	8	Stoffskiftesjukdommer.....	11
Hjertelidelser	1	Eggstokk, egglederbetennelse ..	38
Nyre- og leverlidelser	46	Mage- og tarmlidelser	10
Mage- og tarmlidelser	85	Hjertelidelser	2
Mageoverfylling	23	Bet. i luftsekken	1
Ekskrementprøver.....	12	Dilatasjon av kroen.....	1
derav 1 positiv		Kjem. undersøkelser, forgiftn. . .	4
Parasitter	61	Koksidier	41
Peritonit	1	Andre snyltene	5
Hvalpedødelighet	84	Kloakkbekadigelser	50
Paratyfus	10	Leverlidelser	7
derav 9 positive		Peritonit	1
Kjem. undersøkelser, forgiftn. . .	10	Indre blødning	4
Trikinundersøkelser	29	Kyllingdødelighet	42
derav 7 positive		Blodprøver t. u. f. tyfus.....	8396
Leptospirose	6÷	derav 149 pos. og 129 mist.	
Negative funn.....	22	Høner t. u. f. tyfus	33
Uegnet	32	Negative funn, uegnet.....	72
Diverse	22	Diverse	13

I alt 45 undersøkelser fra forskjellig fjørfe.

Antall prøver:

Kalkun	11
And	3
Gås	6
Svane	12
Due	10
Perlehøne	3

I alt 42 undersøkelser fra vilt og div. fugler.

Elg	6
Rådyr	5
Hare	11
Rein	1
Rype	9
Tiur	1
Kanarifugler	3
Papegøye	3
Stuefugler	3

I alt 37 undersøkelser av ymse materiale.

I alt 129 førundersøkelser.

Havre	2
Korn	2
Kraftfôr	82
Mais	1
Kokusmel	1
Potet	1
Tran	1
Ku (kjøtt av)	25
Svin —	2
Sau —	1
Hval —	3
Sild —	4
Fisk	3
Hermetikk	1

I alt 5845 journalnummere.

I alt 23006 undersøkelser.

Statistikk over utsendte sera og vaksiner i året 1940.

Rødsjukeserum	461500 gr
Svinesjukeserum	272500 »
Grisediaréserum	27850 »
Kalvediaréserum	53220 »
Koliserum til rev	7420 »
Kverkeserum	134850 »
(hvorav innf. 85400 gr)	
Tetanusserum	33625 »
(hvorav innf. 500 gr)	
Paratyfusserum	4550 »
Paratyfusvaksine	4150 »
Tuberkulin (kons.)	10546 »
» (fort.)	3358 »
Glyserinbuljong	78 »
Mallein	3 »
Pasteurellavaksine	7400 »
Furunkulosevaksine	320 »

Utenlandske sera og vaksiner.

Miltbrannserum	800 gr
Føllsjukeserum	270 doser
Brannfeberserum	1200 gr
Diplokokk-serum	146 doser
Tysk koliserum til rev	300 gr
Tysk staupevirus	100 doser
» » serum	6997 gr
Engelsk hvalpesjukevirus..	388 doser
» » serum	680 gr
Salvarsan	10 doser
Bråsottvaksine	6104 »

Tillegg II.**Lov**

av 14 juli 1894

med følgende endringer: Lov av 26 mai 1899, 14 mai 1918, 7 juli 1922, 11 mars 1925, 4 juli 1927, 29 juni 1934 og Administrasjonsrådets vedtak av 10 september 1940.*)

Kapitel 1.

Om ondartede smittsomme sjukdommer.

§ 1. Følgende smittsomme sjukdommer blant husdyrene skal være undergitt det offentliges særlige forsorg, nemlig:

kveggpest;

miltbrann og dermed likeartede sjukdommer;¹⁾

hundegalskap;²⁾

snive;

spesifikk munn- og klauvsjuka;³⁾

ondartet lungesjuka og ondartet katarrafieber⁴⁾ hos hornkveget;

kopper og skabb hos fåret;

svinepest⁵⁾ og rødsjuka⁶⁾ hos svinet.

Skulde noen annen sjukdom blant husdyr anta en smittsom eller ondartet karakter eller større utbredelse, eller skulde noen av de her oppreknede sjukdommer opptre ondartet eller vinne utbredelse hos andre dyr enn de nevnte, kan Kongen⁷⁾ utvide bestemmelsene i denne paragraf til også å omfatte disse sjukdommer.⁸⁾

Likeledes kan Kongen,⁷⁾ når dertil finnes grunn, bestemme, at en sjukdom, som hittil har vært gjenstand for det offentliges inngripen etter denne paragraf, skal behandles som en mildere smittsom sjukdom etter bestemmelsene i nedenstående kapitel 3.⁹⁾

¹⁾ Se sirk. fra overlægen for det sivile veterinærvesen av 28 september 1891 om forholdsregler, sirkulærer fra Veterinærdirektøren av 15 august 1895 ang. salg av melk, av 28 mai 1900, av 29 juni 1912 ang. etterprøve ved

*) Jfr. for øvrig lov om kommunale slaktehus og kjøttkontroll m. v. av 27 juni 1892 med tilleggslover og §§ 126 flg. i lov nr. 3 av 18 juli 1919 om flyttlappenes adgang til renbeiting, samt lov av 19 mai 1933 om tilsyn med næringsmidler og de adm. forskrifter utferdiget i medhold av loven ved de kgl. resolusjoner av 3 mai, 14 juni og 1 august 1935, se særlig forskriftene om kjøtt og kjøttvarer og om melk og fløte.

miltbrann m. v. samt rundskr. fra Veterinærdirektøren av 20 mai 1931 om uskadeliggjørelse av miltbrannkadavere.

- ²⁾ Landbruksdepartementets rundskr. 22 juli 1924. Hund på skip fra utlandet skal holdes bundet. Se for øvrig Landbruksdepartementets skr. av 9 mars 1940.
- ³⁾ Landbruksdepartementets forskrifter og instruks for kampen mot munn- og klauvsjuken av 1 april 1940, Landbruksdepartementets rundskriv av 29 oktober og 19 desember 1938, Landbruksdepartementets direktiver for passkontrollørene av 21 desember 1938, instruks for Landbruksdepartementets desinfeksjonsanstalter av 20 januar 1939, instruks for politiet ved utbrudd av smittsom munn- og klauvsjuka, utferdiget av Justis- og Politidepartementet 4 januar 1938. Se også merknadene under note 3 til § 11 og note 1 til § 22.
- ⁴⁾ Ved kgl. res. av 11 desember 1931 er ondartet katarralefeber henført til de mildere sjukdommer etter lovens kapitel 3 (§ 14 flg.).
- ⁵⁾ Se Landbruksdepartementets rundskr. av 20 september 1900 ang. svinepest.
- ⁶⁾ Ved kgl. res. av 9 mars 1904 er rødsjuka hos svinet henført til de mildere sjukdommer etter lovens kapitel 3 (§ 14 flg.).
- ⁷⁾ Ved kgl. res. av 15 desember 1939 ble Landbruksdepartementet tillagt den myndighet som etter § 1 tilligger Kongen. Fra 7 juli 1941 tilligger denne myndighet Innenriksdepartementet, som veterinærvesenet er overført til fra denne dato.
- ⁸⁾ Ved kgl. res. av 7 april 1922 ble det bestemt at smittsom anemi hos hesten blir å henregne til de ondartede smittsomme sjukdommer etter lovens kapitel 1. Se Landbruksdepartementets rundskrivelser til fylkesmennene av 12 april og 11 juli 1922, Landbruksdepartementets rundskrivelse av 12 november 1923 (om kadavernes nedgraving) og Innenriksdepartementets rundskriv av 1 november 1941 (om begrensning av maksimumserstatningen), Veterinærdirektørens rundskrivelser til dyrlægene av 21 juli 1922 og 12 juli 1923, brosjyre av 19 juli 1922 og veterinærdirektør Thorshaugs foredrag på 4. Nordiska Veterinærmøtet Sektion III.
- ⁹⁾ Se note 4 og 6 ovenfor.

§ 2. Er noe husdyr angrepet eller død av en av de i § 1 omhandlede sjukdommer, eller er det sannsynlighet for, at så er tilfelle,¹⁾ skal enhver, der som eier eller på annen måte har i besiddelse sådant dyr, snarest mulig tilkalle en autorisert dyrlæge eller derom gjøre anmeldelse, i byene til politimesteren, på landet til lensmannen, fra hvem meddelelse uoppholdelig skal skje til en autorisert dyrlæge.²⁾

Dyret blir, inntil dyrlæge kommer til stede, så vidt omstendighetene tillater det, å holde avsondret eller innesperret.

Når kvegpest er brudt ut, skal enhver innenfor en av fylkesmannen nærmere bestemt avstand boende eier eller oppsynsmann over drøvtyggende dyr uten opphold anmelde ethvert tilfelle av innvortes sjukdom, som måtte inntreffe i hans besetning blant de nevnte arter av dyr.

¹⁾ Se Landbruksdepartementets sirkulære av 5 februar 1904 og Veterinærdirektørens sirkulære av mars 1931. Se videre Norsk Veterinærtidsskrift nr. 11 for 1937 om veterinærenes regninger til det offentlige.

²⁾ Se § 25 med note.

§ 3. Den praktiserende dyrlæge, som mottar meddelelse om eller under sin praksis treffer på et tilfelle av noen av de i § 1 omhandlede sjukdommer, skal snarest mulig på stedet undersøke tilfellets beskaffenhet og treffe de foranstaltninger, som er fornødne til forebyggelse av smitte, så som avsondring og innesperring av sjuke og mistenkte dyr, nedgraving eller tilintetgjørelse av døde dyr og smitteførende avfall samt rensing og desinfeksjon. Privatpraktiserende dyrlæge er dog bare forpliktet til å foreta undersøkelse, når tvingende grunner skjønnes å være til stede.

Dyrlæge skal, når han har undersøkt et tilfelle av noen av de i § 1 omhandlede sjukdommer, snarest mulig til øvrigheten inngi beretning om det ved undersøkelsen funne sjukdomstilfelle, med opplysning om, hva som er foretatt eller anordnet for å motarbeide sjukdommen og hindre dens utbredelse.¹⁾ Privatpraktiserende dyrlæge, som etter mottatt anmeldelse avslår å foreta undersøkelse, skal snarest mulig oversende anmeldelsen til øvrigheten.

¹⁾ Se Landbruksdepartementets sirkulære av 21 september 1904 ang. nedslakting, innberetning m. v. i anledning av ondartet smittsom sjukdom.

§ 4. Dyrets eier eller besidder er forpliktet til å etterkomme ethvert ham i henhold til denne lovs bestemmelse gitt pålegg; forsåvidt det ikke frivillig etterkommes, kan politiet la det fornødne utføre for vedkommendes regning.

Politiet er for øvrig forpliktet til å yte fornøden bistand ved de i henhold til denne lov påbudte foranstaltningers gjennomførelse.¹⁾

¹⁾ Se instruks for politiet ved utbrudd av munn- og klauvsjue, utferdiget av Justis- og Politidepartementet 4 januar 1938.

§ 5. Fylkesmannen har når han mottar underretning om noe tilfelle av de i § 1 nevnte sjukdommer, å treffe de forføyninger, som etter omstendighetene må anses påkrevet for å hindre sjukdommens utbredelse; finner han det fornødent, kan han la den besetning, i hvilken sjukdomstilfelle er forekommet, samt de besetninger, hvortil smitte kan antas overført, sette under offentlig tilsyn¹⁾ inntil sjukdommen eller smittefaren er opphørt.

Når en besetning settes under offentlig tilsyn skal der angis en territorial begrensning av det område, som omfattes av tilsynet, for eksempel en eller flere bestemte eiendommer eller deler derav.

¹⁾ Se bl. a. Veterinærdirektørens sirkulære av 18 november 1908 ang. offentlig tilsyn med besetninger m. v. Se også note 1, 3 og 7 til § 1.

§ 6. Så lenge en besetning er under offentlig tilsyn, kan fylkesmannen

- a) påby ettersyn av vedkommende besetning ved dyrlæge, så ofte som omstendighetene krever det;

- b) forby at dyr og smitteførende gjenstander bortføres fra stedet og at de personer som oppholder seg på stedet forlater dette samt at uvedkommende tilstedes adgang; ved kvegpest eller munn- og klauvsjue forby alt unødvendig samkvem mellom det sted hvor besetningen er satt under offentlig tilsyn og andre deler av distriktet og for øvrig treffe de nødvendige foranstaltninger for å hindre at personer, dyr eller smitteførende gjenstander, som er eller kommer innenfor det område som omfattes av tilsynet, igjen kommer utenfor området uten tillatelse av rette vedkommende;
- c) forby, at noe nytt dyr innføres i en besetning, i hvilken der er forekommet tilfelle av kvegpest, kvegets ondartede lungesjue, munn- og klauvsjue, snive eller svinepest; til fornøden kontroll hermed kan han la oppta fortegnelse over og merke de til vedkommende besetning hørende dyr.

Fylkesmannen kan derhos

- d) under særlige omstendigheter forby benyttelse av beiter og andre steder som kan formodes å være smittet;
- e) under særlige omstendigheter påby optaing og fornyelse av gulver, vegger og lignende i rom, hvor smittede dyr har stått, samt tilintetgjørelse av smittebefengte gjenstander, så som høy, halm, redskaper og lignende;¹⁾
- f) for by eller herred, hvor eller i hvis nærhet hundegalskap forekommer ved offentlig bekjentgjørelse påby, at enhver hund skal enten holdes forsvarlig bunden eller innesperret eller være forsynt med munnkurv av nærmere angitt beskaffenhet, eller under særlige omstendigheter bare kunne føres på offentlig vei eller gate i bånd av voksen person, selv om hunden er forsynt med munnkurv;
- g) når noen farsott vinner større utbredelse, ved dyrlæge la foreta alminnelig undersøkelse av besetninger i den utstrekning, som måtte finnes nødvendig;
- h) pålegge vedkommende by- eller herredskommune å rense og desinfisere staller og vanningssteder, som er til offentlig benyttelse.

¹⁾ Se Landbruksdepartementets skr. av 5 juli 1904. denne lovs § 22, 1. og 4. avsnitt og note 1 til § 3.

§ 7.¹⁾ Vedkommende regjeringsdepartement²⁾ kan foreskrive de forholdsregler, som i øvrig utkreves til forebyggelse av smitte så vel i sin alminnelighet som ved de enkelte sjukdommer og utferdige påbud om iverksettelse av de foranstaltninger, som til enhver tid anses nødvendige til bekjempelse av den enkelte sjukdom, så som:

- a) gi bestemmelser for dyrlægenes forhold med hensyn til reiser, innberetninger m. v.³⁾ og derhos,
- b) gi forskrifter til forebyggelse av smitte blant husdyr ved dyrskuer, markeder og lignende samt ved transport av dyr innen landet,
- c) gi bestemmelse angående benyttelse av produkter av sjuke dyr, hvoriblant påbud om, at meieri, slakteri, garveri eller annen virksomhet, hvortil er levert produkter så som melk, kjøtt, blod eller huder fra besetning, som er satt under offentlig tilsyn, skal stenges og avsperras,
- d) forby meieri, ysteri og melkesalg i de byer og i de fylker (eller deler derav) som departementet bestemmer, å levere melk (herunder kjernemelk), myse og melkeavfall til dyreføde, medmindre disse førmidler forut er pasteurisert eller kokt, samt forby at melk m. v. fra meieri, ysteri og melkesalg anvendes til dyreføde, medmindre førmidlene forut er pasteurisert eller kokt. Departementet fastsetter de nærmere regler herom og har rett til å dispensere fra forbudet,⁴⁾
- e) under særlige omstendigheter forby avholdelse av markeder og andre dyresamlinger samt auksjoner og andre sammenkomster av personer i distrikter, hvor farsott blant husdyr er herskende, eller hvortil smittsom sjukdom kan fryktes innført,
- f) under særlige omstendigheter forby, at dyr føres fra en landsdel til en annen, eller gjøre adgangen dertil avhengig av sådanne forsiktighetsregler, som måtte anses fornødne for å hindre overføring av smitte,
- g) ved utbrudd av hundegalskap eller munn- og klauvsjuke påby, at for større eller mindre deler av landet alle hunder skal holdes forsvarlig bundet, bære munnkurv eller føres i bånd,
- h) ved utbrudd av kvegpest eller munn- og klauvsjuke påby avsperring av bestemt distrikt, selv om ikke noen besetning innen dette er satt under offentlig tilsyn,
- i) ved utbrudd av kvegpest, kvegets ondartede lungesjuke, munn- og klauvsjuke og svinepest påby nedslakting av hele besetninger, hvori sjukdommen opptrer; ved utbrudd av munn- og klauvsjuke påby at hunder, katter og fjærfe på det sted som er satt under offentlig tilsyn skal drepes samt la vilt drepe i de distrikter departementet måtte bestemme.

Departementet kan overdra til fylkesmannen for hans embedsdistrikts vedkommende å treffe de bestemmelser som ved denne paragraf er tillagt departementet.

- ¹⁾ Se § 22 og særlig § 22, 6. avsnitt. Se videre notene til § 1 og § 17.
- ²⁾ Fra 7 juli 1941 Innenriksdepartementet.
- ³⁾ Se note 1 til § 3 samt note 2 til § 26. For reiser se note 1 til § 23.
- ⁴⁾ Se lov nr. 3 av 17 juni 1937 om oppheting (pasteurisering) av melk m. v. til dyrefôr (trådt i kraft 15 september 1939), Landbruksdepartementets forskrifter om — og kontroll med — oppheting (pasteurisering) av melk m. v. til dyrefôr av 23 oktober 1939, veterinærdirektørens instruks og veiledning om — og kontroll med — oppheting (pasteurisering) av melk m. v. til dyrefôr av s. d., veterinærdirektørens rundskriv av 28 januar 1941 og to instruks fra d. s. av 1 november 1941.

§ 8. Vaksinasjon av besetning mot noen smittsom sjukdom må ikke finne sted uten tillatelse av vedkommende regjeringsdepartement.¹⁾

Når det kan antas, at en farsott derved hurtigere vil kunne stanses, kan departementet påby vaksinasjon av de for smitte utsatte besetninger samt fastsette en godtgjørelse til dyrlægen for hvert podet dyr.²⁾

¹⁾ Fra 7 juli 1941 Innenriksdepartementet.

²⁾ Jfr. § 22, 7. ledd.

§ 9.¹⁾ Enhver dyreeier er pliktig til å la ham tilhørende døde dyr og smitteførende gjenstander tilintetgjøre eller nedgrave. Til bruk i sådant øyemed skal enhver kjøpstadskommune anskaffe en av vedkommende regjeringsdepartement²⁾ godkjent innretning eller nedgravningsplass. Også ladesteder med særskilt kommunestyre så vel som landkommuner med tett bebyggelse kan av Kongen³⁾ pålegges den samme forpliktelse.⁴⁾ Fornøden grunn kan av kommunen etter tillatelse meddelt av Kongen³⁾ fordres avgitt mot erstatning, som i mangel av overenskomst bestemmes ved alminnelig takstforretning.⁵⁾

I kommuner, hvor sådan innretning eller nedgravningsplass enten ikke has eller i tilfelle ikke kan benyttes, skal døde dyr og smitteførende gjenstander etter dyrlegens anordning tilintetgjøres eller nedgraves på eierens egen grunn eller — hvis dertil ikke er anledning — på annen grunn, hvor det med minst ulempe for dens eier eller bruker kan foregå. Er ved foranstaltningen noen ulempe forårsaket grunnens eier eller bruker, skal vedkommende kommune yte erstatning, hvis størrelse i mangel av overenskomst bestemmes ved skjønn avholdt etter de i lov om veivesenet av 15 september 1851 § 24 fastsatte regler.⁶⁾

¹⁾ Jfr. lov nr. 3 av 27 juni 1892 om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v.

²⁾ Fra 7 juli 1941 Innenriksdepartementet.

³⁾ Ved kgl. res. av 15 desember 1939 ble Landbruksdepartementet tillagt den myndighet som etter § 9 tilligger Kongen. Fra 7 juli 1941 tilligger denne myndighet Innenriksdepartementet, som veterinærvesenet er overført til fra denne dato.

⁴⁾ Ved kgl. res. av 17 desember 1896 er det pålagt «ladestedene Steinkjer og Namsos samt herredene Nedre Stjørdalen for Stjørdalshalsens og Værdalen for Værdalsørens vedk. hver for seg å anskaffe» en av departementet godkjent innretning eller nedgravningsplass til bruk ved tilintetgjørelse eller nedgravning av døde dyr og smitteførende gjenstander.

⁵⁾ Se lov av 1 juni 1917 nr. 1 kap. 2.

⁶⁾ Se nu lov av 21 juni 1912 nr. 1 kap. VII. Jfr. lov av 1 juni 1917 nr. 1 kap. 1.

Kapitel 2.

Om nedslakting og erstatning.

§ 10. Ved mistanke om kvegpest, kvegets ondartede lungesjuka eller svinepest kan fylkesmannen påby nedslakting av inntil tre dyr for ved obduksjon av disse å erholde visshet om sjukdommens natur.

De dyr, om hvilke der etter en dyrlæges erklæring må anses for avgjort, at de er angrepet av en av de nevnte sjukdommer, skal etter fylkesmannens foranstaltning drepes, medmindre vedkommende regjeringsdepartement¹⁾ påbyr det motsatte.²⁾

Enhver hest, som etter dyrlæges erklæring er angrepet av snive eller smittsom anemi, eller som med god grunn mistenkes for å være det, skal drepes, såfremt departementet ikke anderledes bestemmer i hvert enkelt tilfelle.

Dyr angrepet av hundegalskap, skal drepes; hund eller katt, som er bitt av noe av hundegalskap lidende dyr, skal likeledes drepes.

¹⁾ Fra 7 juli 1941 Innenriksdepartementet.

²⁾ Se sirk. 21 september 1904, note 1 til § 3.

§ 11. Eieren er, med de nedenfor nevnte begrensninger, berettiget til å erholde erstatning for de dyr, som ved det offentliges foranstaltning drepes på grunn av kvegpest, kvegets ondartede lungesjuka, snive, svinepest og smittsom anemi hos hesten.

Dyr, som ved obduksjonen ikke viser spor av disse sjukdommer, erstattes med det fulle beløp, hvortil de på nedenangitte måte er verdsatt.¹⁾

Dyr, som ved obduksjon finnes — eller på annen måte godtgjøres å være — angrepet av smittsom anemi, erstattes med det fulle beløp, dyr, som på samme måte finnes angrepet av kvegpest eller kvegets ondartede lungesjuka, erstattes med to tredjedeler, dyr, som på samme måte finnes angrepet av snive eller svinepest, med halvdelen av beløp, hvortil de på den nedenfor nevnte måte er verdsatt.

Dyr, som i henhold til § 7 h.²⁾ påbys nedslaktet ved utbrudd av munn- og klauvsjuka og dyr, som er døde som følge av tvungen vaksinasjon, erstattes med deres fulle verdi.³⁾

¹⁾ Se § 13.

²⁾ Nå § 7 i.

³⁾ Se Landbruksdepartementets rundskriv av 19 januar 1939 om munn- og klauvsjuken — utgiftsspørsmålet.

§ 12. Forsåvidt eieren ved innførsel fra utlandet av smittede dyr, ved overtredelse av gitte forholdsregler eller på annen måte selv har forskyldt skaden, erholder han ingen erstatning.

Rett til erstatning for dyr, nedslaktet etter offentlig foranstaltning, er derhos betinget av, at de har oppholdt seg minst 6 måneder innen landets grenser, med mindre det kan godtgjøres, at de på en eieren uforskyldt måte er smittet etter å være innført her til landet.

Erstatningskrav må settes fram forinnen nedslaktingen. Erstatningsbeløpet må i intet tilfelle overstige kr. 300,00 for halvdel av et enkelt dyr, kr. 400,00 for to tredjeparter og kr. 600,00 for det hele dyr. Dog kan erstatningsbeløpet, når det gjelder hester, forhøyes til kr. 1 200,00 for det hele dyr.

¹⁾ Se Innenriksdepartementets rundskriv av 1 novemaer 1941 om erstatning p. g. a. smittsom anemi. Jfr. også rundskriv av s. d. om erstatning ved nedslakting p. g. a. storfetuberkulose.

§ 13. De dyr, som blir å drepe etter foranstående bestemmelser, skal, forsåvidt erstatningskrav derom settes fram, verdsettes¹⁾ av en politiembedsmann (på landet av lensmannen) i forening med to av ham dertil oppnevnte menn.²⁾ Dyrene ansettes til den verdi, de antas å ha som uangrepne av sjukdommen, hvorfra trekkes verdien av det drepte dyr, forsåvidt det helt eller delvis kan benyttes.³⁾

Det drepte dyr skal, såvidt fornødiges, obduseres av en av det offentlige antatt dyrlæge, som gjennom fylkesmannen skal tilstille vedkommende regjeringsdepartement⁴⁾ en beskrivelse av obduksjonsforretningen.⁵⁾ Eieren er berettiget til for egen regning å tilkalle en autorisert dyrlæge for å være til stede ved obduksjonen og delta i avgjørelsen av spørsmålet, om dyret har vært angrepet av den antatte sjukdom.

Er der tvil eller meningsforskjellighet herom mellom dyrlægene, avgjøres saken av en av departementet oppnevnt sakkyndig.

¹⁾ I skriv. av 13 mai 1941 har Justisdepartementet antatt at skjønnnet er endelig. Ved kjennelse av 23 mai 1941 er Nedre Telemark herredsrett kommet til samme resultat.

²⁾ Se § 24 og sportellovens §§ 99 og 103, 1. ledd. Jfr. lov av 1 juni 1917 nr. 1 kap. 1.

³⁾ Jfr. § 22.

⁴⁾ Fra 7 juli 1941 Innenriksdepartementet.

⁵⁾ Se § 23.

Kapitel 3.

Om mildere smittsomme sjukdommer.

§ 14. Følgende sjukdommer hos husdyrene henregnes til de mildere smittsomme,¹⁾ likeoverfor hvilke etterstående regler kommer til anvendelse, nemlig:

Lungesjuka,²⁾ influensa,²⁾ kverke,²⁾ strengel,²⁾ munnsjuka og beskjelersjuka hos hesten, skabb og koppper hos andre dyr enn fåret, smittsom klauvsjuka hos fåret, ringorm hos alle husdyr, hårsekk-midder hos hunden, febersjukdommer av smittsom karakter, tuberkulose.³⁾

Enhver som eier eller på annen måte har i besittelse husdyr skal

- a) snarest mulig tilkalle en autorisert dyrlæge eller snarest mulig melde fra til en autorisert dyrlæge, eller i byene politimesteren, på landet til lensmannen når et husdyr er angrepet eller død av disse sjukdommer eller av de sjukdommer som etter §§ 16 og 1 er eller blir henført under bestemmelsene i dette kapitel eller det er sannsynlighet for at så er tilfelle.
- b) ikke la dyr som han vet eller burde vite kan antas å være angrepne av eller å ha vært utsatt for smitte av noen av de under a nevnte sjukdommer, føres på markeder — herunder handelsfjøs og andre steder hvor det drives handel med sammenbrakte dyr, trav- og galopplop m. v. — til dyrskue (utstillinger), på fellesbeite av rettslig eller faktisk art eller til andres fjøs, stall eller annet oppholdsrom for husdyr. Det skal dog være tillatt fra eierens fjøs å selge sånne dyr til slakt eller å føre dem til handelsmarkedet til egen avsondret avdeling for å selges til slakt, med mindre departementet annerledes bestemmer for de enkelte sjukdommer.⁴⁾

Politimester eller lensmann, som har mottatt sådan meddelelse som i litr. a nevnt, har å innsende meddelelse til vedkommende dyrlæge. Finner dyrlægen, at sjukdommens opptreden er av foruroligende beskaffenhet, innsender han anmeldelsen til fylkesmannen.⁵⁾

Finner fylkesmannen det nødvendig for å hindre sjukdommens videre utbredelse, kan han la forholdene på stedet undersøke av dyrlæge⁶⁾ og etter dennes forslag gi forskrifter angående avsondrings- og desinfeksjonsforanstaltninger.⁴⁾

¹⁾ Hertil kommer de sjukdommer som er nevnt i note 4 og 6 til § 1 og note 1 til § 16.

I rundskriv fra Landbruksdepartementet av 15 januar 1940 er distriktsdyrlægene pålagt å sende inn månedlige innberetninger om besetninger angrepne av mildere smittsom husdyrsjukdom.

- 2) Se Landbruksdepartementets bestemmelser av 15 januar 1940 om lunge-sjuka, influensa, kverke og luftveiskatarr (strengel) hos hesten. Se videre Veterinærdirektørens sirkulære av 18 november 1898 ang. lungesjuka hos hesten og rundskriv av 18 juni 1940 om det samme.
- 3) Se Landbruksdepartementets rundskrivelse av 10 desember 1930 ang. husdyrtuberkulosens bekjempelse, Veterinærdirektørens instruks for dyrlægene av 12 desember 1930 og Landbruksdirektørens og Veterinærdirektørens sirkulære av henholdsvis 4 og 11 november 1904 om stamokseundersøkelse m. h. t. tuberkulose. Se videre Innenriksdepartementets rundskriv av 1 november 1941 ang. erstatning ved nedslakting p. g. a. storfetuberkulosen.
- 4) Se Veterinærdirektørens sirkulære til amtmennene av 29 mars 1905. Se også de i note 2 og 3 ovenfor samt de i note 1 til § 16 gitte forskrifter.
- 5) Jfr. den under note 1 ovenfor nevnte innberetningsplikt. Jfr. også Veterinærdirektørens sirkulærer av 15 november 1894 og 11 april 1902 om innberetning til vedk. militære myndigheter om smittsom lungesjuka, influensa eller ondartet kverke blant hestene på utredergårdene.
- 6) Se sirkulærer fra Indredepartementet av 8 februar 1895 og fra Veterinærdirektøren av mars 1931 om veterinærenes adgang til å foreta offentlig reise når det gjelder sjukdommer, som er nevnt i kapitel 3 (§§ 14—16). Se videre Norsk Veterinærtidsskrift nr. 11 for 1937 om veterinærenes regninger til det offentlige.

§ 15. Vedkommende departement¹⁾ kan for de i § 14 nevnte sjukdommer og for de sjukdommer som etter §§ 16 og 1 er eller blir henført under bestemmelsene i dette kapitel så vel i sin alminnelighet som for de enkelte sjukdommer utferdige de forskrifter og påbud som det anser nødvendig for å bekjempe sjukdommene og for å forebygge smittespredning, og kan således bl. a. fastsette regler for og gi påbud om omsetningen av levende husdyr og produkter (melk, egg m. v.) av disse eller for slakt eller organer av husdyr som er eller har vært angrepet eller kan angripes av de nevnte sjukdommer eller når det er fare for at disse sjukdommer kan angripe mennesker.²⁾

For å hindre utbredelse av smittsom kasting kan departementet påby nedslakting av dyr som antas angrepet av sjukdommen, likesom departementet kan utferdige påbud om uttaing av blodprøve. Eieren er berettiget til å erholde full erstatning for de dyr som blir slaktet etter påbud av det offentlige, dog således at bestemmelsene i § 12 får tilsvarende anvendelse. For øvrig gjelder bestemmelsene i § 13.

Departementet kan derhos bestemme at dyr som i henhold til § 14 litr. b er avhendet til slakt, og som senere påtreffes levende hos ny besidder, skal innen en fastsatt frist, i fornødent fall ved offentlig foranstaltning, kunne påbys nedslaktet for besidderens regning.

¹⁾ Fra 7 juli 1941 Innenriksdepartementet.

²⁾ Se de bestemmelser som er utferdiget og nevnt i notene til §§ 14 og 16.

§ 16. Kongen¹⁾ kan bestemme, at andre sjukdommer enn de nevnte skal henføres under bestemmelsene i dette kapitel.²⁾

¹⁾ Ved kgl. res. av 15 desember 1939 ble Landbruksdepartementet tillagt den myndighet som etter § 16 tilligger Kongen. Fra 7 juli 1941 tilligger denne myndighet Innenriksdepartementet som veterinærvesenet er overført til fra denne dato.

²⁾ Jfr. § 1 siste avsnitt. Det er ved etternevnte resolusjoner bestemt at følgende sjukdommer skal henføres under bestemmelsene om mildere smittsomme sjukdommer etter kapitel 3 (§§ 14 og 15):

a. kgl. res. av 22 juni 1903: Smittsom kasting. Se Landbruksdepartementets rundskrivelser av 29 november 1934 og 6 mars 1935, Veterinærdirektørens sirkulære av 5 desember 1934 og «Kortfattet orientering m. v.» av 12 desember 1934 samt Veterinærdirektørens rundskrivelser av 12 desember 1934, 5 april 1935, 20 februar 1936 og 19 februar 1940.

b. kgl. res. av 9 mars 1904: rødsjuka hos svinet, se note 6 til § 1.

c. kgl. res. av 24 oktober 1930: hønsetyfus. Se Landbruksdepartementets skr. av 8 desember 1930. Jfr. Veterinærdirektørens brosjyre av 12 juni 1930.

d. kgl. res. 11 desember 1931: ondartet katarralefeber hos hornkveg, se note 4 til § 1.

e. kgl. res. av 8 september 1933: svineparatyfus. Se Landbruksdepartementets skr. av 11 september 1933 og Veterinærdirektørens skr. av 3 oktober 1933.

f. kgl. res. av 24 april 1936: hønseammelse. Se Landbruksdepartementets skr. av 30 mai 1936 (Landbruksdepartementets småskrift nr. 44), Veterinærdirektørens skr. av 2 juni 1936 og Landbruksdepartementets rundskriv av 19 august 1936.

g. kgl. res. av 10 desember 1937: hvalpesjuka hos hund. Kgl. res. av 29 juli 1938: Hvalpesjuka hos de arter av pelsdyr i fangenskap, som Landbruksdepartementet bestemmer. Se Landbruksdepartementets bestemmelser av 9 desember 1939 om hvalpesjuka hos hund og hos pelsdyr i fangenskap.

h. kgl. res. av 2 juni 1939: Trikinose. Se følgende bestemmelser om trikinose:

Forordning om trikinose nr. 6 av 10 juni 1941.

Veterinærdirektørens rundskriv av 20 juni 1939 med «orientering», «regler» og «direktiver for trikinkontroll». (Første del av rundskrivet er opphevet).

Veterinærdirektørens rundskriv av 1 august 1940 «ad trikinkontrollen».

Landbruksdepartementets rundskriv av 12 september 1940 «ad trikin-kontrollen ved kjøttkontrollstasjonene».

Veterinærdirektørens rundskriv av 27 september 1940 «ad trikinosen».

Veterinærdirektørens instruks og veiledning angående trikinose av 28 november 1940.

Veterinærdirektørens rundskriv av 17 september 1941 om trikin-kontroll ved slakting av gris.

Kapitel 4.

Om innførsel og utførsel av dyr.

§ 17. Kongen kan forby innførsel av dyr og smitteførende gjenstander fra fremmede land eller landsdeler, fra hvilke smittsom husdyrsjukdom kan fryktes innført.¹⁾

Han kan anordne, at innførsel av dyr bare må finne sted over bestemte havner eller steder, påby, at innførte dyr skal undersøkes av dyrlæge og henstå i karantene på vedkommende importørs bekostning, pålegge eieren av innførte dyr å utrede betaling for sunnhetsundersøkelse etter en fastsatt takst samt anordne, at dyr, der ved innførselen finnes angrepne av smittsom sjukdom, eller som har vært utsatt for smitte, nedslaktes uten erstatning.¹⁾

Han kan overhode foreskrive de nødvendige forholdsregler for å hindre innførsel av smittsom husdyrsjukdom.¹⁾

¹⁾ Se de någjeldende (1 august 1936) bestemmelser ang. innførsel av levende dyr og smitteførende gjenstander i plakat av 7 november 1930 samt skrivelser fra Landbruksdepartementet av 11 og 14 november 1930, 28 april, 19 mai, 23 oktober og 12 desember 1931, 21 januar, 8 juni, 24 september, 21 oktober, 18 og 28 november, 10 og 21 desember 1938, 10 mars og 30 desember 1939, 20 februar og 9 mars 1940. Se dessuten reglement for sunnhetsundersøkelse og sniveprøve av hester innført fra utlandet, utferdiget av Landbruksdepartementet 25 januar og 15 desember 1917.

§ 18. I særskilte tilfelle kan vedkommende departement¹⁾ tillate innførsel av enkelte dyr eller gjenstander fra land, fra hvilke innførsel er forbudt.

¹⁾ Fra 7 juli 1941 Innenriksdepartementet.

§ 19. Kongen¹⁾ kan med hensyn til utførsel²⁾ av husdyr gi sånne forskrifter og treffe sånne foranstaltninger, som måtte finnes nødvendige for å forebygge, at der her fra landet utføres husdyr, som er mistenkt eller kan mistenkes for å lide av eller overføre smittsom sjukdom, og at de herfra til utlandet avsendte dyr under transporten utsettes for sånne sjukdommer. Han kan anordne, at utførsel av husdyr bare må finne sted fra visse bestemte steder i riket.

For undersøkelse av dyr bestemt til utførsel, så vel som for undersøkelse og desinfeksjon av vedkommende skib kan det pålegges henholdsvis avsenderen og skibets fører å utrede betaling etter takst.

For de skib, som benyttes til sånn utførsel, kan Kongen gi nærmere regler angående deres innredning og nødvendige forsyning med fôr og drikkevann for dyrene, likesom han overhodet kan treffe anordninger for å sikre dyrenes forsvarlige behandling under reisen.

- 1) Ved kgl. res. av 15 desember 1939 ble Landbruksdepartementet tillagt den myndighet som etter § 19 tilligger Kongen. Fra 7 juli 1941 tilligger denne myndighet Innenriksdepartementet, som veterinærvesenet er overført til fra denne dato.
- 2) Se plakat av 19 september 1894 med forandringer og tillegg ifølge plakater av 18 juni 1895, 4 august 1896 og 28 juli 1921.

§ 20. Kongen kan anordne, at jernbanevogner og fartøyer, som benyttes til transport av dyr, tillikemed de dertil hørende innretninger og redskaper skal renses og desinfiseres etter hver sånn benyttelse. Omkostningene hermed utredes av den, for hvis regning jernbanen eller fartøyet drives.

Kapitel 5.

Om ettersyn ved markeder o. l.

§ 21. Fylkesmannen kan foranstalte, at der ved markeder og andre større samlinger av husdyr innen fylket er dyrlæge til stede for på det offentliges vegne å føre tilsyn med, at intet av de der fremstilte husdyr er angrepet av noen smittsom sjukdom.

Fylkesmannen kan påby, at handyr, som bys fram til alminnelig bedekning, skal på eierens bekostning underkastes et sunnhetsettersyn av autorisert dyrlæge, som i tilfelle har å utstede attest for dyrets fullkomne sunnhet.

Kapitel 6.

Om omkostninger og deres utredelse m. v.

§ 22. Utgifter, som på grunn av denne lovs forskrifter foranlediges ved smittede eller for smitte mistenkte dyrs røkt, avsondring og desinfeksjon, ved desinfeksjon av fjøs, stall, redskaper eller desslike, ved døde dyrs nedgraving eller tilintetgjørelse, utredes av vedkommende dyrs eier.¹⁾ De med de sjuke dyrs kurbehandling forbundne omkostninger utredes likeledes av dyrets eier, med mindre vedkommende fylkes-, kjøpstads- eller ladestedskommune — den sistnevnte, forsåvidt den har eget kommunestyre — måtte fatte særlige bestemmelser dessangående for de enkelte smittsomme sjukdommer.

I tilfelle av uformuenhet hos eieren avholdes disse utgifter av vedkommende fylkes-, kjøpstads- eller ladestedskommune, den siste forsåvidt den har eget kommunestyre. Når det gjelder tvungne foranstaltninger mot smittsom kasting, utredes utgiftene, i tilfelle av eierens uformuenhet, av statskassen.

Erstatning til eierne av dyr, nedslaktet etter bestemmelsene i kapitel 2, og de utgifter, som foranlediges ved de i § 13 omhandlede

verdsettelsesforretninger samt ved nedslaktinger, utredes, forsåvidt angår dyr, som ikke finnes angrepet av noen sjukdom, for hvilken nedslakting kan finne sted, eller forsåvidt angår dyr, døde som følge av tvungen vaksinasjon av statskassen, men forsåvidt de finnes angrepet av noen sådan nevnt sjukdom, med det halve av statskassen og med den annen halvdel av vedkommende fylkeskommunes, kjøpstads eller ladesteds kasse, den siste bare, når ladestedet har eget kommunestyre.

På samme måte som i sistnevnte tilfelle og etter sådan verdsettelse som i § 13 bestemt gis vedkommende eier erstatning, når det for å hindre smittes videre utbredelse måtte anses nødvendig å tilintetgjøre smittefarlige gjenstander som hus, husinnredninger, fôr, redskaper og lignende.¹⁾

Alle andre utgifter ved foranstaltninger etter denne lovs bestemmelser utredes av vedkommende fylkeskommunes, kjøpstads eller ladesteds kasse, forsåvidt ikke noe annet er eller måtte bli fastsatt.

Dog faller omkostninger ved avsperringsforanstaltninger like overfor fremmed land statskassen til last, likesom Kongen for hvert enkelt tilfelles vedkommende kan bestemme at utgiftene ved de i § 7 omhandlede foranstaltninger skal utredes av statskassen.

Endelig utredes den for tvungen vaksinasjon fastsatte godtgjørelse til dyrlægen samt skyssgodtgjørelse for reiser i det offentliges tjeneste etter denne lov av statskassen.

Erstatning for dyr, som påbys nedslaktet i henhold til § 7 i ved utbrudd av munn- og klauvsjuke, utredes helt av statskassen, likesom de til sjukdommens bekjempelse nødvendige utgifter utredes av statskassen mot refusjon av vedkommende fylkes, kjøpstads eller ladesteds kasse — den siste bare, når ladestedet har eget kommunestyre — eller av vedkommende private, alt etter de til enhver tid herom gjeldende bestemmelser. For refusjonskrav likeoverfor private skal staten ha utpantningsrett²⁾ etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Erstatning for dyr, som påbys nedslaktet i medhold av § 15, 2. ledd og de utgifter som foranlediges ved de i § 13 omhandlede verdsettelsesforretninger samt ved nedslaktingen, utredes helt av statskassen.

¹⁾ Se Landbruksdepartements skr. 5 juli 1904, Landbruksdepartementets rundskr. om munn- og klauvsjuken, utgiftsspørsmålet, av 19 januar 1939 og skr. om det samme av 22 februar 1941.

²⁾ Se tvangsfullbyrdelseslovens kap. 8.

§ 23. For forretninger i det offentliges tjeneste etter denne lov tilkommer privatpraktiserende dyrlæge kr. 6,00 for hver forretning¹⁾

samt i tilfelle av reiser skyss- og kostgodtgjørelse;²⁾ som én forretning regnes, hvad dyrlægen under én reise på én gang foretar på et enkelt sted. Dyrlege, som er ansatt i et fylkes tjeneste med fast lønn av vedkommende fylkeskommune, tilkommer for forretninger i det offentliges tjeneste etter denne lov kr. 4,00 for hver forretning samt i tilfelle av reiser skyss- og kostgodtgjørelse.²⁾ For obduksjon¹⁾ av en hest eller et stykke storfe tilkommer dyrlægen derhos kr. 8,00, for obduksjon av et dyr av mindre art kr. 4,00, dog således, at han for på én dag utførte obduksjoner ikke kan oppebære over kr. 30,00. For kontorundersøkelse¹⁾ i det offentliges tjeneste tilkommer dyrlægen kr. 3,00, for såvidt offentlig reise eller obduksjon derved undgås.

Fylkesmannen kan, for såvidt reise i samme anledning eller obduksjon innen samme besetning uten nødvendighet er gjentatt uten ordre av øvrigheten, helt eller delvis nekte utbetaling av forretningsgodtgjørelse, kostgodtgjørelse og obduksjonshonorar, likesom skyssgodtgjørelsen i samme tilfelle kan nektes.

Dyrlægen tilkommer ikke noen forretningsgodtgjørelse for vaksinasjon av besetninger etter påbud av departementet eller for undersøkelse av innførte eller utførte dyr utenfor den for hvert podet eller undersøkt dyr fastsatte takst. Dyrlægen tilkommer heller ikke skyss — og i tilfelle kostgodtgjørelse — for reise til undersøkelse av import- eller eksportdyr, med mindre reisen er foretatt etter særskilt rekvisisjon av det offentlige.

For offentlige innberetninger, obduksjonsbeskrivelser, attester, erklæringer og lignende tilkommer det dyrlægen ingen særskilt betaling.

¹⁾ Se regulativ for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 23 juli 1926 med endringer av 8 juli 1927, 13 juni 1930, 26 juni 1931, 30 juni 1932, 29 mai 1936, 3 juni 1938, 25 september 1940, 31 mars og 29 mai 1941. Jfr. Indredepartementets sirkulære av 8 februar 1895 ang. reiser når det gjelder mildere smittsomme husdyrsjukdommer, Landbruksdepartementets rundskr. av 20 desember 1906 ang. dyrlægers regninger for off. reiser Veterinærdirektørens sirkulære av mars 1931 ang. d. s., Veterinærdirektørens rundskr. av 26 juni 1936 om bruk av egen bil, Norsk Veterinærtidsskrift nr. 11 for 1937 om veterinærenes regninger til det offentlige, rundskr. fra Landbruksdepartementet av 1 oktober 1938 om bruk av eget skyssmiddel på tjenestereiser, Veterinærdirektørens rundskr. av 24 april 1941 om øking av de off. tjenestemenns kostgodtgjørelse og nattillegg, Landbruksdepartementets rundskr. av 10 juni 1941 om øking av skyssregulativets takster. Om reiser i anledning av tuberkulose, se note 3 til § 14, smittsom kasting, note 6 a til § 16, pasteuriseringskontroll note 3 til § 7 og i anl. av parasitære sjukdommer Veterinærdirektørens rundskriv av 17 desember 1936.

²⁾ Se Landbruksdepartementets skr. av 11 januar 1905 og Norsk Veterinærtidsskrift nr. 11 for 1937.

§ 24. De i henhold til denne lovs bestemmelser¹⁾ oppnevnte vurderingsmenn tilkommer for de av dem utførte forretninger hver en godtgjørelse av kr. 4,00 pr. dag.

¹⁾ Se § 13 og § 22, 4. ledd.

Kapitel 7.

O m a u t o r i s e r t e d y r l æ g e r.

§ 25. Husdyr, angrepne av ondartet smittsom sjukdom, fåreskabb undtatt, må ikke tas under behandling av andre enn autoriserte¹⁾ dyrlæger.²⁾

¹⁾ Se kgl. res. av 21 juni 1935 og i § 9 i Reglementet for Norges Veterinærhøiskole (kgl. res. 8 mars 1935).

²⁾ Jfr. nå også § 5 i lov om dyrevern av 7 juni 1935.

§ 26. Enhver autorisert praktiserende dyrlæge skal etter hvert års utløp innen en av departementet fastsatt frist gjennom fylkesmannen avgi til det regjeringsdepartement, hvorunder det sivile veterinærvesen er henlagt,¹⁾ en etter nærmere bestemmelse avfattet beretning om sin virksomhet som dyrlæge i det forløpne år.²⁾ Uteblir innberetningen utover den fastsatte tid, kan fylkesmannen forelegge vedkommende dyrlæge en mulkt for hver uke, som oversittes.³⁾

Likeså skal enhver autorisert dyrlæge ved tilflytning til eller fraflytning fra et distrikt derom sende inn meddelelse til departementet gjennom vedkommende fylkesmann.

¹⁾ Landbruksdepartementet, kgl. res. av 17 februar 1900. Fra 7 juli 1941 Innenriksdepartementet.

²⁾ Se Landbruksdepartementets rundskrivelse av 15 november 1907 og Veterinærdirektørens sirkulærer av 16 november 1907 ang. årsberetninger og av 26 september 1934 ang. instruks for protokollens bruk.

³⁾ Se straffelovens ikrafttredelseslov § 3, 2. ledd.

Kapitel 8.

O m s t r a f f e b e s t e m m e l s e r.

§ 27. Overtredelse eller undlatelse av å etterkomme de i denne lov eller de i kraft av samme gitte og offentliggjorte bestemmelser eller andre på behørig måte gitte påbud blir, så fremt forseelsen ikke etter den alminnelige lovgivning er belagt med strengere straff,¹⁾ å straffe med bøter eller fengsel.²⁾

Sakene blir å behandle på den for politisaker foreskrevne måte.³⁾

Dyr eller gjenstander, som forsøkes innført eller er innført her til landet i strid med noe i henhold til § 17 utferdiget forbud eller annen ifølge denne paragraf gitt bestemmelse, eller som forsøkes utført i

strid med noen i henhold til § 19 gitt forskrift, forbrytes⁴⁾ til fordel for statskassen, forsåvidt de ikke blir å tilintetgjøre.

Hund, som antreffes ute med tilsidesettelse av noe i anledning av hundegalskap gitt påbud, skal ved politiets foranstaltning opptas og drepes enten straks eller innen en av politiet gitt frist, innen hvilken den kan innløses av eieren mot erleggelse av oppbevaringsomkostningene.

Likeså kan ethvert dyr, som påtreffes ute med tilsidesettelse av noen bestemmelse i denne lovs kapitel 1 eller noe ifølge derav utferdiget påbud, når det finnes angrepet av noen der nevnt smittsom sjukdom, ved politiets foranstaltning drepes uten erstatning til eieren.

¹⁾ Se bl. a. straffelovens § 156.

²⁾ Se straffelovens ikrafttredelseslov § 4, jfr. § 7.

³⁾ Straffeprosesslovens §§ 90, 287, 377 og 400.

⁴⁾ Jfr. straffelovens §§ 34—37.

§ 28. Privat praktiserende dyrlæger skal, når de under forretninger for det offentlige gjør seg skyldige i misligheter, som begått av dyrlæger med offentlig ansettelse vilde være straffbare som forbrytelser i embede eller bestilling,¹⁾ straffes med bøter eller fengsel.²⁾

¹⁾ Se straffelovens kap. 11 og 33.

²⁾ Se note 2 til § 27.

Kapitel 9.

Om lovens ikraftreden m. v.

§ 29. Denne lov trer i kraft den 1 januar 1895.

Fra samme tid oppheves lov av 20 mai 1882 angående foranstaltninger i anledning av ondartede smittsomme sjukdommer blant husdyrene, lov av 15 september 1851 angående foranstaltninger mot skabb-sjuka blant får og geiter og de i henhold til sistnevnte lov utferdigede bestemmelser samt lov av 14 juni 1890 angående forholdsregler mot utførsel av sjuke husdyr.

De i medhold av nevnte lov av 20 mai 1882, dens § 4, siste punktum gitte bestemmelser og de i medhold av samme lovs § 8 utferdigede innførselsforbud samt de i medhold av nevnte lov av 14 juni 1890 utferdigede bestemmelser blir fremdeles inntil videre i kraft.

Norges Offisielle Statistikk, rekke IX og X. (Statistique Officielle de la Norvège, série IX et X.)

Rekke IX.

Trykt 1940.

- Nr. 185. Skolestatistikk 1936—37. (*Instruction publique.*)
 — 186. Norges jernbaner 1938—39. (*Chemins de fer norvégiens.*)
 — 187. Kriminalstatistikk 1937 og 1938. (*Statistique de la criminalité pour les années 1937 et 1938.*)
 — 188. Norges industri 1938. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
 — 189. Skattestatistikken 1939/40. (*Répartition d'impôts.*)
 — 190. Telegrafverket 1938—39. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
 — 191. Jordbrukstillingen 20 juni 1939. Første hefte. Arealet, husdyrholdet m. v. Herredsvisse oppgaver. (*Recensement du 20 juin 1939. I. La superficie, animaux domestiques etc.*)
 — 192. Folkemengdens bevegelse 1938. (*Mouvement de la population.*)
 — 193. Sinnssykeasylenes virksomhet 1938. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
 — 194. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1938. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
 — 195. Norges fiskerier 1938. (*Grandes pêches maritimes.*)
 — 196. Norges kommunale finanser 1936—37. (*Finances des communes.*)
 — 197. Norges postverk 1939. (*Statistique postale.*)
 — 198. Norges Handel 1939. (*Commerce.*)
 — 199. Skolestatistikk 1937—38. (*Instruction publique.*)
 — 200. Kommunenes gjeld m. v. pr. 30. juni 1940. (*Dette etc. des communes.*)

Rekke X.

Trykt 1941.

- Nr. 1. Bureising med statsstøtte 1921—36. Telling pr. 20. juni 1938. (*Colonisation en Norvège subventionnée par l'Etat 1921—36. Recensement au 20 juin 1938.*)
 — 2. Forsikringsselskaper 1939. (*Sociétés d'assurances.*)
 — 3. Syketrygden 1939. (*Assurance-maladie nationale.*)
 — 4. Norges bergverksdrift 1939. (*Mines et usines.*)
 — 5. Norges private aksjebanker og sparebanker 1939. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
 — 6. Meieribruket i Norge 1939. (*L'industrie laitière de la Norvège 1939.*)
 — 7. Norges jernbaner 1939—40. (*Chemins de fer norvégiens.*)
 — 8. Det sivile veterinærvesen 1939. (*Service vétérinaire civil.*)
 — 9. Jordbrukstillingen 20. juni 1939. Annet hefte. Eiendomsforholdene, arbeidsstyrken m. v. (*Recensement du 20 juin 1939. II. Données spéciales sur les exploitations, ouvriers etc.*)
 — 10. Skattestatistikken 1940—41. (*Répartition d'impôts.*)
 — 11. Representativ bolig telling 1. november 1938. (*Recensement représentatif d'habitations au 1er novembre 1938.*)
 — 12. Sjømannstrygden 1937 og 1938. Fiskeretrygden 1937 og 1938. (*Assurances de l'État contre les accidents des marins. Assurances de l'État contre les accidents des marins pêcheurs.*)
 — 13. Telegrafverket 1939—40. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
 — 14. Skolestatistikk 1938—39. (*Instruction publique.*)
 — 15. Norges postverk 1940. (*Statistique postale.*)
 — 16. Norges industri 1939. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
 — 17. Norges fiskerier 1939. (*Grandes pêches maritimes.*)

Rekke X.

Trykt 1941.

- Nr. 18. Folkemengdens bevegelse 1939. (*Mouvement de la population.*)
— 19. Norges kommunale finanser 1937—38. (*Finances des communes.*)
— 20. Norges sivile, geistlige og rettslige inndeling 1. juli 1941. (*Les divisions civiles ecclésiastiques et judiciaires du royaume de Norvège le 1er juillet 1941.*)
— 21. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1939. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
— 22. Sinnssykeasylenes virksomhet 1939. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
— 23. Industrierbeidertrygden 1937 og 1938. (*Assurances de l'Etat contre les accidents pour les travailleurs de l'industrie.*)
— 24. Norges Brannkasse 1938—40. (*Statistique de l'Office national d'assurance contre l'incendie.*)
— 25. Kommunenes gjeld m. v. pr. 30. juni 1941. (*Dette etc. des communes.*)
— 26. Norges bergverksdrift 1940. (*Mines et usines.*)
— 27. Norges private aksjebanker og sparebanker 1940. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
— 28. Forsikringsselskaper 1940. (*Sociétés d'assurances.*)
— 29. Det sivile veterinærvesen 1940. (*Service vétérinaire civil.*)

Statistisk Sentralbyrå har dessuten bl. a. gitt ut disse verker:

- Statistisk Årbok for Norge, siste årgang 1940. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
Statistisk-økonomisk oversikt, siste årgang 1939. (*Aperçu de la situation économique en 1939.*)
Statistiske Meddelelser. Trykkes månedavis. (*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)
Månedsoppgaver over vareomsetningen med utlandet. Trykkes månedavis. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur.*)
Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31. desember 1920. Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique Officielle.*)
Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926. (*Résumé rétrospectif 1914 et 1926.*)

Alle verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av følgende årganger av «Statistisk Årbok» og «Norges Handel» er Byråets beholdning meget knapp, og Byrådet er takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:

Statistisk Årbok 1914—1916, 1919, 1920, 1926—1930 og 1934.

Norges Handel 1911—1915, 1921 og 1929.

23. desember 1941.